

J. Kallak — E. Kallak — E. Araste

Elavad arvud

Matemaatika õpik algkoolidele

3. õppeaasta

Viies, ümbertöötatud trükk

~~2456~~

ENSV HARIDUSE RAHVAKOMISSARIAADI POOLT
KOOLIDELE TARVITAMISEKS LUBATUD

KIRJASTUS „LOODUS“
Tartu 1940 Tallinn

Viiendaks trükiks ümber töötanud J. Kallak.

2.

A-12376

Kirj. „Looduse“ keeleline korrektor H. Pürkop.

Natsionaliseeritud K. Mattieseni trükikoda o./ü., Tartu 1940.

1. Arvud 100—1000.

1. Kirjutatud sentides: 4 kr. (krooni) 29 s. (senti); 5 kr. 34 s.; 3 kr. 78 s.; 7 kr. 46 s.; 9 kr. 83 s.; 6 kr. 57 s.; 2 kr. 99 s.; 8 kr. 62 s.; 1 kr. 75 s.; 7 kr. 94 s.; 5 kr. 83 s.; 6 kr. 19 s.

Näidis: 8 kr. 14 s. = 814 s.

2. Kirjutatud sentides: 5 kr. 40 s.; 7 kr. 20 s.; 3 kr. 50 s.; 6 kr. 30 s.; 2 kr. 50 s.; 1 kr. 60 s.; 4 kr. 70 s.; 8 kr. 30 s.; 9 kr. 80 s.; 5 kr. 60 s.; 3 kr. 90 s.; 7 kr. 50 s.

Näidis: 3 kr. 20 s. = 320 s.

3. Kirjutatud sentides: 2 kr. 7 s.; 8 kr. 2 s.; 3 kr. 6 s.; 9 kr. 8 s.; 7 kr. 5 s.; 4 kr. 8 s.; 1 kr. 3 s.; 5 kr. 7 s.; 8 kr. 1 s.; 2 kr. 5 s.; 6 kr. 3 s.; 3 kr. 8 s.

Näidis: 9 kr. 3 s. = 903 s.

Mõtlemiseks: Mitmendale kohale tagant ettepoole loendades peame kirjutama numbri, et ta tähendaks **ühelisi** sente? — **kümneid** sente? — **sadu** sente? Millal kirjutame nullid?

4. Kirjutatud sentimeetris: 1 m (meeter) 2 dm (detsimeetrit) 4 cm (sentimeetrit); 2 m 5 dm 9 cm; 7 m 4 dm 6 cm; 5 m 9 dm 7 cm; 9 m 6 dm 3 cm; 3 m 8 dm 3 cm; 4 m

2 dm 5 cm; 6 m 2 dm 8 cm; 8 m 7 dm 1 cm; 5 m 6 dm 9 cm;
3 m 6 dm 4 cm; 7 m 9 dm 3 cm.

Märkus: $1 \text{ m} = 100 \text{ cm}$; $1 \text{ dm} = 10 \text{ cm}$

Näidis: $2 \text{ m } 8 \text{ dm } 5 \text{ cm} = 285 \text{ cm}$.

5. Kirjutun sentimeetris: 4 m 8 dm; 7 m 3 dm; 1 m 5 dm; 9 m 2 dm; 3 m 6 dm; 2 m 4 dm; 5 m 1 dm; 6 m 7 dm; 4 m 9 dm; 2 m 3 dm; 8 m 5 dm; 9 m 4 dm.

Näidis: $5 \text{ m } 2 \text{ dm} = 520 \text{ cm}$.

6. Kirjutun sentimeetris: 2 m 8 cm; 7 m 3 cm; 1 m 9 cm; 4 m 5 cm; 6 m 7 cm; 3 m 4 cm; 4 m 9 cm; 5 m 2 cm; 9 m 6 cm; 8 m 4 cm; 3 m 7 cm; 6 m 5 cm.

Näidis: $3 \text{ m } 2 \text{ cm} = 302 \text{ cm}$.

Mõtlemiseks: Mitmendale kohale tagant ettepoole loendades peame kirjutama numbri, et tähendaks ühelisi sentimeetreid? — kümneid sentimeetreid? — sadu sentimeetreid? Millal kirjutame nullid?

7. Kirjutun numbritega ühte ritta: kakssada nelikümmend kaheksa; viissada kuuskümmend kolm; kolmsada seitsekümmend üheksa; kuussada nelikümmend; kaheksasada kuuskümmend; kakssada seitse; üheksasada kuus; viissada; kolmsada; üks sada kaheksakümmend neli; neli sada seitse; kakssada kümme. Arvud eraldan üksteisest punktliga.

Mõtlemiseks: Mitmendale kohale tagant ettepoole loendades peame kirjutama numbri, et ta tähendaks ühelisi? — kümnelisi? — sajalisi? Millal kirjutame nullid?

8. Kirjutan, mitu kümnendist on: 10 s.; 20 s.; 40 s.; 80 s.; 30 s.; 50 s.; 70 s.; 90 s.

Näidis: 60 s. = 6 ks.

9. Kirjutan, mitu kümnendist ja mitu senti on: 58 s.; 63 s.; 85 s.; 72 s.; 16 s.; 86 s.; 45 s.; 91 s.; 29 s.; 34 s.; 51 s.; 13 s.

Näidis: 26 s. = 2 ks. 6 s.

10. Kirjutan detsimeetris: 10 cm; 20 cm; 50 cm; 90 cm; 30 cm; 60 cm; 80 cm; 40 cm.

Näidis: 70 cm = 7 dm.

11. Kirjutan detsimeetris ja sentimeetris: 56 cm; 42 cm; 29 cm; 31 cm; 64 cm; 18 cm; 84 cm; 38 cm; 76 cm; 98 cm; 41 cm; 57 cm.

Näidis: 64 cm = 6 dm 4 cm.

12. Kirjutan, mitu kümnelist on: 10 üh.; 20 üh.; 50 üh.; 70 üh.; 90 üh.; 30 üh.; 60 üh.; 40 üh.

Näidis: 80 üh. = 8 kümn.

Pea meeles: Iga kümme ühelist moodustab ühe kümnelise.

13. Kirjutan, mitu kümnelist ja mitu ühelist on:
47 üh.; 68 üh.; 56 üh.; 82 üh.; 73 üh.; 96 üh.; 45 üh.; 18 üh.;
23 üh.; 87 üh.; 39 üh.; 51 üh.

Näidis: 78 üh. = 7 kümn. 8 üh.

14. Kirjutan, mitu krooni on 10 ks. (kümnesendist);
20 ks.; 50 ks.; 80 ks.; 70 ks.; 30 ks.; 90 ks.; 60 ks.

Näidis: 40 ks. = 4 kr.

15. Kirjutan, mitu krooni ja mitu kümnesendist on
46 ks. (kümnesendist); 98 ks.; 24 ks.; 58 ks.; 17 ks.; 36 ks.;
61 ks.; 83 ks.; 42 ks.; 75 ks.; 94 ks.; 26 ks.

Näidis: 52 ks. = 5 kr. 2 ks.

16. Kirjutan meetreis: 10 dm; 20 dm; 50 dm; 80 dm;
40 dm; 70 dm; 90 dm; 60 dm.

Näidis: 30 dm = 3 m.

17. Kirjutan meetreis ja detsimeetreis: 45 dm; 28 dm;
13 dm; 39 dm; 72 dm; 56 dm; 97 dm; 63 dm; 81 dm;
47 dm; 24 dm; 68 dm.

Näidis: 79 dm = 7 m 9 dm.

18. Kirjutan, mitu sajalist on: 10 kümnelist; 30 kümn.;
50 kümn.; 70 kümn.; 90 kümn.; 20 kümn.; 60 kümn.;
80 kümn.

Näidis: 40 kümn. = 4 saj.

Pean meeles: Iga kümme kümnelist moodustab ühe sajalise.

19. Kirjutan, mitu sajalist ja mitu kümmelist on: 24 kümn.; 53 kümn.; 76 kümn.; 39 kümn.; 17 kümn.; 42 kümn.; 96 kümn.; 68 kümn.; 81 kümn.; 58 kümn.; 26 kümn.; 73 kümn.

Näidis: 87 kümn. = 8 saj. 7 kümn.

20. Kirjutan, mitu sajalist, mitu kümmelist ja mitu ühelist on arvudes: 348; 129; 756; 204; 523; 815; 470; 624; 953; 302; 726; 180.

Näidiseid: 537 = 5 saj. 3 kümn. 7 üh.; 308 = 3 saj. 8 üh.; 710 = 7 saj. 1 kümn.

21. Kirjutan arvud, milles on: 2 saj. 3 kümn. 4 üh.; 5 saj. 1 kümn. 9 üh.; 3 saj. 6 kümn.; 7 saj. 2 kümn.; 3 saj. 5 üh.; 8 saj. 7 üh.; 9 saj. 6 kümn. 3 üh.; 1 saj. 6 üh.; 4 saj. 8 kümn.; 6 saj. 5 kümn. 1 üh. Kus kümmelised või ühelised puuduvad, sinna kirjutan vastavale kohale nulli. Arvud eraldan üksteisest punktkomaga.

22. Lahendan peast alljärgnevad harjutused. Vastused kirjutan järjekorras vihikusse ja eraldan nad üksteisest punktkomaga.

300 + 60	604 — 4	750 — 50
480 — 80	800 + 20	200 + 3
500 + 4	310 — 10	409 — 9
709 — 9	900 + 2	600 + 40
200 + 70	501 — 1	920 — 20
130 — 30	400 + 50	100 + 90

23. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

$$240 + 7 \qquad 601 + 50 \qquad 700 + 36$$

$$563 - 60 \qquad 478 - 8 \qquad 819 - 10$$

$$109 + 20 \qquad 960 + 2 \qquad 502 + 90$$

$$856 - 6 \qquad 342 - 42 \qquad 423 - 3$$

$$300 + 12 \qquad 130 + 6 \qquad 630 + 5$$

$$783 - 83 \qquad 239 - 30 \qquad 954 - 54$$

24. Kirjutatan, mitmeks kümnesendiseks saab vahetada 1 kr.; 5 kr.; 8 kr.; 3 kr.; 7 kr.; 2 kr.; 9 kr.; 4 kr.

Näidis: 6 kr. = 60 ks.

25. Kirjutatan, mitu detsimeetripikkust tükki saab 1 m; 2 m; 5 m; 7 m; 3 m; 9 m; 6 m; 8 m pikkusest traadist.

Näidis: 4 m = 40 dm.

26. Kirjutatan, mitu kümnelist on 1 sajalises; 2 saj.; 9 saj.; 3 saj.; 4 saj.; 7 saj.; 5 saj.

Näidis: 6 saj. = 60 kümn.

Pean meeles: Igas sajalises on 10 kümnelist.

27. Kirjutatan, mitu kümnesendist on 230 s.; 340 s.; 960 s.; 590 s.; 420 s.; 740 s.; 150 s.; 680 s.; 860 s.; 990 s.; 370 s.; 550 s.?

Näidis: 280 s. = 28 ks.

28. Kirjutatan, mitu detsimeetrit on 270 cm; 940 cm; 160 cm; 320 cm; 650 cm; 840 cm; 450 cm; 360 cm; 730 cm; 110 cm; 690 cm; 580 cm?

Näidis: 230 cm = 23 dm.

29. Kirjutan, mitu kümmelist on 560 üh.; 180 üh.; 310 üh.; 740 üh.; 260 üh.; 830 üh.; 490 üh.; 620 üh.; 950 üh.; 120 üh.; 510 üh.; 380 üh.

Näidised: 720 üh. = 72 kümn.

30. Kirjutan, mitu kümnesendist ja mitu ühesendist on 285 s.; 147 s.; 309 s.; 462 s.; 853 s.; 506 s.; 942 s.; 712 s.; 352 s.; 103 s.; 834 s.; 409 s.

Näidiseid: 528 s. = 52 ks. 8 s.; 301 s. = 30 ks. 1 s.

31. Kirjutan, mitu detsimeetrit ja mitu sentimeetrit on 267 cm; 834 cm; 154 cm; 402 cm; 673 cm; 528 cm; 309 cm; 718 cm; 962 cm; 203 cm; 189 cm; 807 cm.

Näidiseid: 294 cm = 29 dm 4 cm; 307 cm = 30 dm 7 cm.

32. Kirjutan, mitu kümmelist ja mitu ühelist on 487 üh.; 582 üh.; 106 üh.; 642 üh.; 237 üh.; 715 üh.; 304 üh.; 921 üh.; 264 üh.; 805 üh.; 412 üh.; 506 üh.

Näidiseid: 316 üh. = 31 kümn. 6 üh.; 407 üh. = 40 kümn. 7 üh.

2. Liitmine ja lahutamine tuhande piires.

33. Jaanil oli 472 senti. Isa andis talle veel 7 senti. Mitu senti on Jaanil nüüd?

34. Tõnul oli 269 senti. Ta ostis vihiku ja maksis sellest 6 senti. Mitu senti jäi tal järele?

35. Ainol oli 247 senti. Ta kulutas sellest 4 senti. Mitu senti jäi tal järele?

36. Riiulil oli 349 vihikut. Kaupmees müüs kahele ostjale kummalegi 4 vihikut. Mitu vihikut jäi riiulile?

37. Ühes karbis oli 113 sulge, teises karbis aga kõigest 5 sulge. Mitu sulge oli kahes karbis kokku?

*38. Helmi ostis 3 vihikut. Maksmiseks andis ta 50-sendise raha. Mitu senti sai ta tagasi, kui iga vihik maksis 6 senti?

*39. Õpetaja ostis 2 ühehinnalist kaustikut ja sai 1 kroonist 30 senti tagasi. Mitu senti maksis kaustik?

40. Lahendan peast alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused järjekorras vihikusse. Panen tähele, et neis tuleb liita ja lahutada ainult ühelisi, kuna sajaliste ja kümneliste arv jääb muutmata.

$$462 + 7$$

$$967 + 2$$

$$383 + 4$$

$$639 - 8$$

$$539 - 7$$

$$749 - 5$$

$$374 + 3$$

$$845 + 2$$

$$931 + 6$$

$$897 - 6$$

$$658 - 6$$

$$679 - 4$$

$$385 + 3$$

$$491 + 8$$

$$562 + 6$$

$$728 - 4$$

$$278 - 5$$

$$488 - 5$$

*41. Lahendan peast ja kirjutan vastused vihikusse.

$$3 \cdot 17 - 25$$

$$38 + 92 : 4$$

$$63 - 76 : 2$$

$$6 \cdot 14 - 46$$

$$59 + 87 : 3$$

$$38 + 3 \cdot 15$$

$$4 \cdot 18 + 19$$

$$26 + 94 : 2$$

$$52 - 81 : 3$$

* Tähekesega märgitud ülesanded on mõeldud kordamiseks.

42. Laine ostis endale lugemiku ja ülesannetekogu, makstes nende eest kokku 295 senti. Ülesannetekogu maksis 80 senti. Mitu senti maksis lugemik?

43. Köitmata raamat maksis 225 senti, aga köidetult oli sama raamat 40 senti kallim. Mis maksis see raamat köidetult?

*44. Isa ostis 7 vihikut ja 3 pliiatsit. Vihik maksis 6 senti ja pliiats 8 senti. Kui palju tuli isal maksta?

45. Lahendan peast alljärgnevad harjutused ja kirjutatan vastused vihikusse. Panen tähele, et neis tuleb liita ja lahutada ainult kümnelisi, kuna sajaliste ja ühelite arv jääb muutmata.

$$926 + 70$$

$$638 + 20$$

$$456 + 30$$

$$263 - 40$$

$$884 - 30$$

$$685 - 40$$

$$539 + 60$$

$$329 + 70$$

$$816 + 80$$

$$792 - 80$$

$$764 - 40$$

$$569 - 30$$

$$345 + 30$$

$$237 + 10$$

$$723 + 50$$

$$487 - 50$$

$$583 - 50$$

$$394 - 70$$

*46. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

$$6 \cdot 8 + 3 \cdot 9$$

$$8 \cdot 8 - 3 \cdot 6$$

$$(48 + 24) : 4$$

$$5 \cdot 7 + 4 \cdot 4$$

$$9 \cdot 7 - 4 \cdot 9$$

$$(93 - 37) : 7$$

$$8 \cdot 3 + 7 \cdot 8$$

$$9 \cdot 9 - 6 \cdot 7$$

$$(85 - 19) : 3$$

47. Riiulil on 225 joontega vihikut ja 300 ruutudega vihikut. Mitu vihikut on riiulil kokku?

48. Ostuühingu kapis oli nädala alguses 587 vihikut. Neist müüdi nädala jooksul 200 vihikut. Mitu vihikut oli nädala lõpul järel?

*49. Ants ostis endale joonistusploki ja 6 sulge, makstes kõige eest kokku 43 senti. Joonistusplokk maksis 25 senti. Mitu senti maksis sulg?

50. Lahendan peast alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse. Panen tähele, et neis tuleb liita ja lahutada ainult sajalisi, kuna kümneliste ja üheliste arv jääb muutmata.

$$295 + 500 \qquad 638 + 200 \qquad 167 + 800$$

$$573 - 200 \qquad 814 - 700 \qquad 823 - 600$$

$$394 + 600 \qquad 265 + 600 \qquad 245 + 500$$

$$945 - 800 \qquad 931 - 500 \qquad 516 - 300$$

$$467 + 400 \qquad 682 + 300 \qquad 389 + 400$$

$$739 - 300 \qquad 457 - 200 \qquad 935 - 500$$

*51. Lahendan peast. Kirjutan vastused vihikusse.

$$(52 - 16) : 9 \qquad 68 : 4 + 59 \qquad 9 \cdot 7 - 26$$

$$(46 + 39) : 5 \qquad 92 : 2 - 18 \qquad 6 \cdot 9 + 38$$

52. Karbis oli 144 pliiatsit. Neist müüdi 21 pliiatsit. Mitu pliiatsit jäi veel karpi?

53. Ühes juturaamatus oli 224 lehekülge, teises juturaamatus aga 32 lehekülge rohkem. Mitu lehekülge oli teises juturaamatus?

54. Jüril oli 368 senti. Ta ostis 7 viiesendist postmarki. Mitu senti jäi tal järele?

55. Toomas ostis 325-sendise raamatu ja 6 seitsmesendist vihikut. Mitu senti tuli tal maksta?

*56. Annel oli 17 senti, ema andis talle veel 18 senti. Ta ostis selle raha eest vihikuid, makstes 7 senti vihikust. Mitu vihikut ta sai?

*57. Juturaamatus oli 96 lehekülge. Ants oli seda lugenud juba 2 päeva, lugedes päevas keskmiselt 36 lehekülge. Mitu lehekülge tal oli veel lugeda?

58. Lahendan peast alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse. Panen tähele, et neis tuleb liita ja lahutada ainult kümnelisi ja ühelisi, kuna sajaliste arv jääb muutmata.

$$236 + 62 \qquad 915 + 61 \qquad 246 + 22$$

$$594 - 83 \qquad 179 - 28 \qquad 575 - 54$$

$$327 + 31 \qquad 821 + 36 \qquad 724 + 62$$

$$685 - 74 \qquad 267 - 35 \qquad 369 - 38$$

$$421 + 56 \qquad 542 + 37 \qquad 613 + 85$$

$$798 - 35 \qquad 746 - 24 \qquad 892 - 71$$

$$*59. \quad (72 + 19) : 7 \qquad (64 - 56) \cdot 9 \qquad 4 \cdot 17 - 29$$

$$(36 + 49) : 3 \qquad (92 - 78) \cdot 6 \qquad 6 \cdot 14 - 36$$

60. Kauplusest müüdi kaks raamatut: üks maksis 475 senti, teine aga 520 senti. Kui palju maksid mõlemad raamatud kokku?

61. Emal oli turule minnes 475 senti raha kaasas. Ta ostis 360 senti eest kaupa. Mitu senti jäi tal järele?

*62. Juturaamatus oli 80 lehekülge. Peeter oli seda lugenud juba 2 päeva ja siis jäi tal veel lugeda 16 lehekülge. Mitu lehekülge oli ta lugenud keskmiselt päevas?

*63. Kauplusest müüdi 84 senti eest 3 sullepead ja 6 pliatsit. Mis maksis sullepea, kui pliatsist võeti 8 senti?

64. Lahendan peast alljärgnevad harjutused ja kirjutatan vastused vihikusse. Panen tähele, et neis tuleb liita ja lahutada ainult sajalisi ja kümnelisi, kuna ühelite arv jääb muutmata.

$$215 + 570 \qquad 527 + 160 \qquad 364 + 320$$

$$784 - 230 \qquad 861 - 350 \qquad 572 - 150$$

$$326 + 450 \qquad 234 + 510 \qquad 149 + 610$$

$$952 - 720 \qquad 498 - 270 \qquad 687 - 250$$

$$439 + 340 \qquad 156 + 820 \qquad 235 + 540$$

$$673 - 560 \qquad 785 - 470 \qquad 896 - 380$$

*65. $13 \cdot 7 - 36$ $19 \cdot 2 + 16$ $3 \cdot 9 + 56 : 7$

$78 : 6 + 28$ $84 : 2 - 23$ $6 \cdot 8 - 57 : 3$

66. Auto sõitis ühel päeval 204 km (kilomeetrit), teisel päeval aga 183 km. Mitu kilomeetrit sõitis auto kahel päeval kokku?

67. Auto sõitis kahe päevaga 429 km. Esimesel päeval ta sõitis 207 km. Mitu kilomeetrit sõitis ta teisel päeval?

*68. Jalgrattur jõudis 4 tunniga 68 km edasi. Mitu kilomeetrit sõitis ta keskmiselt tunnis?

*69. Omnibus jõudis 1 tunni ja 20 minutiga 40 km edasi. Mitu minutit kulus tal 1 km sõitmiseks? Mitu kilomeetrit sõitis ta tunnis?

70. Lahendan peast alljärgnevad harjutused ja kirjutatan vastused vihikusse. Panen tähele, et neis tuleb liita

ja lahutada ainult sajalisi ja ühelisi, kuna kümneliste arv jääb muutmata.

$$185 + 502 \qquad 651 + 105 \qquad 172 + 201$$

$$527 - 306 \qquad 816 - 204 \qquad 954 - 303$$

$$261 + 604 \qquad 243 + 503 \qquad 231 + 706$$

$$748 - 205 \qquad 927 - 601 \qquad 788 - 405$$

$$372 + 607 \qquad 176 + 402 \qquad 493 + 103$$

$$416 - 203 \qquad 719 - 304 \qquad 846 - 304$$

$$*71. \quad 82 - 7 \cdot 7 \qquad 28 + 9 \cdot 5 \qquad 93 : 3 - 16$$

$$19 + 3 \cdot 8 \qquad 92 - 8 \cdot 7 \qquad 86 : 2 - 25$$

72. Puuaeda osteti metsast 535 ruumimeetrit kasepuid ja 354 ruumimeetrit leppi. Mitu ruumimeetrit puid osteti kokku?

73. Metsas oli valmis raiutud 879 ruumimeetrit küttepuid. Neist oli juba müüdud 427 ruumimeetrit. Mitu ruumimeetrit oli veel müümata?

74. Puulaos oli 589 ruumimeetrit küttepuid. Kuusepuid oli 123 ruumimeetrit ja leppi 214 ruumimeetrit. Kõik ülejäänud olid kasepuud. Mitu ruumimeetrit oli kaski?

*75. Isa ostis 8 ruumimeetrit kasepuid ja 6 ruumimeetrit leppapuid. Kasepuude ruumimeeter maksis 7 kr. ja leppapuude ruumimeeter 6 kr. Mitu krooni sai isa 100 kroonist tagasi?

*76. Puulaost müüdi 84 kr. eest 12 ruumimeetrit kuusepuid ja 6 ruumimeetrit haavapuid. Mis maksis kuusepuude ruumimeeter, kui haabade ruumimeetrist võeti 4 kr.?

77. Lahendan peast alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse. Liitmisel liidan sajalised sajalistega, kümnelised kümnelistega ja ühelised ühelistega. Lahutamisel lahutan sajalised sajalistest, kümnelised kümnelistest ja ühelised ühelistest.

354 + 633	571 + 328	468 — 357
742 — 521	867 — 634	283 + 716
467 + 432	326 + 572	896 — 774
648 — 327	483 — 371	638 + 341
276 + 613	268 + 731	797 — 586
854 — 532	946 — 635	188 + 710

*78. $8 \cdot 12 = 58$ $12 \cdot 3 \cdot 7$ $82 : 2 = 18$
 $3 \cdot 16 = 29$ $28 + 4 \cdot 9$ $57 : 3 + 35$

79. Ühes raamatus oli 214 lehekülge, teises aga 32 lehekülge rohkem. Mitu lehekülge oli teises raamatus?

80. Üks raamat maksis 220 senti, teine oli 30 senti kallim. Mitu senti maksid mõlemad raamatud kokku?

81. Ühel riiulil oli 347 õuna, teisel riiulil oli 135 õuna vähem. Mitu õuna oli kahel riiulil kokku?

82. Ühes kastis oli 224 muna, teises kastis oli 140 muna rohkem. Mitu muna oli kahes kastis kokku?

*83. Ema ostis 18 kolmesendist ja 14 kahesendist õuna. Mitu senti sai ta kroonist tagasi?

*84. Perenaine müüs kahele ostjale 90 senti eest 14 muna. Esimesele ostjale ta müüs neid 3 paari ja võttis 14 senti paarist. Mitu senti võttis ta teiselt ostjalt munapaarist?

85. Lahendan peast. Kirjutan vastused vihikusse.

511 + 487	798 - 380	183 + 816
478 - 305	172 - 60	716 - 604
49 + 620	896 + 100	14 + 675
974 - 53	543 + 6	819 - 210
561 - 430	665 - 400	346 + 43
718 + 150	837 - 5	628 - 500

86. Lahendan peast. Kirjutan vastused vihikusse.

496 - 70	386 + 613	87 + 312
718 + 280	876 - 430	675 - 420
649 - 337	106 + 872	323 - 211
56 + 832	547 - 35	785 - 74
839 - 7	110 + 780	586 + 300
378 + 500	619 - 408	942 + 7

87. Lahendan peast. Kirjutan vastused vihikusse.

654 - 132	287 - 6	138 + 430
279 + 320	434 + 325	526 - 310
314 - 100	746 - 630	489 - 77
423 + 76	163 + 804	18 + 361
557 - 345	962 - 700	896 - 815
738 + 60	711 + 168	734 + 265

88. Ühest puust saadi 237 õuna, teisest puust aga 9 õuna rohkem. Mitu õuna saadi teisest puust?

89. Korvis oli 134 õuna. Neist jagati lastele 8 õuna. Mitu õuna jäi korvi?

90. Ühes korvis oli 324 õuna, teises 7 õuna rohkem. Mitu õuna oli kahes korvis kokku?

*91. Aednik müüs 98 sendi eest 5 suuremat pirni ja 6 väiksemat. Igast suuremast pirnist ta võttis 10 senti. Mitu senti võttis ta igast väiksemast pirnist?

*92. Ema ostis 3 kg (kilogrammi) õunu ja maksis 28 s. kilost. Mitu senti sai ta kroonist tagasi?

93. Lahendan peast alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse. Panen tähele, et neis tuleb liita ja lahutada ainult ühelisi. Üheliste liitmisel saadud kümnelise liidan kümnelistega. Üheliste lahutamisel teen ühe kümnelise ühelisteks. Sajaliste arv ei muutu.

$$736 - 9 \qquad 674 - 8 \qquad 515 + 9$$

$$345 + 7 \qquad 239 + 6 \qquad 166 - 7$$

$$842 - 6 \qquad 765 - 7 \qquad 938 + 8$$

$$239 + 8 \qquad 183 + 9 \qquad 767 - 9$$

$$473 - 5 \qquad 314 + 8 \qquad 416 + 5$$

$$946 + 6 \qquad 873 - 6 \qquad 275 - 6$$

$$*94. \quad 7 \cdot 5 + 6 \cdot 8 \qquad 94 : 2 - 4 \cdot 7 \qquad 2 \cdot 19 + 3 \cdot 18$$

$$9 \cdot 7 - 4 \cdot 6 \qquad 100 : 4 + 66 \qquad 6 \cdot 16 - 3 \cdot 9$$

95. Vanast pirnipuust saadi 248 pirni, noorest aga 80 pirni vähem. Mitu pirni saadi kokku?

96. Kahest pirnipuust saadi kokku 523 pirni. Neist jäeti endale 70 pirni, teised kõik müüdi ära. Mitu pirni müüdi?

97. Ühest pirnipuust saadi 222 pirni, teisest aga 90 pirni vähem. Mitu pirni saadi kahest pirnipuust kokku?

*98. Aednik müüs 86 senti eest 3 liitrit vaarikaid ja 4 liitrit sõstraid. Mis maksis sõstra liiter, kui ta vaarikate liitrist võttis 18 senti?

*99. Ema ostis 5 liitrit karusmarju ja sai kroonist 15 senti tagasi. Mis maksis karusmarja liiter?

100. Lahendan peast alljärgnevad ülesanded ja kirjutatan vastused vihikusse. Panen tähele, et neis tuleb liita ja lahutada ainult kümnelisi. Kümneliste liitmisel saadud sajalise liidan sajalistega. Kümneliste lahutamisel teen ühe sajalise kümnelisteks. Üheliste arv ei muutu.

534 — 60	711 — 30	325 + 90
385 + 40	562 + 70	917 — 70
752 — 70	814 — 50	323 — 50
468 + 50	437 + 80	636 + 80
283 — 90	673 — 90	424 — 30
624 + 80	285 + 80	295 + 40

*101. $56 : 2 + 51 : 3$ $82 : 2 - 3 \cdot 6$ $3 \cdot 28 - 3 \cdot 9$
 $72 : 4 + 87 : 3$ $78 : 3 + 5 \cdot 9$ $7 \cdot 13 - 7 \cdot 8$

102. Malle hoiukassas oli 438 senti. Nädala jooksul ta kogus veel 46 s. Mitu senti oli tal siis kassas?

103. Venna hoiukassas oli 583 s., õe kassas aga 57 s. vähem. Mitu senti oli õe hoiukassas?

*104. Kauplusel endal maksis pliiatsite tosin 75 s. Müües võeti 8 s. pliiatsist. Mitu senti võeti tosinalt kasu?

*105. Kauplusest müüdi 5 pliiatsit ja 2 kaustikut 1 kr. 30 s. eest. Mitu senti võeti pliiatsist, kui kaustiku hind oli 35 s.?

106. Ülesande $358 + 26$ lahendan nii:

$$358 + 20 = 378; 378 + 6 = 384$$

Ülesande $572 - 48$ lahendan nii:

$$572 - 40 = 532; 532 - 8 = 524$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse.

$845 + 38$

$573 - 58$

$515 + 77$

$362 - 46$

$218 + 39$

$391 - 56$

$538 + 53$

$446 - 27$

$878 + 19$

$473 - 47$

$825 + 46$

$453 - 38$

$739 + 55$

$971 - 35$

$664 + 27$

$264 - 29$

$532 + 49$

$941 - 29$

107. Mikul oli kogutud 458 s. Onu kinkis talle veel 75 s. Mitu senti oli Mikul nüüd?

108. Jaanil oli kogutud 342 s. Ta ostis endale 85-sendise karbi värve. Mitu senti jäi tal järele?

*109. Kooli kooperatiivi toodi kuu alguses 8 tosinat pliiatseid. Kuu jooksul müüdi ära 58 pliiatsit. Mitu pliiatsit oli kuu lõpul järele?

*110. Maimul oli 80 s. Ta ostis 16 õuna, makstes 3 s. õunast. Mitu senti jäi tal järele?

111. Ülesande $286 + 75$ lahendan nii:

$$286 + 70 = 356; 356 + 5 = 361$$

Ülesande 524 — 67 lahendan nii:

$$524 - 60 = 464; 464 - 7 = 457$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse.

$457 + 86$

$573 + 48$

$387 + 64$

$564 - 76$

$321 - 75$

$795 - 26$

$658 + 97$

$296 + 86$

$495 + 47$

$825 - 46$

$452 - 77$

$631 - 84$

$269 + 83$

$682 + 84$

$259 + 73$

$736 - 92$

$435 - 67$

$822 - 94$

112. Koormas oli 250 kg otri ja 374 kg kaeru. Mitu kilo vilja oli koormas?

113. Talumehel oli 725 kg rukkeid. Ta müüs neist 480 kg riigile. Mitu kilo jäi tal järele?

*114. Ema tõi poest 3 liitrit piima ja 2 kg leiba. Talle anti kroonist 25 s. tagasi. Mis maksis piima liiter, kui leiva kilost võeti 18 s.?

*115. Ema võttis turule minnes 1 kr. 50 s. raha kaasa. Ta ostis selle eest leiba ja mune. Mitu muna ta ostis, kui ta leiva eest maksis 90 s. ja munapaarist 12 s.?

116. Ülesande $274 + 360$ lahendan nii:

$$274 + 300 = 574; 574 + 60 = 634$$

Ülesande $729 - 370$ lahendan nii:

$$729 - 300 = 429; 429 - 70 = 359$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused ja kirjutatan vastused vihikusse.

274 + 360	134 + 680	543 — 370
736 — 470	663 — 370	298 + 660
385 + 540	477 + 150	917 — 540
562 — 370	685 + 240	724 — 380
451 + 290	841 — 560	473 + 450
633 — 450	492 + 360	838 — 690

117. Teatris oli rõdul 138 istekohta ja saalis 428 istekohta. Mitu istekohta oli teatris üldse?

118. Teatris oli 754 istekohta. Etendusele oli müüdnud 587 pääsetähte. Mitu istekohta jäi tühjaks?

119. Kinos oli 282 inimest. Vabu toole oli veel 158. Mitu istekohta oli kinos?

120. Kinos oli rõdul 128 istekohta, saalis aga 356 istekohta rohkem. Mitu istekohta oli kinos üldse?

*121. Teatri kassast müüdi ühele isikule 3 pääsetähte, à 50 s., ja 2 pääsetähte, à 35 s. Kui palju tuli 5 kr. tagasi anda?

*122. Kino kassast müüdi 1 esimese koha ja 3 kolmanda koha pääsetähte, kokku 1 kr. 20 s. eest. Mis maksis kolmanda koha pääsetäht, kui esimese koha pääsetähest võeti 45 s.?

123. Ülesande 254 + 372 lahendan nii:

$$254 + 300 = 554; 554 + 70 = 624; 624 + 2 = 626$$

Ülesande 728 — 356 lahendan nii:

$$728 - 300 = 428; 428 - 50 = 378; 378 - 6 = 372$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse.

$368 + 471$	$532 - 381$	$416 - 263$
$546 - 364$	$475 + 442$	$634 + 308$
$173 + 652$	$637 - 381$	$939 - 786$
$438 - 246$	$861 + 175$	$373 + 544$
$266 + 643$	$727 - 543$	$837 - 646$
$747 - 585$	$228 + 691$	$782 + 193$

124. Lahendan peast. Kirjutan vastused vihikusse.

$238 + 643$	$793 - 135$	$853 - 727$
$654 - 337$	$336 + 427$	$568 + 326$
$846 + 138$	$621 - 319$	$471 - 147$
$732 - 515$	$846 - 135$	$765 + 218$
$369 + 626$	$667 - 439$	$834 - 326$
$571 - 353$	$166 + 727$	$677 + 225$

125. Alevikus elas aasta alguses 384 meest ja 428 naist. Mitu elanikku oli alevikus kokku?

126. Kümme aastat tagasi oli samas alevikus ainult 295 meest ja 349 naist. Mitu elanikku oli ses alevikus kümne aasta eest?

127. Alevikus oli 742 elanikku. Õppetöö lõpul lahkus sealt 178 õpilast. Mitu elanikku jäi järele?

128. Suvituskohas oli suvekuudel 912 elanikku. Suve lõpul lahkus sealt 237 suvitajat. Mitu oli alalisi elanikke?

*129. Väino tahtis mappi osta. Tal endal oli 2 kr. 50 s., isa andis 1 kr. 20 s. ja ema lubas anda puuduva osa. Mitu senti pidi ema andma, kui mapp maksis 4 kr. 50 s.?

*130. Isa ostis raamatu ja 12 vihikut. Raamat maksis 3 kr. 50 s., vihik 7 s. Mitu senti sai isa 5 kroonist tagasi?

131. Ülesande $359 + 576$ lahendan nii:

Kirjutan mõlemad arvud teineteise alla, nii et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümnelite all ja sajalised sajaliste all. Esiti liidan ühelised: $9 + 6 = 15$. See on 5 ühelist ja 1 kümneline. 5 ühelist kirjutan üheliste alla. 1 kümnelise üles kümnelite kohale. Siis liidan kümnelised: $1 + 5 + 7 = 13$. See on 3 kümnelist ja 1 sajaline. 3 kümnelist kirjutan kümnelite alla, 1 sajalise üles sajaliste kohale. Lõppeks liidan sajalised: $1 + 3 + 5 = 9$. Kirjutan need 9 sajalist sajaliste alla. Sain seega 935.

$$\begin{array}{r} + \overset{11}{359} \\ 576 \\ \hline 935 \end{array}$$

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused:

$475 + 268$

$293 + 458$

$366 + 464$

$294 + 679$

$328 + 393$

$529 + 388$

$573 + 287$

$569 + 276$

$453 + 377$

$745 + 185$

$448 + 359$

$267 + 356$

$647 + 268$

$265 + 376$

$618 + 196$

$279 + 553$

$473 + 388$

$167 + 345$

132. Ülesande 734 — 358 lahendan nii:

$\begin{array}{r} 734 \\ - 358 \\ \hline 376 \end{array}$	Kirjutan teise arvu esimese alla, nii et ühelised oleksid üheliste all, kümmelised kümmeliste all ja sajalised sajaliste all. Esiti lahutan ühelised: 4 ühelisest ei saa lahutada 8 ühelist, sellepärast võtan kümmeliste juurest 1 kümmelise ja teen ühelisteks. Saan kokku nende 4 ühelisega, mis enne oli, 14 ühelist. Kümmeliste kohale kirjutan punkti märgiks, et seal on nüüd 1 kümmeline vähem. 14 ühelisest lahutan 8 ühelist, jääb 6 ühelist. Siis lahutan kümmelised: 2 kümmelisest ei saa lahutada 5 kümmelist, seepärast võtan sajaliste juurest 1 sajalise ja teen kümmelisteks. Saan endisega kokku 12 kümmelist. Sajaliste kohale kirjutan punkti märgiks, et seal on nüüd 1 sajaline vähem. 12 kümmelisest lahutan 5 kümmelist, jääb 7 kümmelist. Lõppeks lahutan 6 sajalisest 3 sajalist, jääb 3 sajalist. Sain seega 376.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

723 — 439	936 — 257	917 — 369
610 — 327	725 — 356	711 — 234
917 — 129	613 — 428	626 — 549
514 — 306	721 — 546	531 — 388
411 — 356	632 — 369	453 — 267
916 — 207	760 — 574	912 — 764

133. Kooli kooperatiivi kapis oli kuu alguses 500 joontega vihikut. Kuu jooksul müüdi 237 vihikut. Mitu joontega vihikut oli kuu lõpul järel?

134. Ruutudega vihikuid oli kuu alguses 403. Kuu lõpul oli neid järel 175. Mitu ruutudega vihikut oli müüdud kuu jooksul?

135. Joonistuspaperit oli 300 suuremat lehte, kuna väiksemaid lehti oli 118 võrra vähem. Mitu oli väiksemaid lehti?

*136. Karbis oli 96 pliiatsit. Neist müüdi esimesel päeval 17 pliiatsit, teisel päeval aga 2 pliiatsit rohkem. Mitu tosinat pliiatseid jäi siis veel järele?

*137. Ühes karbis oli 45 sulge, teises karbis aga 6 sulge vähem. Mitu tosinat sulgi oli kahes karbis kokku?

138. Ülesande 700 — 287 lahendan nii:

Kirjutan teise arvu esimese alla, nii et ühelised oleksid

$$\begin{array}{r} \cdot\cdot \\ 700 \\ - 287 \\ \hline 413 \end{array}$$

üheliste all, kümmelised kümmeliste all ja sajalised sajaliste all. Alustan lahutamist ühelisest. Et ülemises arvus ühelisi ja kümmelisi ei ole, siis võtan sajaliste juurest 1 sajalise ja teen kümmeliseks. Saan 10 kümmelist ja viin

need kümmeliste kohale. Sajaliste kohale aga kirjutan punkti märgiks, et seal on nüüd 1 sajaline vähem. Edasi võtan kümmeliste juurest 1 kümmelise ja teen üheliseks. Saan 10 ühelist ja viin need üheliste kohale. Kümmeliste kohale aga kirjutan punkti märgiks, et seal on nüüd 1 kümmeline vähem. Selle järel lahutan: 10 ühelisest 7 ühelist, jääb 3 ühelist; 9 kümmelisest 8 kümmelist, jääb 1 kümmeline; 6 sajalisest 2 sajalist, jääb 4 sajalist. Sain seega 413.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused:

800 — 276

400 — 129

900 — 512

501 — 318

506 — 278

750 — 382

605 — 437

1000 — 514

405 — 239

1000 — 369	810 — 348	600 — 416
700 — 532	300 — 153	320 — 124
903 — 647	640 — 387	1000 — 234

139. Ema ostis turult 1 kana, 1 kg võid, 15 õuna ja 5 kapsapead. Kana maksis 1 kr. 80 s., või 2 kr. 15 s., iga õun 3 s. ja iga kapsapea 7 s. Kui palju tuli maksta?

140. Aednik müüs ühele ostjale 275 kurki, teisele 140, kolmandale 75 ja mitmele ostjale väiksemal arvul kokku 48. Praegu on tal vankris veel 387 kurki. Mitu kurki tõi aednik turule?

141. Osteti 2 kg vasikaliha, 3 kg värsket kala, 12 muna, koort ja juurvilja. Vasikaliha kilo maksis 48 s., kala kilo 27 s., munapaar 14 s., koor 36 s. ja juurvili 25 s. Kui palju tuli maksta?

142. Perenaine ostis turult 2 kg vasikaliha, makstes 48 s. kilost; 265 s. eest mune, 48 s. eest kapsaid ja 18 s. eest kartuleid. Kui palju ta sai 5 kroonist tagasi?

143. Et liita korruga mitu arvu, selleks kirjutatakse kõik üksteise alla, nii et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümnelite all ja sajalised sajaliste all. Edasi talitatakse nii, nagu selgitatud ülesandes 131.

	316	648	48	171	483
	+ 253	+ 72	+ 306	+ 8	+ 106
	47	203	172	536	97
	-----	-----	-----	-----	-----
144.	225	183	407	98	188
	+ 7	+ 340	+ 98	+ 543	+ 306
	84	75	233	67	30
	-----	-----	-----	-----	-----

145.	95	734	550	88	830
	+ 7	+ 183	+ 69	+ 365	+ 7
	630	28	175	284	69
146.	407	8	313	190	636
	+ 60	+ 650	+ 271	+ 308	+ 6
	377	73	7	65	107

147. Aednik sai ühelt peenralt 427 kurki, teiselt peenralt aga 398 kurki. Mitu kurki sai ta kahelt peenralt kokku?

148. Aednik müüs ühel päeval 347 s. eest juurvilja, teisel päeval aga 299 s. eest. Mitme sendi eest müüs ta juurvilja mõlemal päeval kokku?

•149. Ülesande $356 + 497$ lahendan nii:

$$356 + 500 = 856; 856 - 3 = 853$$

497 asemel liidan 500 ja pärast lahutan niipalju, kui palju ma rohkem liitsin.

Lahendan samal viisil peast. Vastused kirjutan vihkusse.

196 + 347	594 + 178	798 + 167
258 + 295	289 + 494	246 + 699
399 + 476	397 + 526	368 + 593
567 + 198	456 + 297	654 + 396

150. Kaupluses oli nädala alguses 654 kg leivajahu. Nädala jooksul müüdi ära 297 kg. Mitu kilo leivajahu oli kaupluses nädala lõpul järel?

151. Suhkrut oli kaupluses nädala alguses 342 kg. Nädala lõpul oli seda veel järel 198 kg. Mitu kilo suhkrut oli ses kaupluses nädala jooksul müüdud?

152. Ülesande $523 - 298$ lahendan nii:

$$523 - 300 = 223; 223 + 2 = 225$$

298 asemel lahutan 300 ja pärast liidan nii palju, kui palju ma rohkem lahutasin.

Lahendan samal viisil peast. Vastused kirjutan vihkusse.

563 — 296	932 — 695	523 — 198
726 — 599	451 — 294	834 — 597
814 — 497	636 — 399	946 — 799
645 — 198	754 — 496	342 — 194

153. Maja ehitamiseks vajati 524 palki. Kohale oli veetud juba 248 peenemat palki ja 173 jämedamat. Mitu palki tuli veel vedada?

154. Ehituse juures oli kaks lauavirna. Ühes virnas oli 453 lauda, teises virnas aga 178 lauda vähem. Mitu lauda oli mõlemas virnas kokku?

155. Telliskive vajati 950. Neist toodi esimesel päeval kohale 375 kivi, teisel päeval 25 kivi vähem kui esimesel päeval. Kõik ülejäänud kivid toodi kolmandal päeval. Mitu kivi toodi kolmandal päeval?

*156. Ehituse juures töötas 7 töölist. 4 töölisele maksti 3 kr. ja 3 töölisele 2 kr. päevas töötasu. Mitu krooni töötasu tuli maksta kõigile kokku nädalas?

*157. Ehitustööline teenis 4 nädalaga 84 kr. 2 esimesel nädalal maksti talle 3 kr. päevas, siis tõsteti palka. Mitu krooni maksti talle päevas 2 järgneval nädalal?

158. Kirjutun arvud üksteise alla ja lahendan kirjalikult.

603 — 475	1000 — 637	915 — 636
448 + 366	543 + 186	381 + 619
725 — 247	700 — 304	632 — 367
183 + 748	264 + 587	448 + 86
291 + 465	900 — 603	761 — 380
638 — 343	876 + 119	574 + 426

159. Lahendan kirjalikult.

801 — 407	365 + 470	93 + 768
406 + 375	682 — 390	140 — 83
600 — 134	775 + 136	377 + 454
381 + 569	842 — 524	831 — 575
1000 — 807	616 + 384	605 — 350
176 + 745	703 — 405	272 + 669

*160. Lahendan peast, nagu on selgitatud ülesannetes 149 ja 152. Kirjutun vastused vihikusse.

398 + 426	473 + 298	324 + 597
874 — 599	561 — 396	832 — 699
194 + 719	684 + 197	481 + 296
935 — 697	755 — 499	936 — 798

*161. Lahendan peast ja kirjutun vastused vihikusse.

2 · 47 + 60	95 : 5 + 68	7 · 8 — 3 · 9
3 · 29 + 40	84 : 7 + 39	6 · 7 — 4 · 6
6 · 13 + 80	92 : 4 + 78	5 · 9 — 4 · 7

162. Kolmes riidas oli kokku 583 taralatti. Ühes riidas oli 186 latti, teises riidas aga 37 latti rohkem kui esimeses. Mitu latti oli kolmandas riidas?

163. Talumees vajas karjamaa piiramiseks taraga 456 teivast. Ta vedas neid metsast. Ühel päeval ta tõi 162 teivast, teisel päeval aga 16 teivast vähem. Mitu teivast jäi siis veel tuua?

164. Ühele peenrale läks 182 hernekeppi, teisele peenrale aga 27 keppi vähem. Mitu hernekeppi läks mõlemale peenrale kokku?

*165. Ema maksis Antsule hernekeppide toomise eest 2 s. igalt kepilt. Ants tõi ühe seljataiega 18 keppi, teise seljataiega aga 6 keppi rohkem. Mitu senti ta teenis?

*166. Peenarde kitkumise eest maksti Antsule 6 s. igalt peenralt. Ta kitkus enne lõunat 7 peenart, peale lõunat aga 2 peenart vähem. Mitu senti teenis ta peenarde kitkumisega?

167. Lahendan kirjalikult.

$$365 - 178$$

$$325 + 596$$

$$148 + 555$$

$$507 + 235$$

$$746 - 369$$

$$472 - 363$$

$$643 - 174$$

$$528 + 274$$

$$535 + 278$$

$$486 + 359$$

$$861 - 367$$

$$932 - 739$$

$$900 - 756$$

$$186 + 745$$

$$841 - 557$$

$$196 + 328$$

$$600 - 342$$

$$339 + 661$$

168. Lahendan kirjalikult.

500 — 371	805 — 348	740 — 356
683 + 267	796 + 105	508 + 292
460 — 168	380 — 157	800 — 347
345 + 485	547 + 364	219 + 791
704 — 526	932 — 759	1000 — 324
679 + 268	638 + 267	256 + 568

169. Lahendan peast. Kirjutan vastused vihikusse.

98 : 2 + 5 · 7	4 · 17 — 78 : 2	36 + 2 · 19
85 : 5 + 3 · 9	5 · 19 — 87 : 3	28 + 3 · 18
81 : 3 + 6 · 8	6 · 14 — 56 : 2	71 — 2 · 27

170. Lahendan peast. Kirjutan vastused vihikusse.

799 + 126	623 — 497	453 + 298
863 — 398	199 + 375	534 — 197
524 + 296	936 — 594	399 + 524

3. Korrutamine ja jagamine tuhande piires.

171. Poolekilone pakk võid maksis 90 s. Kui palju maksab 3 seesugust pakki?

172. Hapukoore kilo maksab 80 s. Purki mahub 4 kg. Kui palju tuleb maksta purgitäie koore eest? Kui palju maksab 6 kg?

173. Poodi toodi 6 piimanõu, igäühes 40 liitrit piima. Mitu liitrit piima on 6 nõus kokku?

174. Kohupiima kilo maksab 30 senti. Osteti 6 kilo. Kui palju peab müüja 5-kroonisest tagasi andma?

*175. Ema ostis 2 kg vasikaliha ja maksis 70 s. kilost. Kui palju ta sai 2 kroonist tagasi?

*176. Toomas tõi poest 4 liitrit piima ja 2 kg leiba. Liiter piima maksis 12 s. ja kilo leiba 18 s. Kui palju ta sai kroonist tagasi?

177. Ülesande $4 \cdot 60$ lahendan nii:

$$4 \cdot 6 \text{ kümnelist} = 24 \text{ kümnelist} = 240$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse.

3 · 90	4 · 70	9 · 80	7 · 50
7 · 20	6 · 40	6 · 30	6 · 90
2 · 40	5 · 20	9 · 70	9 · 60
5 · 80	8 · 50	7 · 80	7 · 40
8 · 30	7 · 60	9 · 40	4 · 40
3 · 80	3 · 70	7 · 70	8 · 60

178. Lahendan peast. Kirjutan vastused vihikusse.

9 · 30	2 · 90	5 · 30	9 · 50
3 · 50	6 · 50	6 · 80	5 · 70
5 · 60	8 · 90	5 · 90	3 · 60
4 · 80	6 · 70	7 · 30	8 · 20
7 · 90	5 · 50	8 · 40	2 · 90
6 · 60	8 · 70	4 · 60	9 · 90

179. Lahendan peast. Kirjutan vastused vihikusse.

$$4 \cdot 90 + 80 \qquad 980 - 4 \cdot 50 \qquad 320 + 7 \cdot 30$$

$$7 \cdot 60 - 90 \qquad 760 - 6 \cdot 40 \qquad 160 + 3 \cdot 80$$

$$8 \cdot 70 + 70 \qquad 570 - 3 \cdot 90 \qquad 250 + 4 \cdot 60$$

$$3 \cdot 80 - 60 \qquad 630 - 2 \cdot 80 \qquad 430 + 5 \cdot 40$$

180. Ema ostis 320 s. eest 8 meetrit pesuriidet. Kui kallis on meeter?

181. Pool tosinat taskurätte maksab 240 s. Kui palju maksab 1 taskurätt?

182. Mitu senti maksab 1 taskurätt, kui poole tosina eest maksti 420 s.?

183. Osteti 5 m plusiriidet. Kassas anti 10-kroonisest tagasi 550 senti. Kui palju maksab plusiriide meeter?

184. Osteti 4 meetri pikkune tükk käterätikuriidet ja maksti selle eest 120 senti. Kui kallis on käterätikuriide meeter?

*185. Isa ostis ülikonna jaoks 5 m riidet ja maksis 12 kr. meetrist. Voodri ja muu materjali eest ta maksis 15 kr. Mitu krooni läheb isa ülikond maksma, kui rätsep võtab tööraha 23 kr.?

*186. Poja ülikonda läks 3 m riidet, mille meeter maksis 8 kr. Voodri ja muu materjali eest maksti 11 kr. Rätsep võttis tööraha 18 kr. Mitu krooni maksis poja ülikond?

187. Ülesande $270 : 9$ lahendan nii:

$$27 \text{ kümnelist} : 9 = 3 \text{ kümnelist} = 30$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused ja kirjutatakse vastused vihikusse. Kui saan jagamisel jäägi, siis kirjutatakse selle sulgudesse.

120 : 6	280 : 7	180 : 9	400 : 8
450 : 9	320 : 4	450 : 5	150 : 5
240 : 4	630 : 9	800 : 8	420 : 6
640 : 8	240 : 8	420 : 7	630 : 7
300 : 5	120 : 4	360 : 6	900 : 9
810 : 9	540 : 6	270 : 9	160 : 4

188. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

560 : 8	480 : 8	350 : 5	200 : 5
240 : 6	200 : 4	725 : 8	160 : 8
356 : 7	720 : 9	560 : 7	700 : 7
400 : 5	600 : 6	360 : 4	368 : 9
540 : 9	210 : 7	320 : 8	250 : 5
300 : 6	183 : 6	140 : 7	280 : 4

189. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

120 — 360 : 4	810 : 9 + 150	2 · 60 + 180 : 2
230 + 400 : 5	360 : 6 + 240	3 · 70 — 240 : 8
350 — 630 : 9	540 : 6 + 320	4 · 50 — 120 : 3
560 + 560 : 8	630 : 7 + 480	5 · 70 + 360 : 6

*190. Lahendan kirjalikult.

750 — 379	248 + 573	800 — 412
527 + 286	960 — 487	638 + 284
1000 — 158	186 + 349	521 — 367

191. Ema ostis 360 senti eest sealiha. Mitu kilo ta sai, kui kilo hind on 90 senti?

192. Loomaliha kilo maksab 50 senti. Mitu kilo loomaliha saab 250 sendi eest? — 150 sendi eest?

193. Ema maksis tapetud hanest 320 senti. Kodu hane kaaludes leidis ta, et oli kilost maksnud 80 senti. Kui raske oli hani?

194. Pereemal oli kaasas 5 krooni. Ta ostis 80 sendi eest juurvilja. Mitu kilo lambaliha saab ta ülejäänud raha eest, kui selle kilo maksab 70 senti?

195. Perenaine viis turule 4 kg võid ja sai 2 kr. kilost. Osa saadud rahast kulutas ta riide ostmiseks, makstes 80 s. meetrist. Mitu meetrit riiet ta ostis, kui tal jäi järele 4 kr. 80 s.?

*196. Ema ostis 2 kg räimi, makstes 35 s. kilost, ja 50 s. eest rasva. Kui palju ta sai 2 kroonist tagasi?

*197. Maret tõi poest 3 kg leiba. Talle anti 1 kroonist 46 s. tagasi. Mis maksis leiva kilo?

198. Ülesande $420 : 60$ lahendan nii:

$$42 \text{ kümnelist} : 6 \text{ kümnelisega} = 7$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse.

240 : 30	540 : 60	240 : 80	270 : 90
160 : 20	180 : 20	490 : 70	420 : 60
560 : 80	640 : 80	150 : 30	210 : 30
720 : 90	350 : 50	400 : 50	560 : 70
250 : 50	630 : 90	360 : 60	280 : 40
630 : 70	480 : 60	140 : 20	300 : 60

199. Ülesande 450 : 60 lahendan nii:

45 kümn. : 6 kümn. = 7, jääk 3 kümn.

Järelikult: $450 : 60 = 7 (30)$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused ja kirjutatan vastused vihikusse.

130 : 20	280 : 30	190 : 40	500 : 80
470 : 90	350 : 40	580 : 60	310 : 50
260 : 60	760 : 80	350 : 80	240 : 70
390 : 70	210 : 60	480 : 50	390 : 90
200 : 30	570 : 90	450 : 70	160 : 60
450 : 80	300 : 70	140 : 30	850 : 90

200. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

320 : 40	810 : 90	590 : 70	280 : 40
270 : 90	670 : 80	360 : 40	350 : 70
500 : 70	210 : 30	630 : 90	420 : 60
360 : 90	180 : 40	300 : 60	350 : 80
240 : 80	560 : 80	480 : 50	240 : 30
560 : 60	450 : 50	270 : 30	470 : 90

*201. Lahendan peast. Kirjutatan vastused vihikusse.

499 + 376	937 - 295	456 + 198
842 - 597	458 + 298	815 - 597
296 + 183	723 - 499	399 + 484

*202. Kirjutatan arvud teineteise alla ja lahendan kirjalikult.

378 + 284	803 - 248	359 + 476
1000 - 578	174 + 487	950 - 687

203. Kilo vasikaliha maksis 58 s. Kui palju maksab 4 kg vasikaliha? — 6 kg vasikaliha? — 8 kg vasikaliha?

204. Latikate kilo maksis 47 s. Kui palju maksab 3 kg raskune latikas? Mitu senti sai kalamees kokku 2 latikast, kui üks kaalus 2 kg, teine 3 kg?

205. Leiva kilo maksis 18 s. Mitu senti kulub leiva peale päevas ja nädalas, kui iga päev ostetakse 2 kg?

206. Perekond tarvitab iga päev 3 liitrit piima. Mitu senti kulus piima peale päevas, kui piima liiter maksis 12 s.? Mitu senti kulus nädalas?

*207. Ema võttis turule minnes 2 kr. raha kaasa. Ta ostis selle raha eest võid, juurvilja ja mune. Mitu muna ta ostis, kui ta või eest maksis 95 s., juurvilja eest 21 s. ja igast munast 7 s.?

208. Ülesande $8 \cdot 42$ lahendan nii:

$$8 \cdot 40 = 320; 8 \cdot 2 = 16; 320 + 16 = 336$$

Lahendan peast samal viisil ja kirjutatan vastused vihikusse.

2 · 96	8 · 37	4 · 68	5 · 96
7 · 34	4 · 95	8 · 94	3 · 72
9 · 48	7 · 28	5 · 69	6 · 57
5 · 76	3 · 85	7 · 48	8 · 83
3 · 87	6 · 29	9 · 36	4 · 79
6 · 45	9 · 72	4 · 54	7 · 65

209. Lahendan peast. Kirjutatan vastused vihikusse.

8 · 39	6 · 56	3 · 76	2 · 97
4 · 98	9 · 47	7 · 39	8 · 54

5 · 76	7 · 52	9 · 66	7 · 68
7 · 65	4 · 84	4 · 85	4 · 89
3 · 89	6 · 39	6 · 93	6 · 62
8 · 63	8 · 25	5 · 78	9 · 58

210. Ülesande 7 · 83 lahendan kirjalikult nii:

$$7 \cdot 83 = 581$$

Esiti korrutan ühelised. 7 · 3 ühelist on 21 ühelist. See on 1 üheline ja 2 kümnelist. 1 ühelise kirjutatakse võrdusmärgi järel, jättes ette kümneliste ja sajaliste jaoks ruumi. 2 kümnelist pean meeles. Siis korrutan kümnelised. 7 · 8 kümnelist on 56 kümnelist, meeles oli 2 kümnelist, kokku 58 kümnelist. See on 8 kümnelist ja 5 sajalist. Kümnelised kirjutatakse kümneliste kohale ja sajalised sajaliste kohale.

Lahendan samal viisil kirjalikult:

3 · 72	8 · 47	5 · 43	4 · 75
7 · 43	4 · 91	7 · 82	6 · 69
4 · 65	7 · 38	6 · 49	8 · 34
6 · 74	9 · 69	3 · 94	9 · 99
9 · 29	6 · 35	9 · 83	7 · 87
5 · 58	3 · 88	8 · 36	5 · 64

211. Ülesande 7 · 39 lahendan nii:

$$7 \cdot 39 = 7 \cdot 40 - 7 = 273$$

Lahendan peast samal viisil. Vastused kirjutatakse vihkusse.

5 · 49	2 · 59	6 · 49	9 · 99
7 · 39	8 · 79	4 · 89	3 · 49

9 · 59	5 · 29	2 · 79	6 · 89
3 · 89	7 · 59	8 · 29	4 · 79
6 · 99	9 · 39	5 · 59	8 · 59
4 · 69	3 · 99	7 · 39	5 · 69

212. Lauavabrikus makstakse töölisele 8-tunnise tööpäeva eest 272 senti. Kui palju teenib tööline tunnis?

213. Põlevkivikaevanduses teenib tööline 8 tunniga 336 s. Kui kallid on kaevandustöölise töötund?

214. Maaler sai värvimistööst eest 760 senti. Värvipeale kulus tal 418 senti. Kui kallid on maalri töötund, kui tal selleks tööks kulus 9 tundi?

215. Kingsepp võttis saabaste parandamise eest 120 senti tööraha. Mitu senti teenis kingsepp tunnis, kui tal selleks tööks kulus 4 tundi?

*216. Tööline teenis 3 kr. päevas. Mitu krooni teenis ta 4 nädalaga?

*217. Teine tööline teenis 2 kr. päevas. Kuu jooksul ta kulutas toiduks 25 kr., korteriks ja kütteks 12 kr. Mitu krooni jäi tal muudeks kuludeks, kui ta töötas sel kuul 25 päeva?

218. Ülesande $252 : 6$ lahendan nii:

$$240 : 6 = 40; 12 : 6 = 2; 40 + 2 = 42$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused. Vastused kirjutatakse vihikusse.

130 : 5	162 : 3	639 : 9	252 : 6
224 : 7	279 : 9	348 : 6	736 : 8

198 : 9	264 : 6	118 : 2	388 : 4
448 : 8	477 : 9	444 : 6	455 : 7
371 : 7	186 : 3	264 : 8	395 : 5
142 : 2	232 : 4	415 : 5	828 : 9

219. Ülesanded: 1) $376 : 8$ ja 2) $478 : 6$ lahendan kirjalikult nii:

- 1)
$$\begin{array}{r} 376 : 8 = 47 \\ \underline{56} \end{array}$$
- 3 sajalist ei jagu 8-ga, seepärast teen nad kümnelisteks. Saan kokku nende 7 kümn., mis enne oli, 37 kümn. 37 kümn. jagan 8-ga, saan 4 kümn., jääk 5 kümn. 4 kümn. kirjutan võrdusmärgi järele, jäägi aga kirjutan jagatava arvu alla kümneliste kohale. Selle järel teen jäägi ühelisteks. Saan kokku nende 6 ühelisega, mis enne oli, 56 ühelist. Siis jagan 56 ühelist 8-ga, saan 7 ühelist ja kirjutan nad 4 kümnelise järele. Sain seega kokku 47. Kui saan ka üheliste jagamisel jäägi, siis kirjutan selle jagatava arvu alla üheliste kohale, nagu on näidatud näidisel 2.
- 2)
$$\begin{array}{r} 478 : 6 = 79 \\ \underline{58} \\ 4 \end{array}$$

Lahendan samal viisil kirjalikult alljärgnevad harjutused.

354 : 9	432 : 9	567 : 7	282 : 6
665 : 7	172 : 2	273 : 7	504 : 8
228 : 6	386 : 4	894 : 9	235 : 5
455 : 5	185 : 5	648 : 8	372 : 4
178 : 7	168 : 8	584 : 6	526 : 8
308 : 4	738 : 9	285 : 3	514 : 7

220. Lahendan kirjalikult eelmise ülesande eeskujul.

448 : 7	144 : 6	452 : 9	376 : 8
274 : 4	567 : 9	552 : 6	252 : 7
375 : 5	192 : 2	139 : 2	243 : 9
288 : 9	394 : 8	208 : 4	680 : 8
749 : 8	548 : 7	752 : 8	558 : 6
469 : 7	177 : 3	192 : 6	658 : 7

221. Lahendan kirjalikult. Esiti arvutan selle, mis näidatud sulgudes, pärast jagan.

(1000 — 624) : 8	(253 + 269) : 9	(900 — 188) : 8
(307 + 197) : 6	(905 — 226) : 7	(486 + 378) : 9

*222. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

7 · 89	8 · 49	3 · 89	5 · 39
5 · 69	6 · 79	7 · 69	8 · 29
4 · 99	9 · 59	4 · 79	6 · 59

*223. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

347 + 298	596 + 258	942 — 596
567 — 199	813 — 397	697 + 124

224. Aino ostis 72 s. eest kaustikuid, makstes 24 s. kaustikust. Mitu kaustikut ta sai?

225. Mitu joonistusplokki saab 80 s. eest ja mitu senti jääb üle, kui joonistusplokk maksab 25 s.?

226. Odavam joonistusplokk maksab 16 s. Mitu odavat joonistusplokki saab osta 1 kr. eest ja mitu senti jääb üle?

227. Mitu pliiatsit saab osta 75 s. eest, kui pliiats maksab 12 s.?

228. Ülesande 90 : 24 lahendan nii:

Katsun, mitu korda 24 on 90. Selgub, et $3 \cdot 24 = 72$;
 $90 - 72 = 18$. Järelikult: $90 : 24 = 3$ (18)

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused.

Vastused kirjutan vihikusse.

72 : 12	90 : 18	98 : 14	98 : 13
90 : 27	97 : 28	100 : 25	90 : 37
85 : 19	75 : 34	96 : 42	95 : 26
74 : 23	100 : 15	78 : 16	60 : 11
96 : 32	87 : 29	80 : 24	100 : 22
85 : 17	98 : 49	76 : 38	100 : 48

229. Ema ostis 256 s. eest karusmarju, makstes 32 s. liitrist. Mitu liitrit ta ostis?

230. Sõstraid ostis ema 114 s. eest, makstes liitrist 18 s. Mitu liitrit ostis ema sõstraid?

231. Mitu liitrit pohli saab 117 s. eest, kui liitrist nõutakse 13 s.?

232. Mitu liitrit kirsse saab 324 s. eest, kui kirsi liiter maksab 54 s.?

233. Mitu liitrit ploome saab 336 s. eest, kui ploomi liiter maksab 48 s.?

*234. Ema ostis 114 s. eest mustikaid ja sõstraid. Sõstraid ta ostis 5 liitrit, makstes 12 s. liitrist. Mitu liitrit ostis ta mustikaid, kui mustika liiter maksis 18 s.?

*235. Kalju viis turule 2 liitrit maasikaid ja 4 liitrit mustikaid. Maasikate liitrist ta sai 35 s. ja mustikate liitrist 23 s. Mitu senti sai ta kokku?

236. Ülesanded: 1) $387 : 43$ ja 2) $412 : 43$ lahendan kirjalikult nii:

1)
$$\begin{array}{r} 387 : 43 = 9 \\ \underline{387} \end{array}$$

2)
$$\begin{array}{r} 412 : 43 = 9 \\ \underline{387} \\ 25 \end{array}$$

Katsun, mitu korda 43 on 387. Et leida, millise arvuga katsuda, selleks jagan 38 kümnelist 4 kümneli-sega, saan 9. Nüüd võtan 9 korda 43 ja kirjutan korrutamisel saadud arvu jagatava arvu alla. Kui mõlemad on ühesuurused, siis on jagamine jää-gita (näidis 1).

Kui saan korrutamisel jagata-vast arvust väiksema arvu, siis lahu-tan esimesest teise ja saan jäägi (näi-dis 2).

Mõtlemiseks: Mis pean tegema, kui saan kor-rutamisel jagatavast arvust suurema arvu?

Miks peab jääk olema alati väiksem sellest arvust, millega jagan?

Lahendan kirjalikult siin selgitatud viisil alljärgne-vad harjutused.

$315 : 63$

$318 : 78$

$776 : 97$

$234 : 78$

$688 : 86$

$738 : 82$

$126 : 42$

$420 : 84$

$186 : 93$

$443 : 59$

$246 : 41$

$247 : 31$

$252 : 63$

$468 : 78$

$265 : 45$

$405 : 81$

$682 : 76$

$228 : 57$

$584 : 73$

$168 : 56$

$161 : 23$

$345 : 69$

$356 : 89$

$384 : 43$

237. Lahendan kirjalikult.

536 : 67	335 : 67	376 : 94	891 : 99
336 : 48	178 : 89	604 : 83	135 : 45
801 : 89	620 : 75	873 : 97	462 : 77
628 : 76	828 : 92	360 : 72	105 : 33
140 : 35	288 : 72	288 : 36	522 : 87
651 : 93	350 : 70	359 : 79	658 : 94

*238. Lahendan peast. Vastused kirjutatud vihikusse.

7 · 59	399 + 267	5 · 79	1000 — 499
8 · 39	563 — 198	9 · 49	495 + 378
6 · 89	473 + 296	4 · 69	847 — 596

*239. Lahendan kirjalikult.

9 · 74 — 378	9 · 94 — 584	5 · 98 — 293
7 · 56 + 579	6 · 38 + 467	9 · 37 + 667

240. Liha kilost küsiti 110 s. Ema tingis 2 s. alla ja ostis 2 kg. Mitu senti maksis ema liha eest?

241. Jahu kilost nõuti 35 s. Ema ostis 3 kg. Mitu senti kuluks emal jahude peale 4 nädalaga, kui ta kulutaks iga nädal niisama palju kui tänagi?

242. Nädala lõpul arvutas ema, kui palju on tal kulu- nud söögi peale. Ta leidis, et keskmiselt 208 s. päevas. Mitu senti kulus tal 3 päevaga?

243. Perenaine müüs päevas 9 liitrit piima ja sai 12 s. liitrist. Mitu senti sai ta piima müügist päevas? — nädalas?

244. Ülesande 4 · 209 lahendan nii:

$$4 \cdot 200 = 800; \quad 4 \cdot 9 = 36; \quad 800 + 36 = 836$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused.
Vastused kirjutatakse vihikusse.

3 · 303	6 · 106	8 · 104	5 · 107
2 · 405	3 · 209	3 · 206	4 · 209
6 · 102	8 · 102	6 · 105	3 · 306
5 · 107	4 · 208	2 · 403	6 · 104
7 · 104	2 · 306	3 · 205	9 · 108
4 · 203	3 · 309	8 · 106	2 · 403

245. Lahendan peast ja kirjutatakse vastused vihikusse.

7 · 107	2 · 405	8 · 103	3 · 302
3 · 309	7 · 108	4 · 205	4 · 209
4 · 205	3 · 309	2 · 209	6 · 103
5 · 101	9 · 101	3 · 306	3 · 307
6 · 104	6 · 104	5 · 108	2 · 405
2 · 308	3 · 308	9 · 102	6 · 108

*246. Korrutatakse peast, liidatakse ja lahutatakse kirjalikult.

8 · 109 — 596	7 · 108 — 287	3 · 107 + 589
3 · 207 + 379	4 · 206 — 386	2 · 308 — 187

247. Valdo luges 416-leheküljelise raamatu läbi 4 päevaga. Mitu lehekülge luges ta keskmiselt päevas?

248. Maretil oli 560-leheküljelisest raamatust juba loetud 242 lehekülge. Mitu lehekülge tuleb tal lugeda keskmiselt päevas, et ülejäänud osa lõpetada 3 päevaga?

249. Jaan luges 412-leheküljelise raamatu läbi 2 päevaga. Mitu lehekülge luges Jaan keskmiselt päevas?

250. Õie tõi raamatukogust kaks raamatut: üks oli 347 lk., teine 409 lk. paks. Ta luges nad mõlemad läbi 7 päevaga. Mitu lehekülge luges Õie keskmiselt päevas?

251. Ülesande $836 : 4$ lahendan nii:

$$800 : 4 = 200; 36 : 4 = 9; 200 + 9 = 209$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused. Vastused kirjutatan vihikusse.

432 : 4	812 : 4	927 : 3	530 : 5
836 : 4	963 : 9	428 : 4	618 : 2
624 : 6	602 : 2	630 : 6	824 : 4
218 : 2	832 : 8	324 : 3	749 : 7
763 : 7	515 : 5	742 : 7	918 : 3
545 : 5	604 : 2	909 : 9	872 : 8

252. Lahendan peast ja kirjutatan vastused vihikusse. Kui saan jagamisel jäägi, siis kirjutatan selle sulgudesse.

842 : 8	864 : 8	816 : 4	529 : 5
428 : 4	418 : 2	808 : 2	624 : 3
936 : 9	763 : 7	728 : 7	927 : 9
532 : 5	926 : 3	624 : 6	832 : 4
603 : 3	546 : 5	625 : 3	642 : 6
954 : 9	410 : 2	972 : 9	406 : 2

253. Ülesande $756 : 7$ lahendan kirjalikult nii:

$$756 : 7 = 108$$

Esiti jagan sajalised: 7 sajalist : $7 = 1$ sajaline. Kirjutatan selle 1 sajalise võrdusmärgi järele, jättes kümnelite

ja üheliste kohad esialgu tühjaks. Siis jagan kümnelised. Et aga 5 kümnelist ei jagu 7-ga, seepärast kirjutatan kümneliste kohale nulli ja teen need 5 kümnelist ühelisteks. Saan kokku nende 6 ühelisega, mis enne oli, 56 ühelist. Selle järel jagan ühelised: $56 \text{ ühel.} : 7 = 8 \text{ ühelist}$. Kirjutatan need 8 ühelist üheliste kohale. Kui saan üheliste jagamisel jäägi, siis kirjutatan selle sulgudesse üheliste järele.

Mõtlemiseks: Miks ei tohi nulli kümneliste kohale kirjutamata unustada?

Lahendan alljärgnevad harjutused ülal selgitatud viisil kirjalikult.

$$945 : 9 \qquad 840 : 8 \qquad 804 : 2 \qquad 836 : 4$$

$$604 : 3 \qquad 616 : 2 \qquad 618 : 3 \qquad 545 : 5$$

$$814 : 2 \qquad 742 : 7 \qquad 959 : 9 \qquad 629 : 3$$

$$928 : 9 \qquad 828 : 4 \qquad 856 : 8 \qquad 848 : 8$$

$$808 : 4 \qquad 984 : 9 \qquad 506 : 5 \qquad 764 : 7$$

$$915 : 3 \qquad 532 : 5 \qquad 608 : 2 \qquad 606 : 6$$

*254. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

$$3 \cdot 49 \qquad 472 + 199 \qquad 6 \cdot 39 \qquad 600 - 396$$

$$5 \cdot 79 \qquad 811 - 298 \qquad 4 \cdot 59 \qquad 299 + 567$$

$$9 \cdot 29 \qquad 386 + 297 \qquad 8 \cdot 69 \qquad 723 - 499$$

255. Sepikojas kulus iga tagumise ratta rehvi peale 306 cm pikkune tükk vitsrauda. Mitu rehvi saab 918 cm pikkusest rauast?

256. Esimese ratta rehviks kulus 208 cm rauda. Mitu säärast rehvi saab 852 cm pikkusest rauast ja kui pikk tükk jääb üle?

257. Mitu tõrrevitsa saab 642 cm pikkusest vitsrauast, kui iga vitsa peale kulub 204 cm?

258. Iga ämbrivitsa peale kulub 103 cm rauda. Mitu ämbrivitsa saab 927 cm pikkusest vitsrauast?

*259. Sepp ostis 1 kr. 99 s. eest 3 kg vitsrauda ja 4 kg ümmargust rauda. Mis maksis vitsraua kilo, kui ümmarguse raua kilost võeti 28 s.?

*260. Talumees ostis 5 kg lattrauda ja 4 kg ümmargust rauda. Lattraua kilost võeti 27 s. ja ümmarguse raua kilost 29 s. Kui palju ta sai 5-kroonisest tagasi?

261. Ülesande 828 : 207 lahendan nii:

Katsun, mitu korda 207 on 828. Et leida, millise arvuga katsuda, jagan 8 sajalist 2 sajalisega : saan 4. Nüüd võtan 4 korda 207, saangi 828. Järelikult

$$828 : 207 = 4.$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused. Vastused kirjutatan vihikusse.

$707 : 101 \qquad 856 : 107 \qquad 836 : 209$

$824 : 206 \qquad 648 : 108 \qquad 921 : 307$

$614 : 307 \qquad 903 : 301 \qquad 525 : 105$

$735 : 105 \qquad 820 : 205 \qquad 818 : 409$

$414 : 207 \qquad 909 : 101 \qquad 624 : 208$

$912 : 304 \qquad 618 : 103 \qquad 927 : 309$

262. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

$808 : 101 \qquad 818 : 409 \qquad 927 : 309$

$906 : 302 \qquad 606 : 303 \qquad 535 : 107$

$408 : 204 \qquad 749 : 107 \qquad 832 : 104$

$756 : 108 \qquad 525 : 105 \qquad 404 : 202$

515 : 103 416 : 208 963 : 107
612 : 204 918 : 306 510 : 102

263. Ülesande 704 : 209 lahendan kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 704 : 209 = 3 \\ 627 \\ \hline 77 \end{array}$$

Katsun, mitu korda pean võtma 209, et saada 704. Et jõuda selgusele, millise arvuga katsuda, jagan 7 sajalist 2 sajalisega, saan 3. Siis võtan 3 korda 209, saan 627. Kirjutan 627 jagatava arvu alla ja lahutan sellest, saan 77. Järelikult: $704 : 209 = 3$, jääk 77.

Lahendan samal viisil kirjalikult.

836 : 103	739 : 103	812 : 203
457 : 206	687 : 109	629 : 305
636 : 106	856 : 403	847 : 206
648 : 309	929 : 303	621 : 207
872 : 102	627 : 209	846 : 408
924 : 308	940 : 104	637 : 309

***264.** Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

721 : 7 + 59	545 : 5 - 19	(500 + 418) : 306
832 : 4 + 92	915 : 3 + 25	(100 + 316) : 104
614 : 2 - 37	420 : 4 - 80	(232 + 600) : 208

265. Kolmanda klassi sõidupilet Tallinnast Ristile maksab 170 senti. Kui palju maksavad 3 piletit? — 5 piletit?

266. Kolmanda klassi sõidupilet Tallinnast Tapale maksab 180 s., teise klassi pilet 270 s. Mitme sendi võrra tuleb 2 inimese sõit Tallinnast Tapale kolmandas klassis odavam kui teises klassis?

267. Vaeküla—Tallinna kolmanda klassi pilet maksab 260 s. Osteti 2 täispiletit ja 2 lapsepiletit. Mitu senti saadi 10-kroonisest tagasi, kui lapsepilet maksab pool hinda?

268. Tallinn—Rakke pilet kolmandas klassis maksab 260 s., teises klassis 390 s. Kui palju maksab 2 inimese sõit Tallinnast Rakesse kolmandas klassis? — teises klassis?

269. Ülesande 3 · 240 lahendan nii:

$$3 \cdot 200 = 600; 3 \cdot 40 = 120; 600 + 120 = 720$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused. Vastused kirjutatakse vihikusse.

5 · 120	3 · 220	3 · 190	5 · 170
3 · 210	4 · 240	2 · 240	7 · 140
7 · 130	6 · 140	6 · 160	4 · 250
4 · 180	9 · 110	2 · 370	6 · 150
2 · 490	2 · 350	4 · 120	3 · 280
6 · 110	5 · 150	5 · 180	2 · 470

270. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

5 · 110	3 · 310	5 · 170	3 · 250
3 · 260	8 · 110	2 · 420	5 · 130
4 · 250	2 · 430	3 · 330	7 · 120
8 · 120	4 · 150	5 · 140	2 · 330
5 · 190	6 · 130	7 · 110	4 · 140
2 · 490	4 · 190	2 · 360	6 · 160

271. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

3 · 120	2 · 450	4 · 210	2 · 270
4 · 130	6 · 150	6 · 120	3 · 130
3 · 280	4 · 220	3 · 140	4 · 160

6 · 160	2 · 460	2 · 480	3 · 110
2 · 470	3 · 240	7 · 140	2 · 430
4 · 170	2 · 310	2 · 180	2 · 390

*272. Lahendan kirjalikult.

8 · 67 — 269	7 · 98 — 497	9 · 72 + 254
4 · 38 + 678	6 · 76 + 287	7 · 83 — 367
9 · 46 — 328	8 · 84 — 183	4 · 78 + 688

273. Mitu senti maksab meeter odavamat ülikonnariiet, kui kolme meetri eest maksti 960 senti? — 990 senti?

274. Isa ostis 2 m kallimat ülikonnariiet ja sai 10-kroonisest 140 s. tagasi. Mitu senti maksis ta meetrist?

275. Ema ostis 4 m naiste ülikonnariiet ja sai 10-kroonisest 80 s. tagasi. Mitu senti maksis naiste ülikonnariide meeter?

276. Mitu senti maksis meeter poisikese ülikonnariiet, kui 3 m eest võeti 750 senti?

277. Ülesande $720 : 3$ lahendan nii:

$$600 : 3 = 200; 120 : 3 = 40; 200 + 40 = 240$$

Lahendan peast samal viisil. Vastused kirjutan vihkusse.

520 : 2	460 : 2	880 : 2	960 : 3
870 : 3	960 : 4	950 : 5	720 : 4
750 : 5	720 : 3	780 : 3	850 : 5
360 : 2	560 : 2	640 : 2	920 : 4
690 : 3	650 : 5	720 : 6	840 : 7
940 : 2	660 : 6	840 : 2	960 : 8

278. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

480 : 2	960 : 3	880 : 4	550 : 5
660 : 5	800 : 5	610 : 3	680 : 2
980 : 2	920 : 2	960 : 8	880 : 8
660 : 6	770 : 7	440 : 2	750 : 3
580 : 2	650 : 5	990 : 9	920 : 4
840 : 3	540 : 2	740 : 2	820 : 2

279. Ülesande 782 : 3 lahendan kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 782 : 3 = 260 \\ 18 \\ \hline 2 \end{array}$$

7 sajalist jagan 3-ga, saan 2 sajalist, jääk 1 sajaline. 2 sajalist kirjutatakse võrdusmärgi järele, jäägi aga teen kümnelisteks. Saan kokku nende 8 kümnelisega, mis enne oli, 18 kümnelist. 18 kümnelist jagan 3-ga, saan 6 kümnelist.

Need 6 kümnelist kirjutatakse sajaliste järele, üheliste kohale aga kirjutatakse nulli, sest ülejäänud 2 ühelist ei jagu enam 3-ga. Sain seega 260, jääk 2.

Mõtlemiseks: Miks ei tohi nulli üheliste kohale kirjutamata unustada?

Lahendan alljärgnevad harjutused kirjalikult.

854 : 5	784 : 6	812 : 3	963 : 6
572 : 3	922 : 4	754 : 5	763 : 4
723 : 4	846 : 7	961 : 2	842 : 3
845 : 6	871 : 3	724 : 6	561 : 2
967 : 8	953 : 5	915 : 7	905 : 6
985 : 7	781 : 2	642 : 4	904 : 5

*280. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$$2 \cdot 89 \quad 567 + 299 \quad 8 \cdot 79 \quad 900 - 296$$

$$7 \cdot 59 \quad 724 - 397 \quad 6 \cdot 49 \quad 378 + 594$$

$$9 \cdot 99 \quad 298 + 436 \quad 4 \cdot 69 \quad 803 - 389$$

281. Meeter sametit maksab 320 senti. Mitu meetrit sametit saab 640 sendi eest? — 960 sendi eest?

282. Pesuriide meetrist nõuti 80 s., vahariide meetrist 240 s. Mitu meetrit vahariidet saab osta 9 m pesuriide hinnaga?

283. Odavama vahariide meeter maksis 230 s. Mitu meetrit odavamalt vahariidet saab 5 kr. eest ja mitu senti saab tagasi? Mitu meetrit odavamalt vahariidet saab 10 kr. eest?

284. Mitu meetrit ülikonnariidet saab 10 kr. eest ja mitu senti saab tagasi, kui meetrist nõutakse 490 s.?

*285. Õie ema ostis 4 m odavamalt ja 5 m kallimat pesuriidet. Maksmisel anti talle 5-kroonisest 40 s. tagasi. Mitu senti maksis odavama riide meeter, kui kallima riide meetrist võeti 50 s.?

*286. Maimu ema ostis 6 m pesuriidet ja 5 taskurätti, makstes pesuriide meetrist 50 s. ja taskurätist 30 s. Kui palju sai ta 10-kroonisest tagasi?

287. Ülesande $360 : 120$ lahendan nii:

Katsun, mitu korda pean võtma 120, et saada 360. Kohe näen, et $3 \cdot 120 = 360$. Järelikult:
 $360 : 120 = 3$.

Lahendan peast samal viisil. Vastused kirjutatakse vihkusse.

240 : 120	550 : 110	320 : 160	560 : 280
750 : 250	390 : 130	930 : 310	990 : 110
580 : 290	450 : 150	480 : 240	480 : 120
840 : 210	960 : 320	880 : 220	940 : 470
960 : 480	280 : 140	980 : 490	660 : 220
680 : 340	720 : 360	690 : 230	520 : 260

288. Ülesande 875 : 280 lahendan kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 875 : 280 = 3 \\ \underline{840} \\ 35 \end{array}$$

Katsun, mitu korda pean võtma 280, et saada 875. Kohe näen, et 4 on palju, seepärast katsun 3-ga. $3 \cdot 280 = 840$. Kirjutatakse 840 jagatava arvu alla ja lahutan sellest, saan 35. Järelikult $875 : 280 = 3$, jääb 35. Kui saan korrutamisel sama arvu, mida jagasin, siis on jagamine jäägita.

Lahendan kirjalikult samal viisil alljärgnevad harjutused.

895 : 290	780 : 260	848 : 270	750 : 150
750 : 140	875 : 170	650 : 130	980 : 170
920 : 230	990 : 140	756 : 240	859 : 370
830 : 270	840 : 250	950 : 190	720 : 180
900 : 180	960 : 190	800 : 360	975 : 240
563 : 170	780 : 130	840 : 120	793 : 160

*289. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihkusse.

$6 \cdot 70 - 30$	$750 - 3 \cdot 80$	$290 + 3 \cdot 70$
$5 \cdot 90 + 80$	$840 - 7 \cdot 30$	$180 + 5 \cdot 40$

$$7 \cdot 80 - 70 \qquad 960 - 8 \cdot 90 \qquad 320 + 9 \cdot 50$$

$$9 \cdot 60 + 90 \qquad 650 - 4 \cdot 60 \qquad 460 + 6 \cdot 60$$

*290. Lahendan kirjalikult.

$$9 \cdot 72 + 285 \qquad 900 - 2 \cdot 97 \qquad 157 + 3 \cdot 78$$

$$7 \cdot 46 + 589 \qquad 610 - 4 \cdot 86 \qquad 246 + 5 \cdot 97$$

$$8 \cdot 67 + 374 \qquad 832 - 9 \cdot 64 \qquad 368 + 7 \cdot 64$$

291. Meie kanad munevad aastas igauks keskmiselt 148 muna. Meil on 4 kana. Mitu muna me saame aastas?

292. Mitu krooni sissetulekut saab aastas ühest kanast, kui see kana muneb nimetatud aja jooksul 142 muna ja kui muna maksab keskmiselt 6 s.?

293. Mitu muna saab aastas 6 kanast, kui iga kana muneb nimetatud aja jooksul keskmiselt 154 muna?

294. Mitu krooni sissetulekut saab aastas kanast, kes muneb nimetatud aja jooksul 157 muna, kui igast munast saadakse keskmiselt 5 s.?

295. Perenaine müüs nädalas 117 muna ja sai igast munast 8 s. Mitu krooni ta sai?

296. Ülesande $3 \cdot 146$ lahendan peast nii:

$$3 \cdot 100 = 300; 3 \cdot 40 = 120; 3 \cdot 6 = 18;$$

$$300 + 120 + 18 = 438$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused. Vastused kirjutatan vihikusse.

$$5 \cdot 172 \qquad 2 \cdot 209 \qquad 4 \cdot 249 \qquad 8 \cdot 114$$

$$4 \cdot 209 \qquad 5 \cdot 184 \qquad 5 \cdot 196 \qquad 2 \cdot 492$$

2 · 345	3 · 198	2 · 378	4 · 237
3 · 292	4 · 223	3 · 175	3 · 315
7 · 124	5 · 162	4 · 229	5 · 183
4 · 197	2 · 448	3 · 241	6 · 146

297. Ülesande 3 · 275 lahendan kirjalikult nii:

$$3 \cdot 275 = 825$$

Esiti korrutan ühelised: $3 \cdot 5 = 15$. See on 5 ühelist ja 1 kümneline. 5 ühelist kirjutatakse võrdusmärgi järele, jättes ette kümnelite ja sajaliste jaoks ruumi, 1 kümneline pean meeles. Siis korrutan kümnelised: $3 \cdot 7 = 21$. Meeles oli 1 kümneline, kokku on 22 kümnelist. See on 2 kümnelist ja 2 sajalist. 2 kümnelist kirjutatakse kümnelite kohale, 2 sajalist pean meeles. Siis korrutan sajalised: $3 \cdot 2 = 6$. Meeles oli 2 sajalist, kokku on 8 sajalist. Kirjutatakse need sajaliste kohale. Sain seega 825.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

4 · 186	5 · 142	7 · 132	3 · 254
9 · 107	3 · 254	4 · 215	6 · 163
2 · 494	2 · 436	2 · 469	4 · 198
6 · 155	4 · 135	8 · 123	2 · 359
3 · 217	3 · 285	5 · 198	7 · 142
2 · 473	2 · 446	3 · 319	5 · 173

298. Lahendan kirjalikult eelmise ülesande eeskujul.

3 · 196	4 · 227	4 · 203	6 · 145
2 · 391	2 · 495	3 · 327	2 · 294
6 · 166	5 · 157	2 · 365	4 · 165

8 · 272	4 · 168	5 · 163	7 · 116
2 · 497	3 · 305	4 · 216	3 · 328
5 · 181	2 · 244	3 · 269	5 · 157

299. Ülesande 3 · 198 lahendan nii:

$$3 \cdot 200 = 600; 3 \cdot 2 = 6; 600 - 6 = 594$$

Mõtle mis eks: Kuidas lahendan ülesanded:
3 · 299; 4 · 68?

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused.
Vastused kirjutatan vihikusse.

2 · 198	3 · 198	2 · 199	4 · 198
8 · 49	2 · 299	5 · 198	5 · 28
5 · 199	2 · 78	4 · 38	3 · 298
2 · 498	4 · 199	2 · 399	2 · 499
3 · 299	2 · 398	9 · 99	3 · 68
7 · 59	6 · 89	3 · 199	2 · 298

*300. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

240 — 270 : 3	720 : 9 + 320	3 · 40 + 320 : 4
560 + 810 : 9	480 : 6 + 540	7 · 90 — 160 : 2
720 — 560 : 8	300 : 5 + 290	5 · 80 + 450 : 9

301. Emal on 3 viimase päeva jooksul olnud majapidamiskulusid 852 s. Kui palju on tal kulunud keskmiselt päevas?

302. Toiduainete ostmiseks on kulunud nädalas 875 s. Mitu senti on kulunud keskmiselt päevas?

303. On õmmeldud 3 särki. Riide peale kulus 720 senti, õmblejale maksti 225 senti. Palju läks maksma iga särk?

304. Ema õmbles 4 särki. Riie maksis 785 s., nõöbid ja niit 45 s. Kui kallis tuli iga särk?

305. Ülesande $735 : 3$ lahendan peast nii:

$$600 : 3 = 200; 120 : 3 = 40; 15 : 3 = 5$$

$$200 + 40 + 5 = 245$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused. Vastused kirjutatan vihikusse.

$924 : 2 \quad 819 : 3 \quad 625 : 5 \quad 854 : 7$

$861 : 7 \quad 968 : 8 \quad 892 : 2 \quad 750 : 6$

$695 : 5 \quad 860 : 5 \quad 735 : 7 \quad 348 : 2$

$988 : 4 \quad 948 : 3 \quad 966 : 6 \quad 675 : 5$

$762 : 3 \quad 538 : 2 \quad 428 : 4 \quad 471 : 3$

$586 : 2 \quad 820 : 5 \quad 741 : 3 \quad 528 : 4$

306. Ülesande $786 : 4$ lahendan kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 786 : 4 = 196 \\ \hline 38 \\ \hline 26 \\ \hline 2 \end{array}$$

7 sajalist jagan 4-ga, saan 1 sajalise, jääk 3 sajalist. 1 sajalise kirjutatan võrdusmärgi järele, jäägi aga teen kümnelisteks. Saan kokku nende 8 kümnelliga, mis enne oli, 38 kümmelist. 38 kümmelist jagan 4-ga, saan 9 kümmelist, jääk 2 kümmelist. 9 kümmelist kirjutatan sajaliste järele, jäägi aga teen ühelisteks. Saan kokku nende 6 ühelisega, mis enne oli, 26 ühelist. 26 ühelist jagan 4-ga, saan 6 ühelist, jääk 2 ühelist. 6 ühelist kirjutatan kümmeliste järele. Sain seega kokku 196, jääk 2.

Lahendan alljärgnevad harjutused samal viisil kirjalikult.

975 : 5	965 : 4	571 : 2	532 : 2
576 : 2	792 : 6	858 : 7	989 : 8
556 : 4	640 : 5	936 : 8	632 : 4
813 : 7	904 : 2	764 : 3	999 : 6
715 : 5	877 : 6	819 : 5	746 : 5
539 : 2	695 : 5	723 : 3	825 : 3

307. Lahendan kirjalikult.

543 : 4	391 : 2	991 : 4	738 : 6
978 : 9	635 : 5	586 : 3	439 : 3
561 : 3	457 : 3	850 : 7	637 : 5
623 : 5	496 : 3	965 : 5	964 : 4
750 : 2	897 : 7	732 : 3	582 : 2
933 : 8	763 : 5	649 : 4	916 : 7

308. Lahendan kirjalikult.

$(378 + 269) : 4$	$(524 + 398) : 7$	$(476 + 519) : 8$
$(967 - 578) : 3$	$(801 - 183) : 5$	$(900 - 247) : 6$

*309. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

84 : 12	54 : 18	64 : 16	91 : 13
81 : 27	85 : 17	87 : 29	72 : 24
76 : 19	98 : 14	96 : 32	95 : 19

310. Mitu taraposti saab 675 cm pikkusest palgist, kui posti pikkus peab olema 225 cm?

311. 675 cm pikkused lauad lõigatakse 135 cm pikkusteks tükkideks. Mitu niisugust tükki saab 12 lauast?

312. Töölised jõudsid päevas saagida ja siledaks hoo-

veldada 215 taralauda. Mitu päeva peavad nad töötama, et valmistada 860 niisugust lauda?

313. Mitu päeva kulub 725 taralaua valmistamiseks, kui päevas jõuab neid valmistada 145?

*314. Metsast oli vaja välja vedada 180 palki. Esi-
mesel nädalal toodi 20 koormat, igas koormas 5 palki. Mitu
koormat jäi järgmiseks nädalaks, kui koormasse loodeti
panna samuti 5 palki?

*315. Mitu ruumimeetrit puid jõuavad saagida 2
meest 4 nädalaga, kui 1 mees saab päevas 3 ruumimeetrit?

*316. Metsas oli 2 haoriita. Ühes riidas oli 130 kubu,
teises aga 20 kubu vähem. Mitme koormaga võib need haod
koju vedada, kui koormasse panna 40 kubu?

*317. Mitu puuraiujat jõuavad saagida nädalas 72
ruumimeetrit küttepuid, kui 1 mees jõuab saagida päevas
2 ruumimeetrit?

318. Ülesande 896 : 218 lahendan kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 896 : 218 = 4 \\ 872 \\ \hline 24 \end{array}$$

Katsun, mitu korda pean võtma
218, et saada 896. Et leida, millise ar-
vuga katsuda, selleks jagan 8 sajalist
2 sajalisega, saan 4. Nüüd võtan 4
korda 218, saan 872. Kirjutan 872 ja-
gatava arvu alla ja lahutan sellest, saan jäägi.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

$896 : 224$

$318 : 159$

$686 : 138$

$984 : 492$

$769 : 324$

$854 : 427$

$541 : 147$

$916 : 229$

$569 : 227$

652 : 326	992 : 246	987 : 329

976 : 194	1000 : 239	996 : 246

854 : 241	363 : 121	888 : 305

319. Lahendan kirjalikult.

932 : 466	521 : 177	708 : 236

864 : 216	492 : 123	324 : 108

432 : 108	864 : 382	514 : 257

908 : 227	588 : 294	976 : 232

618 : 309	950 : 225	668 : 334

993 : 199	861 : 317	290 : 145

*320. Lahendan kirjalikult.

840 — 378	193 + 458	804 — 539

639 + 273	1000 — 274	487 + 354

901 — 652	586 + 368	618 — 427

*321. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

160 : 5	3 · 87	240 : 60	85 : 17

294 : 7	6 · 54	720 : 90	96 : 24

328 : 4	8 · 93	640 : 80	95 : 19

322. Juku ostis 10 kringlit, makstes 5 s. kringlist. Kui palju tuli tal maksta?

323. Riiulil on 10 väikest 20-sendist saiapätsi. Kui palju maksavad need kokku?

324. Kui palju maksavad kokku 10 suuremat 25-sendist saiapätsi? — 35-sendist saiapätsi?

325. Laine ostis 10 kooki ja maksis nende eest kokku 90 senti. Mitu senti maksis kook?

326. Mitu tahvlit šokolaadi saab 750 s. eest, kui iga tahvel maksab 75 s.?

327.	10 · 5	10 · 53	90 : 10	670 : 10
	10 · 7	10 · 67	60 : 10	830 : 10
	10 · 90	10 · 94	700 : 10	580 : 10
	10 · 60	10 · 36	800 : 10	940 : 10

P e a n m e e l e s : Et korrutada arvu kümnega, kirjutatakse talle nulli taha. Et jagada arvu 10-ga, jätan nulli lõpust ära.

328. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

10 · 9	10 · 46	70 : 10	720 : 10
10 · 3	10 · 72	400 : 10	360 : 10
10 · 50	10 · 28	30 : 10	170 : 10
10 · 80	10 · 89	200 : 10	480 : 10

329. Et jagada 10-ga arvu, mis ei lõpe nulliga, jätan tal lõpust viimase numbriga ära. Ärajäetud number näitab jääki.

Näidis: $587 : 10 = 58 (7)$.

Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

324 : 10	641 : 10	46 : 10	936 : 10
476 : 10	73 : 10	627 : 10	183 : 10
52 : 10	598 : 10	758 : 10	841 : 10
394 : 10	863 : 10	457 : 10	68 : 10

330. Ülesande $370 : 37$ lahendan nii:

Katsun, mitu korda pean võtma 37, et saada 370. Näen kohe, et 10 korda. Kui saan korrutamisel jagatavast arvust väiksema arvu, siis lahutan esimesest teisest ja leiän nii jäägi.

Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

560 : 56	670 : 62	790 : 72	920 : 91
410 : 38	850 : 79	510 : 51	630 : 63
190 : 19	340 : 34	480 : 45	890 : 85
940 : 94	270 : 25	160 : 16	360 : 36

331. Kuu jooksul osteti 14 kg vasikaliha, 52 s. kilo. Kui palju maksti selle eest?

332. Loomaliha oli ostetud kuu jooksul 13 kg. Mitme senti eest oli kulunud loomaliha, kui kilo hind oli 78 s.?

333. Jahu kulus kuus 12 kilo ja kilost maksti 38 s. Mitu senti kulus kuus jahu ostmiseks?

334. Mitu senti tuleks maksta 19 kilost jahust, kui kilo hind oleks 35 s.?

335. Ülesande 16 · 42 lahendan kirjalikult nii:

16 · 42
—
420
252
—
672

Esiti võtan 10 · 42, saan 420 ja kirjutatakse sellele 42 alla, nii et ühelised oleksid üheliste all ja kümnelised kümneliste all. Siis võtan 6 · 42, saan 252, kirjutatakse sellele 420 alla ja liidatakse mõlemad arvud.

Lahendan samal viisil kirjalikult alljärgnevad harjutused.

12 · 53	13 · 38	17 · 23	13 · 47
15 · 27	13 · 58	14 · 52	17 · 29
19 · 44	16 · 23	18 · 33	14 · 36
12 · 82	14 · 55	14 · 66	18 · 42
14 · 37	18 · 51	12 · 45	15 · 64
17 · 43	15 · 38	17 · 39	12 · 78

336. Lahendan kirjalikult.

18 · 49	15 · 24	16 · 34	14 · 58
12 · 36	19 · 29	13 · 67	15 · 43
15 · 65	16 · 57	12 · 25	18 · 22
12 · 81	13 · 39	14 · 39	12 · 68
16 · 53	18 · 42	18 · 27	14 · 25
13 · 54	16 · 49	16 · 58	12 · 78

337. Lahendan kirjalikult.

16 · 28	17 · 35	19 · 34	12 · 61
13 · 57	13 · 26	13 · 56	16 · 42
12 · 69	15 · 58	17 · 58	15 · 56
14 · 36	12 · 83	14 · 29	17 · 44
13 · 75	19 · 32	12 · 77	18 · 28
12 · 27	16 · 64	15 · 64	14 · 48

338. Ülesande 11 · 24 lahendan nii:

$$10 \cdot 24 = 240; 240 + 24 = 264$$

Lahendan peast samal viisil. Vastused kirjutati vihkusse.

11 · 36	11 · 18	11 · 34	11 · 72
11 · 41	11 · 75	11 · 48	11 · 28
11 · 53	11 · 84	11 · 67	11 · 87
11 · 62	11 · 26	11 · 19	11 · 39

339. Ülesande 9 · 36 lahendan nii:

$$10 \cdot 36 = 360; 360 - 36 = 324$$

Lahendan peast samal viisil. Vastused kirjutatan vihkusse.

9 · 28	9 · 18	9 · 93	9 · 39
9 · 89	9 · 69	9 · 62	9 · 72
9 · 34	9 · 46	9 · 26	9 · 17
9 · 77	9 · 58	9 · 87	9 · 48

340. Ülesande 15 · 26 lahendan peast nii:

$$10 \cdot 26 = 260; \quad 260 : 2 = 130; \quad 260 + 130 = 390$$

Mõtlemiseks: Miks võin nii talitada?

Lahendan peast samal viisil. Vastused kirjutatan vihkusse.

15 · 24	15 · 64	15 · 28	15 · 14
15 · 18	15 · 16	15 · 46	15 · 54
15 · 32	15 · 52	15 · 68	15 · 62
15 · 44	15 · 36	15 · 34	15 · 48

341. Ema ostis 28 paari mune 364 s. eest. Mitu senti maksis paar?

342. 48 kg leiva eest oli makstud 864 senti. Kui kallis oli kilo?

343. Augustikuus on ajalehtede peale kulunud 496 s. Augustis on 31 päeva. Mitu senti on kulunud ajalehtede peale päevas?

344. Emal kulub piima peale 36 s. päevas. Mitu päeva saab ta läbi 504 sendiga?

*345. Ühes korvis oli 24 muna, teises korvis aga 8 muna rohkem. Mis maksid kõik need munad, kui muna hind oli 7 s.?

*346. Kolmes korvis oli kokku 120 muna. Kahes väiksemas korvis oli kummaski 36 muna. Mitme sendi eest mune oli kolmandas korvis, kui muna hind oli 6 s.?

347. Ülesande $828 : 48$ lahendan nii:

$$\begin{array}{r} 828 : 48 = 17 \\ \underline{48} \\ 348 \\ \underline{336} \\ 12 \end{array}$$

Jagan 82 künnelist 48-ga, saan 1 künnelise. Selle kirjutan võrdusmärgi järele. Jäägi leidmiseks lahutan 82 künnelisest 48 künnelist, saan 34 künnelist. Need 34 künnelist teen ühelisteks, saan kokku nende 8 üheli-sega, mis enne oli, 348 ühelist. Siis jagan 348 ühelist 48-ga, saan 7 ühelist

ja kirjutan need 1 künnelise järele. Jäägi leidmiseks lahutan 348 ühelisest $7 \cdot 48 = 336$ ühelist, saan 12 ühelist.

Lahendan samal viisil kirjalikult alljärgnevad harjutused.

$759 : 69 \qquad 975 : 75 \qquad 391 : 23 \qquad 847 : 56$

$570 : 38 \qquad 360 : 24 \qquad 816 : 68 \qquad 523 : 49$

$965 : 87 \qquad 886 : 72 \qquad 544 : 34 \qquad 425 : 25$

$513 : 27 \qquad 314 : 27 \qquad 698 : 45 \qquad 719 : 63$

$924 : 66 \qquad 748 : 44 \qquad 594 : 33 \qquad 952 : 56$

$608 : 32 \qquad 624 : 52 \qquad 644 : 46 \qquad 396 : 28$

348. Lahendan kirjalikult.

432 : 36	702 : 54	308 : 28	484 : 39
986 : 58	336 : 21	671 : 45	786 : 62
739 : 39	847 : 77	828 : 46	418 : 38
975 : 65	568 : 41	400 : 25	540 : 45
494 : 38	994 : 64	840 : 56	916 : 78
902 : 82	348 : 22	507 : 39	732 : 43

349. Lahendan kirjalikult.

658 : 47	672 : 48	686 : 49	312 : 26
406 : 29	539 : 37	912 : 57	836 : 44
849 : 65	770 : 55	736 : 61	572 : 52
518 : 37	396 : 22	595 : 35	645 : 43
338 : 26	897 : 67	611 : 47	539 : 45
996 : 83	541 : 29	936 : 78	668 : 38

*350. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

8 · 69	598 + 276	5 · 199	1000 — 798
4 · 39	815 — 399	3 · 298	396 + 276
7 · 89	367 + 297	2 · 399	903 — 599

351. Kaupluse seinale oli riputatud joonisel 1 kujutatud hinnakiri. Kui palju tuli ses kaupluses maksta 20 kg saiajahu eest (hinnad leian selle ja ka järgnevate nelja ülesande jaoks hinnakirjast)?

352. Mis maksab 60 kg rukkijahu?

Hinnakiri.

1 kg saiajahu	48 s.
1 kg rukkijahu	17 s.
1 kg tangu	26 s.
1 kg kruupe	28 s.
1 kg herneid	35 s.

353. Ostan 30 kg tangu. Maksan 10-kroonisega. Kui palju saan tagasi?

354. Leian 40 kg kruupide hinna.

355. Kui palju maksab 20 kg herneid?

356. Ülesande $30 \cdot 24$ lahendan nii:

$$3 \cdot 24 = 72; 10 \cdot 72 = 720$$

$30 \cdot 24$ tähendab: $24 + 24 + 24 + 24$ jne., üldse 30 korda. Liidan need arvud esiti 3-kaupa, see on, võtan $3 \cdot 24$, saan 72. Üldse saan nii kümme seitsetkümme kaht. $10 \cdot 72$ aga on 720.

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused. Vastused kirjutatakse vihikusse.

20 · 48	20 · 23	50 · 13	30 · 28
50 · 19	60 · 13	20 · 39	50 · 17
20 · 28	30 · 24	40 · 14	20 · 49
30 · 33	20 · 36	20 · 19	40 · 23
60 · 16	40 · 22	80 · 11	70 · 14
40 · 17	70 · 12	30 · 28	60 · 16

357. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

70 · 14	90 · 11	30 · 21	30 · 25
50 · 16	40 · 25	20 · 38	20 · 47
20 · 31	20 · 17	50 · 17	40 · 24
30 · 17	30 · 26	30 · 31	20 · 49
60 · 15	60 · 11	20 · 46	50 · 18
40 · 19	20 · 42	40 · 23	30 · 29

358. Õpetaja ostis õpilastega ekskursioonile sõites 20 sõidupiletit ja maksis nende eest 500 senti. Mitu senti maksis pilet?

359. Ekskursioonil oli 30 osavõtja kohta 840 s. toitlustamiskulusid. Kui palju kulus toitlustamise peale iga õpilase kohta?

360. Osteti 40 liitrit piima ja maksti selle eest 560 s. Mitu senti maksti liitrist?

361. Mitu senti sõiduraha võeti omnibusel igalt õpilaselt, kui 20 õpilase eest maksti 9 kr.?

362. Ülesande $840 : 70$ lahendan nii:

$$840 : 10 = 84; \quad 84 : 7 = 12$$

Jagan 840 esiti 10-ga ja saadud arvu pärast veel 7-ga.

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused ja kirjutan vastused vihikusse.

720 : 40	880 : 20	600 : 40	640 : 40
840 : 60	960 : 80	810 : 30	580 : 20
460 : 20	520 : 20	540 : 20	660 : 30
750 : 50	960 : 30	520 : 40	840 : 40
540 : 30	700 : 20	740 : 20	720 : 60
480 : 40	550 : 50	1000 : 50	700 : 50

363. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

870 : 30	480 : 20	990 : 30	950 : 50
440 : 20	668 : 50	380 : 20	420 : 20

900 : 60	770 : 70	760 : 40	480 : 30
560 : 40	720 : 30	830 : 50	920 : 40
990 : 90	880 : 80	570 : 30	850 : 50
1000 : 25	420 : 30	360 : 20	860 : 20

364. Ema tõi eile turult 480 sendi eest 16 liitrit vaarikaid. Mis maksis vaarika liiter?

365. Täna tõi ta 382 sendi eest 3 liitrit kukeseeni ja 17 liitrit puravikke. Kukeseene liiter maksis 14 senti. Mis maksis puraviku liiter?

366. Mitu liitrit vaarikaid saab 960 s. eest, kui liiter maksab 24 s.?

367. Mitu liitrit jõhvikaid saab 750 s. eest, kui liiter maksab 15 s.?

*368. Aednik müüs ühele ostjale 18 liitrit karusmarju, teisele aga 7 liitrit rohkem. Mitu senti sai ta mõlemalt kokku raha, kui ta võttis liitrist 20 s.?

*369. Aednik müüs kahel päeval kokku 9 kr. 60 s. eest maasikaid. Esimesel päeval müüs ta 18 liitrit. Mitu liitrit müüs ta teisel päeval, kui ta võttis mõlemal päeval liitrist 30 s.?

370. Ülesande $720 : 18$ lahendan nii:

$$72 \text{ kümn.} : 18 = 4 \text{ kümn.} = 40$$

Lahendan peast samal viisil alljärgnevad harjutused. Vastused kirjutatakse vihikusse. Kui saan jagamisel jäägi, siis kirjutatakse selle sulgudesse.

840 : 12	700 : 14	720 : 24	510 : 17
570 : 19	980 : 49	900 : 15	920 : 23
753 : 37	640 : 16	880 : 44	975 : 48
920 : 23	724 : 35	665 : 32	870 : 29
390 : 13	850 : 17	960 : 12	851 : 14
560 : 28	960 : 32	480 : 24	720 : 36

371. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

660 : 11	780 : 39	960 : 48	840 : 21
840 : 42	840 : 14	690 : 23	780 : 13
558 : 11	531 : 13	980 : 14	620 : 31
680 : 34	480 : 16	760 : 19	535 : 26
870 : 29	860 : 43	660 : 33	910 : 13
950 : 19	750 : 15	983 : 47	750 : 25

372. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

480 : 12	920 : 46	990 : 33	720 : 36
540 : 18	900 : 18	672 : 22	515 : 17
775 : 11	608 : 12	820 : 41	840 : 28
900 : 45	560 : 14	960 : 24	930 : 31
450 : 15	760 : 38	580 : 29	780 : 26
880 : 22	810 : 27	600 : 15	680 : 17

*373. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

11 · 24	9 · 78	15 · 18	7 · 59
11 · 32	9 · 26	15 · 42	4 · 38
11 · 48	9 · 47	15 · 24	6 · 99
11 · 53	9 · 54	15 · 56	3 · 78

*374. Lahendan kirjalikult.

$$(596 + 388) : 8 \quad 5 \cdot 175 - 587 \quad 702 - 516 : 2$$

$$(359 + 469) : 6 \quad 3 \cdot 314 - 468 \quad 1000 - 972 : 3$$

375. Lasti köita 26 raamatut. Iga raamatu köitmisest maksti 35 s. Mitu senti maksti kokku?

376. Mitu senti maksti 32 raamatu köitmisest, kui iga raamatu köitmisest maksti 28 s.?

377. Köitekojas oli valmis köidetud 54 kaustikut. Igast kaustikust saab köitja 12 s. Mitu senti saab ta nende kaustikute köitmisest?

378. Mitu senti saab köitja 45 kaustiku köitmisest, kui talle iga kaustiku köitmisest makstakse 15 s.?

379. Mitu senti saab köitja 23 raamatu köitmisest, kui talle iga raamatu köitmisest makstakse 37 s.?

380. Ülesande 24 · 36 lahendan kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 24 \cdot 36 \\ \hline \end{array}$$

$$720$$

$$144$$

$$\hline 864$$

Esiti võtan 20 korda 36, saan 720 ja kirjutan selle 36 alla, nii et ühelised oleksid üheliste all ja kümnelised kümneliste all. Siis võtan 4 korda 36, saan 144, kirjutan selle 720 alla ja liidan mõlemad arvud.

Lahendan samal viisil kirjalikult alljärgnevad harjutused.

$$27 \cdot 28 \quad 23 \cdot 27 \quad 25 \cdot 37 \quad 42 \cdot 23$$

$$33 \cdot 24 \quad 33 \cdot 22 \quad 36 \cdot 24 \quad 32 \cdot 31$$

$$29 \cdot 22 \quad 37 \cdot 26 \quad 41 \cdot 22 \quad 24 \cdot 32$$

$$36 \cdot 23 \quad 42 \cdot 19 \quad 23 \cdot 24 \quad 37 \cdot 29$$

$$22 \cdot 43 \quad 38 \cdot 22 \quad 36 \cdot 27 \quad 39 \cdot 25$$

$$36 \cdot 26 \quad 22 \cdot 39 \quad 29 \cdot 26 \quad 58 \cdot 13$$

381. Lahendan kirjalikult.

24 · 34	25 · 36	18 · 52	32 · 31
28 · 33	31 · 24	29 · 28	19 · 46
31 · 23	23 · 34	41 · 23	25 · 29
25 · 26	33 · 26	57 · 17	48 · 18
43 · 23	42 · 22	26 · 34	28 · 32
22 · 35	19 · 38	31 · 29	37 · 35

382. Lahendan kirjalikult.

49 · 18	22 · 44	18 · 53	26 · 28
28 · 24	49 · 17	25 · 32	28 · 34
34 · 25	32 · 24	29 · 23	37 · 19
17 · 47	56 · 17	35 · 24	45 · 22
28 · 35	37 · 22	23 · 38	17 · 55
19 · 39	29 · 34	49 · 19	29 · 32

383. Reisija sõitis posthobustel 34 km pikkuse tee ja maksis selle eest 918 s. Mitu senti maksis kilomeetri sõit?

384. Sõidu eest ühel hobusel võeti 18 s. kilomeetrilt. Reisija maksis 432 s. Mitu kilomeetrit ta sõitis?

385. Mitu senti maksti kilomeetri sõidust, kui 25 km pealt maksti 675 s.?

386. Isa sõitis 13 km ühel hobusel ja ülejäänud maa kahel hobusel. Ühe hobuse sõidust ta maksis 18 s. ja kahe hobuse sõidust 27 s. igalt kilomeetrilt. Mitu kilomeetrit sõitis ta kahel hobusel, kui ta maksis selle sõidu eest kokku 855 s.?

*387. Mitu kilomeetrit jõuab reisija edasi 12 tunniga, kui ta 7 tundi sellest ajast sõidab hobusega, keskmiselt 8 km tunnis, 3 tundi autoga, keskmiselt 48 km tunnis, ja ülejäänud aja lennukiga, keskmiselt 120 km tunnis?

*388. Mitme tunniga jõuab aeroplaan sõita 510 km, sõites tunnis keskmiselt 170 km?

*389. Aeroplaan sõitis 4 tunniga 720 km. Mitu kilomeetrit sõitis ta tunnis?

*390. Ekskursioon sõitis omnibusega esimesel päeval 420 km, teisel päeval aga 80 km vähem. Mitu tundi kulutasid nad sõitmiseks, kui omnibuse keskmine tunni kiirus oli 40 km?

391. Kahepäevasel ekskursioonil omnibusega kulutati sõitmiseks esimesel päeval 8 tundi, teisel päeval 12 tundi. Esimesel päeval sõitis omnibus keskmiselt 50 km tunnis, teisel päeval aga sõideti üldse 140 km rohkem kui esimesel päeval. Mitu kilomeetrit sõitis omnibus teisel päeval keskmiselt tunnis?

392. Ülesande 673 : 27 lahendan kirjalikult nii:

$$673 : 27 = 24$$

$$\underline{54}$$

$$133$$

$$\underline{108}$$

$$25$$

Jagan 67 kümmelist 27-ga, saan 2 kümmelist. Jäägi leidmiseks lahutan 67 kümmelisest $2 \cdot 27 = 54$ kümmelist, saan 13 kümmelist. Need 13 kümmelist teen ühelisteks, saan kokku nende 3 ühelisega, mis enne oli, 133 ühelist. Siis jagan 133 ühelist 27-ga, saan 4

ühelist. Jäägi leidmiseks lahutan 133 ühelisest $4 \cdot 27 = 108$ ühelist, saan 25 ühelist. Sain seega 24, jääk 25.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

868 : 28	945 : 35	928 : 29	736 : 32
667 : 23	576 : 24	816 : 31	692 : 27
954 : 38	636 : 26	936 : 39	928 : 29
736 : 31	897 : 39	851 : 23	563 : 25
828 : 35	675 : 25	868 : 44	966 : 42
912 : 24	924 : 42	526 : 22	945 : 35

393. Lahendan kirjalikult.

924 : 33	696 : 29	832 : 26	837 : 31
957 : 29	768 : 24	805 : 35	986 : 29
625 : 25	975 : 39	586 : 22	888 : 24
984 : 41	724 : 26	700 : 28	759 : 32
759 : 23	616 : 28	980 : 35	598 : 26
682 : 31	999 : 37	783 : 27	770 : 35

394. Lahendan kirjalikult.

814 : 37	891 : 33	816 : 34	840 : 35
659 : 25	940 : 27	943 : 41	947 : 59
792 : 36	648 : 24	685 : 38	638 : 47
988 : 38	575 : 18	543 : 17	902 : 41
729 : 27	792 : 29	600 : 25	536 : 55
864 : 32	638 : 19	775 : 31	894 : 19

*395. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

7 · 80	540 : 6	3 · 299	836 : 4
6 · 73	420 : 70	6 · 107	720 : 9
8 · 49	256 : 8	4 · 130	642 : 3

*396. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

5 · 90	91 : 13	4 · 206	621 : 198
9 · 58	840 : 28	5 · 198	480 : 160
6 · 79	760 : 19	7 · 120	850 : 425

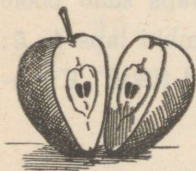
*397. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

10 · 57	15 · 26	7 · 99	4 · 198
9 · 68	11 · 43	3 · 48	2 · 399
11 · 72	15 · 32	6 · 29	3 · 298

4. Murrud.

Pool.

398. Emal on 1 õun. Ta tahtis selle jagada ühetasa oma 2 lapse vahel. Mis pidi ta tegema (joon 2)? Kirjutatakse sõnaga, missuguse osa õunast sai iga laps.

Joonis 2.

399. Pool kirjutatakse numbritega nii: $\frac{1}{2}$. Selliselt kirjutatud arvust võime kahel viisil aru saada:

1) 1 joonekese peal näitab, et on võetud mingi 1 asi, näiteks 1 õun. 2 joonekese all näitab, et see õun on jagatud **kaheks** ühesuuruseks osaks. Jooneke täidab jagamismärgi aset.

2) 1 joonekese peal näitab, mitu õunatükki sai pärast õuna jagamist kumbki laps. 2 joonekese all näitab, missugused need tükid olid (et nad olid saadud terve õuna jagamise teel 2 ühesuuruseks osaks, see on, pooled).

Kirjutatakse numbritega „pool“ ja mõtlen hästi järele, mida kumbki number näitab.

400. Emal oli 2 õuna: üks hapu, teine magus. Ta tahtis nad jagada ühetasa oma 2 lapse vahel, nii et kumbki

saaks osa mõlemast õunast. Kuidas pidi ta talitama? Mitu õunatükki sai kumbki laps? Missugused need tükid olid? Kirjutan selle numbritega.

401. Kuidas peaksime jagama 3 õuna ühetasa 2 lapse vahel, kui iga õun on eri maitsega ja me tahame anda kummalegi lapsele osa igast õunast? Mitu õunatükki saaks iga laps ja missugused oleksid need tükid? Kirjutan selle numbritega.

402. Kuidas jagaksime ühetasa 2 lapse vahel 4; 5; 6; 7; 8; 11 õuna, kui tahame, et kumbki laps saab poole igast õunast? Mitu õunatükki saaks siis kumbki laps 4; 5; 6; 7; 8; 11 õunast ja missugused oleksid need tükid? Kirjutan need arvud numbritega.

403. Kirjutan ülesande 399 järgi sõnadega, mida näitab kumbki number arvus $\frac{5}{2}$. Alustan nii:

1) 5 joonekese peal näitab, et on võetud 5 õuna.

404. Kuidas on kõige lihtsam jagada ühetasa 2 lapse vahel 2; 3; 5; 7; 9; 11; 13; 15 õuna? Mitu õuna saab iga laps? Kirjutan need arvud numbritega.

405. Kirjutan numbritega: pool; poolteist; 2 ja pool; 25 ja pool; 36 ja pool; 105 ja pool; 207 ja pool; 465 ja pool.

406. Jooneke kahe arvu vahel tähendab üldse, et joone peale kirjutatud arv tuleb jagada joone alla kirjutatud arvuga.

Näidis: $\frac{7}{2}$ tähendab sedasama, mis 7 : 2.

Selle ülesande lahendan nii:

7 jagan 2-ga, saan 3, jääk 1. 1 jagan 2-ga, saan $\frac{1}{2}$.
 Järelikult: $\frac{7}{2} = 3\frac{1}{2}$.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

$$\frac{36}{2}$$

$$\frac{19}{2}$$

$$\frac{24}{2}$$

$$\frac{57}{2}$$

$$\frac{45}{2}$$

$$\frac{63}{2}$$

$$\frac{71}{2}$$

$$\frac{13}{2}$$

$$\frac{10}{2}$$

$$\frac{73}{2}$$

$$\frac{96}{2}$$

$$\frac{107}{2}$$

$$\frac{44}{2}$$

$$\frac{56}{2}$$

$$\frac{37}{2}$$

$$\frac{65}{2}$$

407. Ülesande $19 : 2$ lahendan nii:

19 jagan 2-ga, saan 9, jääk 1. 1 jagan 2-ga, saan $\frac{1}{2}$. Järelikult: $19 : 2 = 9\frac{1}{2}$.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

$$17 : 2$$

$$37 : 2$$

$$59 : 2$$

$$75 : 2$$

$$21 : 2$$

$$43 : 2$$

$$63 : 2$$

$$87 : 2$$

$$27 : 2$$

$$49 : 2$$

$$67 : 2$$

$$89 : 2$$

$$31 : 2$$

$$55 : 2$$

$$73 : 2$$

$$93 : 2$$

408. Kuidas nimetame kumbagi osa, kui jagame mingi asja või arvu **kaheks** ühesuuruseks osaks?

409. Mitmeks ühesuuruseks osaks peame jagama asja või arvu, et saada **pool** sellest?

410. 10 m pikkune nööritükk lõigati pooleks. Kui pikk on kumbki pool?

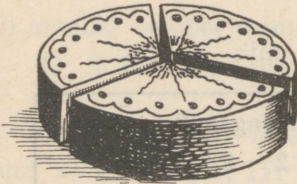
411. Kui palju kaalub pool 50 kg raskusest jahukotist?

412. Nööritükk lõigati pooleks. Kumbki pool oli 8 m pikk. Kui pikk oli see nööritükk tervena?

413. Pool meetrit riidet maksis 80 s. Kui palju maksis teine pool? Kui palju maksis meeter seda riidet?

Kolmandik.

414. Emal oli 1 kook. Ta tahtis selle jagada ühetasa oma 3 lapse vahel. Mis pidi ta tegema (joonis 3)? Kirjutan sõnaga, missuguse osa koogist sai iga laps?

Joonis 3.

415. Üks kolmandik kirjutatakse numbriga nii: $\frac{1}{3}$. Kirjutan ülesande 399 järgi sõnadega, mida näitab selliselt kirjutatud arvus 1 joonekese peal, mida näitab 3 joonekese all ja mida tähendab jooneke. Alustan nii:

1) 1 joonekese peal näitab, et on võetud 1 kook.

416. Ema jagas 2 kooki ühetasa oma 3 lapse vahel. Kuidas ta seda tegi? Kirjutan numbritega, missuguse osa sai iga laps ühest koogist. Mitu koogitükki sai iga laps

kahest koogist ja missugused tükid need olid? Kirjutan ka selle numbritega?

417. Emal oli 3 õuna: üks oli hapu, teised magusad. Ta tahtis need jagada ühetasa oma 3 lapse vahel, nii et iga laps saaks osa igast õunast. Kuidas ta seda tegi? Mitu õunatükki sai iga laps ja missugused need tükid olid? Kirjutan selle numbritega.

418. Kuidas jagaksime ühetasa 3 lapse vahel 4; 5; 6; 7; 8; 10 õuna, kui tahaksime, et iga laps saaks kolmandiku igast õunast. Mitu õunatükki saaks siis iga laps 4; 5; 6; 7; 8; 10 õunast ja missugused oleksid need tükid? Kirjutan need arvud numbritega.

419. Kirjutan ülesande 399 järgi, mida näitab kumbki number arvus $\frac{7}{3}$. Alustan nii:

1) 7 joonekese peal näitab, et on võetud 7 õuna.

420. Kuidas on kõige lihtsam jagada ühetasa 3 lapse vahel 3; 4; 5; 6; 7; 8; 10 õuna. Mitu õuna saab iga laps? Kirjutan need arvud numbritega.

421. Kirjutan numbritega: 1 kolmandik; 2 kolmandikku; 4 ja 1 kolmandik; 18 ja 2 kolmandikku; 25 ja 1 kolmandik.

422. Ülesande $\frac{5}{3}$ lahendan nii:

5 jagan 3-ga, saan 1, jääk 2. 2 jagan 3-ga, saan $\frac{2}{3}$.

$$\text{Järelikult: } \frac{5}{3} = 1\frac{2}{3}.$$

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

$$\frac{5}{3} \qquad \frac{7}{3} \qquad \frac{18}{3} \qquad \frac{10}{3}$$

$$\frac{19}{3} \qquad \frac{25}{3} \qquad \frac{32}{3} \qquad \frac{48}{3}$$

$$\frac{23}{3} \qquad \frac{57}{3} \qquad \frac{61}{3} \qquad \frac{81}{3}$$

$$\frac{16}{3} \qquad \frac{44}{3} \qquad \frac{73}{3} \qquad \frac{29}{3}$$

423. Ülesande $16 : 3$ lahendan nii:

16 jagan 3, saan 5, jääk 1. 1 jagan 3-ga, saan $\frac{1}{3}$.

$$\text{Järelikult: } 16 : 3 = 5 \frac{1}{3}.$$

Lahendan samal viisil.

$$29 : 3 \qquad 46 : 3 \qquad 55 : 3 \qquad 77 : 3$$

$$31 : 3 \qquad 54 : 3 \qquad 58 : 3 \qquad 86 : 3$$

$$17 : 3 \qquad 61 : 3 \qquad 23 : 3 \qquad 98 : 3$$

$$37 : 3 \qquad 74 : 3 \qquad 70 : 3 \qquad 82 : 3$$

424. Kuidas nimetame iga osa, kui jagame mingi asja või arvu kolmeks ühesuuruseks osaks?

425. Mitmeks ühesuuruseks osaks peame jagama asja või arvu, et saada kolmandikku sellest?

426. 6 m pikkune laud lõigati kolmeks ühepikkuseks osaks. Kui pikk on 1 kolmandik?

427. Tunnis on 60 minutit. Mitu minutit on $\frac{1}{3}$ tundi?

428. Ema ostis $\frac{1}{3}$ tosinat nööpe. Mitu nööpi ta ostis?

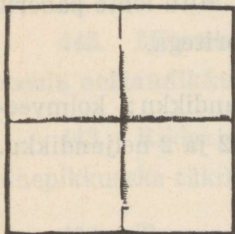
429. Laud lõigati kolmeks ühepikkuseks tükiks. Üks neist tükkidest oli 2 m pikk. Kui pikk oli see laud tervena?

430. Kott herneid jagati ühetasa 3 ostja vahel. Iga ostja sai 8 kg. Mitu kilo kaalusid kõik need herned?

431. Ema maksis $\frac{1}{3}$ tosina nööpide eest 10 s. Mis maksis terve tosin samu nööpe?

Veerand.

432. Isa tahtis jagada 1 lehe paberit ühetasa oma 4 lapse vahel. Mis pidi ta selle lehega tegema (joonis 4)?

Joonis 4.

Kirjutan sõnadega, missuguse osa lehest sai iga laps?

433. Üks neljandik ehk veerand kirjutatakse numbritega nii: $\frac{1}{4}$. Kirjutan ülesande 399 järgi sõnadega, mida näitab nii kirjutatud arvus 1 joonekese peal, mida näitab

4 joonekese all ja mida tähendab jooneke. Alustan nii:

1) 1 joonekese peal näitab, et on võetud 1 paberileht.

434. Isa jagas esiti 1 lehe paberit oma 4 lapse vahel, kuid pärast leidis laualaekest veel 1 lehe ja jagas ka selle samal viisil lastele. Mitu neljandikku sai iga laps? Kirjutatan selle arvu numbritega. Missuguse osa paberilehest moodustab 2 neljandikku (joonis 4)? Kirjutatan ka selle arvu numbritega.

Pea n meeles: $\frac{2}{4}$ on $\frac{1}{2}$, seepärast kirjutatakse $\frac{2}{4}$ asemel alati $\frac{1}{2}$.

435. Isa lõikas 3 lehte paberit ükshaaval neljandikudeks ja andis igast lehest oma 4 lapsele 1 neljandiku. Mitu neljandikku sai iga laps? Kirjutatakse selle arvu numbritega. Mida näitab 3 joonekese peal ja mida näitab 4 joonekese all?

436. Mitu neljandikku lehte paberit saaks iga laps, kui isa jagaks samal viisil oma 4 lapse vahel 4; 5; 7; 9; 12; 15 lehte paberit? Kirjutatakse need arvud numbritega.

437. Kuidas saab lihtsamalt jagada ühetasa 4 lapse vahel 5; 6; 7; 8; 11; 14; 15 lehte paberit? Mitu lehte paberit saab iga laps? Kirjutatakse need arvud numbritega.

438. Kirjutatakse numbritega 2 neljandikku; kolmveerand; 2 ja veerand; 18 ja kolmveerand; 32 ja 2 neljandikku.

439. Ülesande $\frac{22}{4}$ lahendan nii:

22 jagan 4-ga, saan 5, jääk 2. 2 jagan 4-ga, saan

$$\frac{2}{4} \text{ ehk } \frac{1}{2}. \text{ Järelikult: } \frac{22}{4} = 5\frac{1}{2}.$$

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

$$\frac{4}{4} \qquad \frac{5}{4} \qquad \frac{6}{4} \qquad \frac{7}{4}$$

$$\frac{9}{4} \qquad \frac{10}{4} \qquad \frac{12}{4} \qquad \frac{15}{4}$$

$$\frac{18}{4} \quad \frac{21}{4} \quad \frac{27}{4} \quad \frac{72}{4}$$

$$\frac{33}{4} \quad \frac{42}{4} \quad \frac{55}{4} \quad \frac{38}{4}$$

440. Lahendan samal viisil.

21 : 4	42 : 4	67 : 4	85 : 4
38 : 4	45 : 4	74 : 4	93 : 4
47 : 4	59 : 4	71 : 4	68 : 4
13 : 4	66 : 4	82 : 4	55 : 4

441. Kuidas nimetame iga osa, kui jagame mingi asja või arvu **neljaks** ühesuuruseks osaks?

442. Mitmeks osaks peame jagama asja või arvu, et saada **neljandikku** sellest?

443. Riidekangas oli 32 m pikk. See kangas lõigati 4 ühepikkuseks tükiks. Kui pikk sai iga neljandik?

444. Tunnis on 60 minutit. Mitu minutit on $\frac{1}{4}$ tunnis?

445. Mitu pliiatsit on $\frac{1}{4}$ tosinas?

446. Onu jagas 20 kompvekki 4 lapse vahel, nii et iga laps sai $\frac{1}{4}$ kompvekkide arvust. Mitu kompvekki sai iga laps?

447. Riidekangas lõigati 4 ühepikkuseks tükiks. Iga neljandik oli 7 m pikk. Kui pikk oli terve kangas?

448. Jalgrattur jõudis iga veerandtunniga 4 km edasi. Mitu kilomeetrit sõitis ta tunnis?

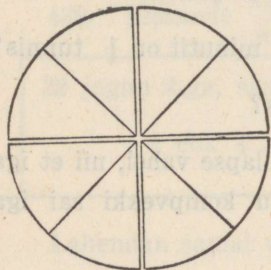
449. $\frac{1}{4}$ m riiet maksis 80 s. Mis maksis terve meeter seda riiet?

450. Emal oli kamalutäis kompvekke. Ta jagas need ühetasa oma 4 lapse vahel. Missuguse osa kompvekkidest sai iga laps? Mitu kompvekki emal oli, kui iga laps sai 5 kompvekki?

Kaheksandik.

451. Lõikan paberist ringi ja jagan selle pooleks. Nüüd jagan kummagi poole veel pooleks. Mitu osa ma sain? Kirjutan sõnaga, kuidas nimetatakse iga osa.

452. Jagan nüüd iga neljandiku veel kord pooleks (joonis 5). Mitu osa on mul nüüd? Kirjutan sõnaga, kuidas nimetatakse iga osa.

Joonis 5.

453. Missugused osad saame, kui me **kaheksandikud** kahekaupa uuesti kokku seame (joonis 5)? Missugused osad saame siis, kui kaheksandikud neljakaupa kokku seame?

454. Mis saame siis, kui seame uuesti kokku kõik 8 kaheksandikku?

455. Mitu kaheksandikku saame, kui lõikame kaheksandikkudeks 2; 3; 5 paberist ringi?

456. Mitu kaheksandik-kilost pakikest saame, kui jaotame säärasteks pakikesteks 3; 4; 6 kg kompvekke?

457. Mitu tahvlit šokolaadi tuleb murda kaheksandik-kudeks, et saada 8; 16; 32; 40 tükikest?

458. Mitmest kilost teest saab 24; 56; 72; 20 kaheksandik-kilost pakki?

459. Ema tahtis jagada tahvli šokolaadi ühetasa 8 lapse vahel. Mis pidi ta selle tahvliga tegema? Kirjutan sõnaga, missuguse osa šokolaaditahvlist sai iga laps?

460. Üks kaheksandik kirjutatakse numbritega nii: $\frac{1}{8}$. Kirjutan ülesande 399 järgi sõnadega, mida näitab nii kirjutatud arvus kumbki number. Alustan nii:

1) 1 joonekese peal näitab, et on võetud 1 šokolaaditahvel.

461. Mitu kaheksandikku õuna saaks iga laps, kui jagaksime 2 õuna 8 lapse vahel, nii et iga laps saaks $\frac{1}{8}$ kummastki õunast? Kirjutan selle arvu numbritega. Missuguse osa õunast moodustavad 2 kaheksandikku (joonis 5)? Kirjutan ka selle arvu numbritega.

Pea n meeles: $\frac{2}{8}$ on $\frac{1}{4}$, seepärast kirjutan $\frac{2}{8}$ asemel alati $\frac{1}{4}$.

462. Mitu kaheksandikku õuna saaks iga laps, kui jagaksime 3; 5; 7 õuna 8 lapse vahel, nii et iga laps saaks $\frac{1}{8}$ igast õunast? Kirjutan need arvud numbritega. Mida näitab neis arvudes 3; 5; 7 joonekese peal ja mida näitab 8 joonekese all?

463. Mitu kaheksandikku õuna saaks iga laps, kui jagaksime 4 õuna 8 lapse vahel, nii et iga laps saaks $\frac{1}{8}$ igast õunast. Kirjutan selle arvu numbritega. Missuguse osa õunast moodustavad 4 kaheksandikku (joonis 5)? Kirjutan ka selle arvu numbritega.

Pea n meeles: $\frac{4}{8}$ on $\frac{1}{2}$. Seepärast kirjutan $\frac{4}{8}$ asemel alati $\frac{1}{2}$.

464. Mitu kaheksandikku õuna saaks iga laps, kui jagaksime 6 õuna 8 lapse vahel, nii et iga laps saaks $\frac{1}{8}$ igast õunast. Kirjutan selle arvu numbritega. Missuguse osa õunast moodustavad 4 kaheksandikku (joonis 5)? Kirjutan ka selle arvu numbritega.

Pea n meeles: $\frac{6}{8}$ on $\frac{3}{4}$. Seepärast kirjutan $\frac{6}{8}$ asemel alati $\frac{3}{4}$.

465. Mitu kaheksandikku lehte paberit saaks iga laps, kui jagaksime 8; 9; 16; 20; 26; 30 lehte paberit 8 lapse vahel, nii et iga laps saaks $\frac{1}{8}$ igast lehest? Kirjutan need arvud numbritega. Mida näitavad nii kirjutatud arvudes 8; 9; 16 jne. joonekese peal? Mida näitab 8 joonekese all?

466. Kuidas saab lihtsamini jagada 8 lapse vahel 10; 12; 17; 22; 27; 39 lehte paberit? Mitu lehte paberit saaks iga laps? Kirjutun need arvud numbritega.

467. Kirjutun numbritega 2 kaheksandikku; 3 kaheksandikku; 4 kaheksandikku; 5 kaheksandikku; 6 kaheksandikku; 7 kaheksandikku; 2 täit ja 4 kaheksandikku.

468. Ülesande $\frac{28}{8}$ lahendan nii:

28 jagan 8-ga, saan 3, jääk 4. 4 jagan 8-ga, saan $\frac{4}{8}$ ehk $\frac{1}{2}$. Järelikult: $\frac{28}{8} = 3 \frac{1}{2}$.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

$$\frac{17}{8} \qquad \frac{30}{8} \qquad \frac{42}{8} \qquad \frac{60}{8}$$

$$\frac{35}{8} \qquad \frac{55}{8} \qquad \frac{64}{8} \qquad \frac{49}{8}$$

$$\frac{58}{8} \qquad \frac{74}{8} \qquad \frac{95}{8} \qquad \frac{36}{8}$$

$$\frac{21}{8} \qquad \frac{43}{8} \qquad \frac{28}{8} \qquad \frac{53}{8}$$

469. Lahendan samal viisil.

$$25 : 8 \qquad 38 : 8 \qquad 41 : 8 \qquad 66 : 8$$

$$34 : 8 \qquad 62 : 8 \qquad 39 : 8 \qquad 42 : 8$$

$$43 : 8 \qquad 55 : 8 \qquad 50 : 8 \qquad 59 : 8$$

$$36 : 8 \qquad 69 : 8 \qquad 62 : 8 \qquad 53 : 8$$

$$45 : 8 \qquad 91 : 8 \qquad 52 : 8 \qquad 73 : 8$$

$$23 : 8 \qquad 68 : 8 \qquad 60 : 8 \qquad 87 : 8$$

470. Kuidas nimetame iga osa, kui jagame mingi asja või arvu **kaheksaks** ühesuuruseks osaks?

471. Mitmeks osaks peame jagama asja või arvu, et saada **kaheksandikku** sellest?

472. 40 m pikkune nöör lõigati 8 ühepikkuseks tükiks. Kui pikk sai iga kaheksandik?

473. 1 km on 1000 m. Mitu meetrit on $\frac{1}{8}$ km?

474. Kangas oli 24 m pikk. Sellest müüdi $\frac{1}{8}$. Kuidas leiame kaheksandiku? Mitu meetrit müüdi?

475. Maimul oli 40 s. Ta ostis vihiku ja maksis sellest $\frac{1}{8}$ oma rahast. Kuidas leiame kaheksandiku? Mitu senti maksis vihik?

476. Jaanil oli 16 s. Ta maksis sulle eest $\frac{1}{8}$ oma rahast. Mitu senti maksis sulg?

477. Luulel oli 56 s. Ta ostis vihiku ja maksis selle eest $\frac{1}{8}$ oma rahast. Mitu senti jäi tal järele?

478. Mitu senti on kaheksandik 32; 48; 64; 80; 96 sendist?

479. Kangas lõigati kaheksaks ühepikkuseks tükiks ja iga tükk sai 3 m pikk. Kui pikk oli see kangas?

480. Kui pikk riidetükk tuleb lõigata kaheksandikudeks, et kaheksandiku pikkus oleks 4; 6; 8; 5; 7; 10 m?

481. Heljo ostis sullepea ja maksis sellest 12 s. Mitu senti oli Heljol raha, kui teame, et ta kulutas sullepea ostmiseks $\frac{1}{8}$ oma rahast?

482. Mitmest sendist on kaheksandik 4; 7; 9; 5; 12 s.?

5. Nimega arvused.

483. Meie ostuühingus toimetati koolitarvete loendamist. Joonteta paberit oli 2 kr. 12 s. eest, joontega paberit 1 kr. 8 s. eest. Mitme krooni ja mitme sendi eest oli paberit?

484. Vihikuid oli 128, à 6 s. Mitme krooni ja mitme sendi eest oli vihikuid?

485. Sulgi oli 2-sendiseid ja 3-sendiseid, kokku 2 kr. 64 s. eest. 3-sendiseid sulgi oli 36. Mitu oli 2-sendiseid sulgi?

486. Sulepäid oli 8-sendiseid ja 6-sendiseid. 8-sendiseid oli 26 ja 6-sendiseid 32. Mitme krooni ja mitme sendi eest oli sullepäid?

487. Kaustikuid oli 18, à 40 s. Mitme krooni ja mitme sendi eest oli kaustikuid?

488. Pliiatseid oli 10-sendiseid ja 8-sendiseid, kokku 5 kr. 28 s. eest. 10-sendiseid pliiatseid oli 2 tosinat. Mitu oli 8-sendiseid?

489. Kui on vaja liita või lahutada kroonides ja sentides kirjutatud arve, siis kirjutatakse nad sentides ja liidatakse

või lahutan neid nagu nimeta arve. Tulemused kirjutatakse kroonides ja sentides.

Näidis: Ülesande 10 kr. — 3 kr. 78 s. lahendan nii:

$$\begin{array}{r} 1000 \\ - 378 \\ \hline 622 \text{ s.} = 6 \text{ kr. } 22 \text{ s.} \end{array}$$

Lahendan samal viisil kirjalikult.

5 kr. 28 s. + 3 kr. 86 s.	3 kr. 14 s. + 2 kr. 7 s.
9 kr. 17 s. — 2 kr. 39 s.	5 kr. 30 s. — 1 kr. 62 s.
7 kr. 65 s. + 98 s.	2 kr. 80 s. + 58 s.
8 kr. — 28 s.	3 kr. — 1 kr. 16 s.
1 kr. 86 s. + 4 kr. 77 s.	73 s. + 5 kr. 69 s.
6 kr. 2 s. — 1 kr. 35 s.	10 kr. — 3 kr. 28 s.

*490. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

4 · 60 — 80	420 + 2 · 80	640 : 8 + 190	150 — 480 : 6
8 · 70 + 60	960 — 7 · 50	420 : 7 + 250	360 — 720 : 8
6 · 90 — 50	530 + 3 · 70	810 : 9 + 330	130 — 350 : 5
9 · 50 + 70	800 — 5 · 30	240 : 4 + 490	220 — 540 : 9

491. Ema kudus ühel päeval 2 m 83 cm kangast, teisel päeval aga 25 cm vähem. Mitu meetrit kangast kudus ema kahel päeval kokku?

492. 3 m 48 cm pikkuse nõorituki otsast lõigati 1 m 80 cm pikkune tükk ära. Kui pikk tükk jäi järele?

493. Tütre kleiti läks 1 m 85 cm riidet, ema kleiti aga 1 m 50 cm rohkem. Mitu meetrit riidet läks mõlemasse kleiti kokku?

494. Peenar on 7 m pikk. Jaan puhastas umbrohust 4 m 20 cm sellest peenrast. Mitu meetrit ja mitu sentimeetrit jäi veel puhastada?

495. Riidetükk oli 9 m 20 cm pikk. Sellest müüdi ühele ostjale 4 m 60 cm, teisele aga 1 m 80 cm vähem. Mitu meetrit ja mitu sentimeetrit riidet jäi järele?

496. Kui on vaja liita või lahutada meetrites ja sentimeetrites kirjutatud arve, siis kirjutatakse nad sentimeetrites ja liidatakse või lahutatakse neid nagu nimetud arve. Tulemused kirjutatakse meetrites ja sentimeetrites.

Näidis: Ülesande 6 m 59 cm + 2 m 78 cm lahendan nii:

$$\begin{array}{r}
 659 \\
 + 278 \\
 \hline
 937 \text{ cm} = 9 \text{ m } 37 \text{ cm}
 \end{array}$$

Lahendan samal viisil kirjalikult.

7 m 37 cm + 1 m 89 cm	5 m 86 cm + 2 m 37 cm
5 m 20 cm - 3 m 87 cm	1 m 1 cm - 85 cm
9 m - 5 m 20 cm	94 cm + 6 m 6 cm
4 m 2 cm + 2 m 99 cm	2 m 8 cm - 1 m 59 cm
3 m 26 cm - 78 cm	7 m 26 cm + 2 m 74 cm
6 m 87 cm + 1 m 29 cm	10 m - 1 m 23 cm

*497. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

420 : 60	190 : 40	7 · 56	4 · 59
280 : 70	510 : 70	3 · 94	2 · 98
810 : 90	250 : 60	6 · 37	5 · 79
180 : 30	480 : 90	8 · 43	9 · 38

498. Kirjutan vihikusse, mitu tundi on öös-päevas; $\frac{1}{2}$ öös-päevas; — $\frac{1}{3}$ öös-päevas; — $\frac{1}{4}$ öös-päevas; — $\frac{1}{8}$ öös-päevas.

499. Millal algab öö-päev? Kirjutan vihikusse, mitu tundi on öö-päeva algusest kuni kella 3 hommikul; — kuni kella 12 päeval; — kuni kella 2 päeval; — kuni kella 9 õhtul.

500. Kirjutan vihikusse, mis on kell, kui öö-päeva algusest on möödunud 8 tundi; — 13 tundi; — 15 tundi; — 19 tundi; — 21 tundi; — 23 tundi.

Kirjutan nii: Kell 5 h. (hommikul), kell 12 p. (päeval), kell 8 õ. (õhtul).

Märkus: Mis sulgudesse on trükitud, see on mõeldud seletuseks, ega ole vaja seda kirjutada.

501. Kirjutan vihikusse, mis on kell, kui öö-päeva algusest on möödunud 6 tundi 30 minutit; — 11 tundi 58 minutit; — 20 tundi 10 minutit; — 23 tundi 50 minutit.

Kirjutan nii: Kell 7.35 h., kell 1.20 p., kell 8.05 õ.

Märkus: Kell 8.05 õ. tähendab, et kell on 5 min. üle 8 õhtul.

502. Raudteel ja sõjaväes loendatakse kellaaega 1—24. Kui hariliku kellaaja järgi kell on 2 päeval, siis öeldakse raudteel, et kell on 14 jne. Kirjutatud vihikusse, mis on kell raudtee kellaaja järgi kell 9.30 h.; — kell 11.20 p.; — kell 1.10 p.; — kell 6.42 õ.; — kell 9.08 õ.; — kell 11.50 õ.

M ä r k u s: Raudtee kellaajal on see paremus, et pole vaja juurde lisada, kas see on hommikul, päeval või õhtul.

503. Kirjutatud vihikusse, mis on kell hariliku kellaaja järgi, kui raudtee sõiduplaanis seisab: kell 0.30; kell 8.10; kell 13.45; kell 18.02; kell 20.50; kell 23.58.

504. Isa läks tööle kell 7 ja tuli koju kell 5 peale lõunat. Mitu tundi oli ta ära?

505. Peremees sõitis linna kell 5 hommikul ja jäi ära 13 tunniks. Mis kellaajal jõudis ta tagasi?

506. Äri suleti kell 6 peale lõunat. Mis kellaajal ta avati, kui ta oli lahti 10 tundi?

507. Õmbleja töötas enne lõunat 3 tundi 40 minutit ja peale lõunat 4 tundi 30 minutit. Mitu tundi ja mitu minutit töötas ta kokku?

508. Enn töötas õppeülesannete kallal 2 tundi 10 minutit. Sellest ajast kulus tal 20 minutit matemaatika ülesannete lahendamiseks ja 35 minutit ajaloo õppimiseks. Kõik muu aja töötas ta kirjandi kallal. Kui kaua töötas ta kirjandi kallal?

509. Matkaja asus teele kell 7 ja jõudis sihtkohta kell 1 peale lõunat. Teel puhkas ta 2 tundi. Mitu kilomeetrit kõndis ta tunnis, kui ta selle ajaga käis ära 20 km?

510. Rong väljus Tallinnast kell 17.30 ja jõudis Tapale kell 19.12. Mitu tundi ja mitu minutit oli ta teel?

511. Aurik jõudis sihtsadamasse kell 15.20 ja oli teel 8 tundi 50 minutit. Mis kellaajal väljus ta lähtesadamast?

512. Aeroplaan startis kell 5.40 ja viibis õhus 3 tundi 50 minutit. Mis kellaajal ta maabus?

513. Ülesanded: 1) 3 t. 46 min. + 4 t. 37 min. ja
2) 7 t. 12 min. — 2 t. 25 min. lahendan nii:

1) Esiteks liidan ühelised minutid, saan 13. Kirjutan 3 ühelist üheliste kohale ja 1 kümnelise pean meeles. Siis liidan kümnelised minutid, saan 8 kümnelist ehk 80 minutit. See on 1 tund ja 20 minutit. 2 kümnelist minutit kirjutan kümneliste minutite kohale, 1 tunni liidan tundidega. Saan nii kokku 8 tundi 23 minutit.

2) Esiti lahutan minutid. 12 minutist ei saa lahutada 25 minutit, seepärast võtan tundide juurest 1 tunni ja teen minutiteks. Saan kokku nende 12 minutiga, mis enne oli, 72 minutit. Nüüd lahutan 72 minutist 25 minutit ja 6 tunnist 2 tundi. Saan 4 t. 47 min.

$$\begin{array}{r} 3 \text{ t. } 46 \text{ min.} \\ + 4 \text{ t. } 37 \text{ min.} \\ \hline 8 \text{ t. } 23 \text{ min.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \text{ t. } 12 \text{ min.} \\ - 2 \text{ t. } 25 \text{ min.} \\ \hline 4 \text{ t. } 47 \text{ min.} \end{array}$$

Lahendan samal viisil kirjalikult.

8 t. 20 min. + 3 t. 50 min.	7 t. 10 min. — 2 t. 30 min.
3 t. 10 min. — 1 t. 40 min.	5 t. 48 min. + 57 min.
2 t. 35 min. + 4 t. 55 min.	9 t. — 3 t. 36 min.
5 t. 20 min. — 2 t. 30 min.	2 t. 15 min. + 5 t. 49 min.
1 t. 50 min. + 7 t. 20 min.	6 t. 27 min. — 1 t. 53 min.
6 t. 05 min. — 3 t. 10 min.	8 t. 42 min. + 3 t. 25 min.

*514. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

256 : 4	84 : 12	4 · 206	520 : 5
192 : 6	92 : 23	2 · 409	714 : 7
265 : 5	85 : 17	6 · 107	936 : 9
344 : 8	78 : 13	3 · 308	824 : 4

515. Rein tuli võidujooksul 2 minuti 13 sekundiga esimesele kohale, Tõnu aga 1 minuti ja 56 sekundiga teisele kohale. Mitme sekundi võrra jäi Tõnu Reinust maha?

516. Enn jooksis jooksurajal väljamõõdetud vahe-
maa 2 minuti ja 48 sekundiga ära, Mikul aga kulus selleks
26 sekundit rohkem. Kui kaua jooksis Mikk?

517. Mitu sekundit on 2 min. 38 sek.? — 5 min.
18 sek.? — 3 min. 42 sek.? — 6 min. 23 sek.?

518. Mitu minutit ja mitu sekundit on 195 sekundit?
— 328 sekundit? — 174 sekundit? — 263 sekundit?

519. Minuteid ja sekundeid liidan ja lahutan samuti,
nagu liitsin ja lahutasin tunde ja minuteid (ül. 513).

4 min. 28 sek. + 7 min. 39 sek.

9 min. 11 sek. — 5 min. 27 sek.

6 min. 58 sek. + 4 min. 49 sek.

8 min. 32 sek. — 6 min. 56 sek.

5 min. 23 sek. — 3 min. 47 sek.

3 min. 56 sek. + 8 min. 58 sek.

7 min. 33 sek. — 1 min. 46 sek.

2 min. 22 sek. + 6 min. 38 sek.

*520. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

828 : 207 2 · 480 520 : 4 480 : 120

742 : 106 4 · 230 750 : 3 540 : 270

618 : 309 5 · 150 840 : 6 960 : 320

520 : 104 3 · 290 560 : 2 850 : 170

521. Kirjutatan vihikusse, mitu päeva on 7 nädalat ja 5 päeva; — 12 nädalat ja 4 päeva; — 23 nädalat ja 6 päeva; — 34 nädalat ja 3 päeva.

522. Kool töötas aasta jooksul 198 päeva. Mitu nädalat ja mitu päeva see on?

523. Mitu nädalat ja mitu päeva on 69 päeva? — 125 päeva? — 183 päeva? — 246 päeva?

524. Isa vanus oli 42 aastat ja 7 kuud, poja vanus aga 13 aastat ja 10 kuud. Mitu aastat ja mitu kuud oli isa pojast vanem?

525. Tütrel vanus oli 8 aastat ja 9 kuud, ema aga oli tütrest 23 aastat 4 kuud vanem. Kui vana oli ema?

526. Isa vanus oli 37 aastat ja 5 kuud. Poeg oli temast 28 aastat ja 10 kuud noorem. Kui vana oli poeg?

527. Ülesanded: 1) 24 a. 5 k. + 13 a. 9 k. ja

1) 2) 31 a. 4 k. — 8 a. 9 k. lahendan nii:

$$\begin{array}{r} + 24 \text{ a. } 5 \text{ k.} \\ + 13 \text{ a. } 9 \text{ k.} \\ \hline 38 \text{ a. } 2 \text{ k.} \end{array}$$

1) Esiteks liidan 5 kuud ja 9 kuud, saan 14 kuud. See on 1 aasta ja 2 kuud. 2 kuud kirjutan kuude alla, 1 aasta aga lisan aastate juurde. Siis liidan aastad.

2) Esiteks lahutan kuud. 4 kuust ei saa lahutada 9 kuud, seepärast võtan aastate juurest 1 aasta ja teen kuudeks. Saan kokku nende 4 kuuga, mis enne oli, 16 kuud. Nüüd lahutan 16 kuust 9 kuud, saan 7 kuud ja kirjutan need 7 kuud kuude alla. Edasi lahutan aastad.

Lahendan samal viisil.

$$12 \text{ a. } 7 \text{ k.} + 23 \text{ a. } 10 \text{ k.}$$

$$7 \text{ a. } 1 \text{ k.} - 4 \text{ a. } 11 \text{ k.}$$

$$34 \text{ a. } 10 \text{ k.} + 17 \text{ a. } 8 \text{ k.}$$

$$61 \text{ a. } 8 \text{ k.} - 36 \text{ a. } 4 \text{ k.}$$

$$10 \text{ a. } 6 \text{ k.} + 3 \text{ a. } 9 \text{ k.}$$

$$4 \text{ a.} - 2 \text{ a. } 5 \text{ k.}$$

$$14 \text{ a. } 6 \text{ k.} + 19 \text{ a. } 11 \text{ k.}$$

$$26 \text{ a. } 11 \text{ k.} - 13 \text{ a. } 8 \text{ k.}$$

$$52 \text{ a. } 3 \text{ k.} + 90 \text{ a. } 10 \text{ k.}$$

$$19 \text{ a. } 1 \text{ k.} - 15 \text{ a. } 7 \text{ k.}$$

$$8 \text{ a. } 10 \text{ k.} + 7 \text{ a. } 6 \text{ k.}$$

$$13 \text{ a.} - 8 \text{ a. } 11 \text{ k.}$$

*528. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$$4 \cdot 224$$

$$645 : 3$$

$$4 \cdot 198$$

$$246 : 10$$

$$3 \cdot 316$$

$$738 : 6$$

$$2 \cdot 499$$

$$592 : 10$$

$$5 \cdot 119$$

$$872 : 4$$

$$5 \cdot 199$$

$$371 : 10$$

$$2 \cdot 471$$

$$546 : 2$$

$$3 \cdot 298$$

$$967 : 10$$

529. Läänud nädalal müüdi ostuühingust kaupa: esmaspäeval 1 kr. 65 s., teisipäeval 1 kr. 80 s., kolmapäeval 44 s., neljapäeval 2 kr. 7 s., reedel 1 kr. 13 s. ja laupäeval 28 s. eest. Mitme krooni ja mitme sendi eest müüdi kaupa nädala jooksul?

530. Ostuühingu juhataja tõi ühest poest 3 kr. 48 s. eest kaupa, teisest poest 4 kr. 34 s. eest. Tal oli kaasas 9 kr. 50 s. Kui palju raha jäi tal ostudest järele?

531. Arvutan kroonides ja sentides, kui palju on mul käesoleval õppeaastal kulunud kooliraamatute ostmiseks.

532. Merinõmme ostuühingu kassas oli 9 kr. 42 s. Sellest maksti alljärgnev arve. Kui palju raha jäi kassasse?

A r v e

Merinõmme algkooli ostuühingule.

Arv	Kauba nimetus	Hind	Summa
6	kaustikut	33	
50	ruutudega vihikut	5	
16	joonpaberit	6	
2	tosinat pliiatseid	75	
18	pliiatsikummit	5	
Kokku:			

533. Lahendan kirjalikult.

5 kr. 29 s. + 2 kr. 74 s.	4 kr. 63 s. + 2 kr. 37 s.
9 kr. — 3 kr. 18 s.	8 kr. — 5 kr. 63 s.
4 kr. 15 s. + 5 kr. 85 s.	5 kr. 98 s. + 1 kr. 12 s.
7 kr. 3 s. — 2 kr. 60 s.	4 kr. 56 s. — 3 kr. 15 s.
5 kr. 28 s. + 1 kr. 92 s.	1 kr. 25 s. + 4 kr. 19 s.
6 kr. 13 s. — 3 kr. 68 s.	7 kr. 6 s. — 5 kr. 28 s.

*534. Lahendan peast, vastused kirjutatud vihikusse.

10 · 42	240 : 10	11 · 18	15 · 29
10 · 57	520 : 10	11 · 42	15 · 18
10 · 31	380 : 10	9 · 35	15 · 46
10 · 18	960 : 10	9 · 56	15 · 32

535. Palk oli 6 m 30 cm pikk. Selle palgi otsast saeti 4 m 50 cm pikkune tükk maha. Kui pikk tükk jäi järele?

536. Ühes kangas oli 9 m 30 cm riiet, teine oli 2 m 80 cm lühem. Kui pikk oli teine kangas?

537. Isa oli 1 m 72 cm pikk, poeg oli 48 cm lühem. Kui pikk oli poeg?

538. Poja ülikonda läks 3 m 50 cm riiet, isa ülikonda aga 75 cm rohkem. Mitu meetrit riiet läks mõlemasse ülikonda kokku?

539. Lahendan kirjalikult.

5 m 80 cm + 2 m 70 cm	1 m 48 cm + 6 m 52 cm
7 m 50 cm — 1 m 90 cm	7 m — 3 m 83 cm

1 m 60 cm — 80 cm	2 m 85 cm + 7 m 15 cm
3 m 49 cm + 2 m 51 cm	4 m 15 cm — 1 m 47 cm
6 m 8 cm — 1 m 80 cm	6 m 37 cm + 2 m 85 cm
2 m 30 cm + 3 m 70 cm	5 m 2 cm — 3 m 19 cm

*540. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

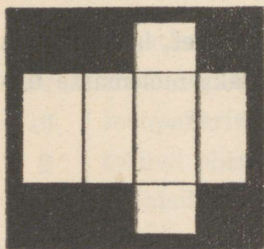
40 · 18	840 : 70	20 · 46	960 : 12
70 · 13	560 : 20	60 · 14	540 : 18
50 · 17	720 : 40	30 · 24	920 : 23
80 · 12	480 : 30	70 · 14	680 : 17

6. Risttahukas ja ristkülik. Kuup ja ruut.

Risttahukas.

541. Kirjutatan vihikusse risttahukakujuliste asjade nimesid niipalju kui tean. Alustan nii:

Risttahukakujulised on: tikukarp, telliskivi, ...

Joonis 6.

542. Lõikan ruudulisest paberist tikukarbi iga tahu jaoks paras suuruses paberitüki ja võrdlen neid isekeskis. Pärast kleebin need paberitükid vihikusse, nagu näidatud joonisel 6.

Pea n meeles: 1) Risttahukal on 6 tahku: 2 otstahku ehk **põhja** ja 4 **külgtahku**.

2) Kaht vastastikku asetsevat tahku nimetatakse **vastastahkudeks**. Risttahuka **vastastahud** on isekeskis **ühesuurused**.

3) Neid tahke, mis **servadel** kokku puutuvad, nimetatakse **lähistahkudeks**.

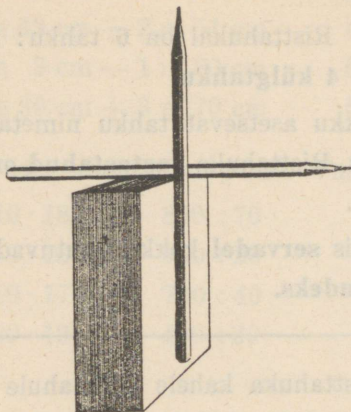
543. Kui asetame risttahuka kahele lähistahule kaks pliitsit, nii nagu on näidatud joonisel 7, siis moodustavad need pliitsid koos **risti**. Seepärast öeldakse risttahuka lähistahkudest, et nad asetsevad vastastikku **ristseisus**. Siit ka nimi: **risttahukas**. Kuidas asetsevad vastastikku klassi seinad ja lagi? — klassi kaks lähisseina? — klassikapi kaks lähistahku?

Pea n meeles: Risttahuka **lähistahud** asetsevad vastastikku **ristseisus**.

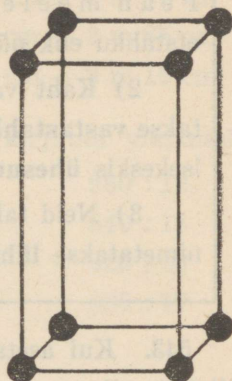
544. Vaatlen risttahuka traatmudelit (joonis 8). Seal kujutavad traaditükid risttahuka **servi** ja neid ühendavad korgist kuulikesed risttahuka **tippe**. Kirjutan vihikusse, mitu serva ja mitu tippu on risttahukal. Alustan nii:

Risttahukal on . . .

545. Mõõdan, kui pikad on tikukarbi servad millimeetrites, ja tõmban vihikusse 12 niisama pikka sirgjoont, nii et ühepikkused asetseksid kõrvuti.

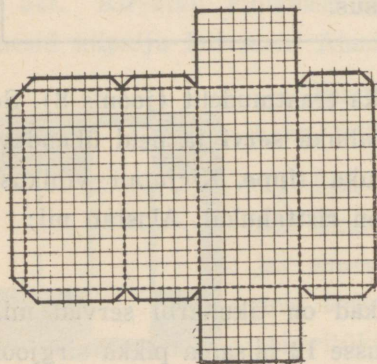
Joonis 7.

Joonis 8.

546. Mitu meetrit ja mitu sentimeetrit traati kulub risttahuka traatmudeli valmistamiseks, kui mudel peab saama 12 cm kõrge, 8 cm pikk ja 6 cm lai?

547. Mitu korgist kuulikest kulub risttahuka traatmudeli valmistamiseks? Mitu kuulikest kulub 5; 7; 8; 12; 32 säärase traatmudeli valmistamiseks?

Joonis 9.

548. Joonestan ruudulisele paberilehele joonisel 9 kujutatud risttahuka pinnalaotuse, lõikan selle kääridega välja ja kleebin temast risttahuka.

549. Lahendan kirjalikult.

$(579 + 395) : 38$	$(1000 - 116) : 34$
$(416 - 364) \cdot 15$	$(179 + 148) \cdot 3$
$(477 + 489) : 42$	$(804 - 75) : 27$
$(534 - 476) : 17$	$(268 + 569) : 31$
$(187 + 449) : 53$	$(168 + 147) \cdot 3$
$(825 - 788) \cdot 23$	$(991 - 175) : 24$

*550. Lahendan peast. Vastused kirjutati vihikusse.

$(45 - 25) \cdot 35$	$(120 - 90) \cdot 28$
$(56 + 31) : 29$	$(280 - 70) : 50$
$(92 - 39) \cdot 4$	$(110 - 60) \cdot 16$
$(16 + 24) \cdot 23$	$(750 - 120) : 70$
$(96 - 54) : 14$	$(105 - 63) \cdot 20$

Ristkülik.

551. Risttahuka tahul on **ristküliku** kuju. Kirjutati vihikusse **ristkülikukujuliste** asjade nimesid niipalju kui tean. Alustan nii:

Ristkülikukujulised on: laua pind, raamatuleht, . . .

552. Kirjutati vihikusse, mitu **külge** ja mitu **nurka** on ristkülikul. Alustan nii:

Ristkülikul on

553. Lõikan ruudulisest paberist mingi ristküliku, vaatlen ta külgi ja nurki. Võrdlen neid isekeskis üksteise peale murdmise teel.

P e a n m e e l e s: 1) Ristküliku vastastikku asetsevad külgi nimetatakse vastaskülgedeks. Ristküliku vastasküljed on ühepikkused.

2) Ristküliku nurgad on kõik ühesuurused ja neid nurki nimetatakse täisnurkadeks.

Joonis 10.

554. Kleebin vihikusse ristkülikukujulise pildi ja valmistan talle läikpaberist säärase raami, nagu on näidatud joonisel 10. Kirjutan sinna alla, mis tekib ristküliku igasse nurka, kui pikendan ta külgi. Alustan nii:
Kui pikendan ristküliku külgi,

siis tekib . . .

555. Et ristküliku külgede pikendamisel ta igasse nurka tekib rist, seepärast öeldakse ta külgedest, mis nurkades kokku puutuvad, et nad asetsevad vastastikku **ristseisus**. Siit ka nimi: **ristkülik**.

P e a n m e e l e s: Neid ristküliku külgi, mis nurkades kokku puutuvad, nimetatakse lähiskülgedeks. Ristküliku lähisküljed asetsevad vastastikku **ristseisus**.

556. Täisnurkade joonestamiseks tarvitatakse joonisel 11 kujutatud **nurklauda**. Joonestan nurklauda abil ruutudeta paberile täisnurga.

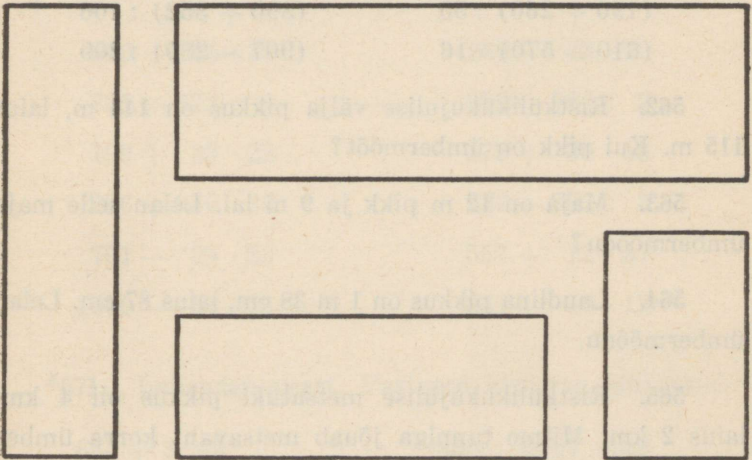

Joonis 11.

557. Joonestan joonlaua ja nurklaua abil ruutudeta paberile ristküliku, mille pikkus oleks 8 cm, laius 5 cm. Kirjutan iga külje juurde ta pikkuse. Arvestan selle ristküliku **ümbermõõdu** ja kirjutan selle ta keskele.

558. Mõõdan joonisel 12 esinevail ristkülikuil igaühel kaks lähiskülge ja arvutan ta ümbermõõdu. Kirjutan ümbermõõdud vihikusse.

Mõtlemiseks: Miks pole vaja mõõta kõiki külgi?

Joonis 12.

559. Mõõdan mõõtpaelaga laua, ukse, akna, klassitahvli ja veel teistegi ristkülikute kahe lähiskülje pikkused

ja arvutan nende ümbermõõdud. Kirjutan need ümbermõõdud vihikusse.

*560. Lahendan kirjalikult.

$(600 - 315) : 11$	$(541 + 271) : 28$
$(56 + 191) \cdot 3$	$(601 - 597) \cdot 172$
$(940 - 215) : 63$	$(918 - 156) : 24$
$(105 - 63) \cdot 19$	$(17 + 15) \cdot 18$
$(13 + 14) \cdot 43$	$(856 - 213) : 32$
$(925 - 217) : 18$	$(663 + 327) : 45$

*561. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$(390 - 150) : 60$	$(215 + 613) : 207$
$(510 - 480) \cdot 27$	$(662 + 250) : 304$
$(190 + 260) : 50$	$(390 + 352) : 106$
$(610 - 570) \cdot 16$	$(907 - 280) : 209$

562. Ristkülikukujulise välja pikkus on 148 m, laius 115 m. Kui pikk on ümbermõõt?

563. Maja on 12 m pikk ja 9 m lai. Leian selle maja ümbermõõdu?

564. Laudlina pikkus on 1 m 38 cm, laius 87 cm. Leian ümbermõõdu.

565. Ristkülikukujulise metsatüki pikkus oli 4 km, laius 2 km. Mitme tunniga jõuab metsavaht korra ümber selle metsa käia, kui ta kõnnib 6 km tunnis?

566. Kooli aastapäeva puhul tõmmati ümber saalilae pohlavartest vanik. Mitu meetrit pidi olema seda vanikut, kui saali pikkus oli 6 m, laius 5 m?

567. Akende ümber pandi karukoldadest vanikud, nii et otsad ulatusid põrandani. Mitu meetrit kulus 3 akna kaunistamiseks, kui akna laius oli 1 m 40 cm ja akna ülemise serva kõrgus põrandalt 2 m 80 cm?

568. Mitu meetrit vanikut kulus saali suure ukse kaunistamiseks, kui ukse kõrgus oli 2 m 30 cm ja laius 1 m 40 cm?

569. Väiksema ukse kõrgus oli 2 m ja laius 1 m. Mitu meetrit vanikut läks väiksemale uksele?

570. Lahendan kirjalikult:

$$560 + 864 : 36$$

$$239 + 42 \cdot 12$$

$$321 - 672 : 4$$

$$990 - 986 : 2$$

$$199 + 33 \cdot 22$$

$$478 + 39 \cdot 13$$

$$296 + 980 : 35$$

$$532 - 891 : 3$$

$$701 - 29 \cdot 23$$

$$557 + 12 \cdot 37$$

$$1000 - 54 \cdot 16$$

$$841 - 58 \cdot 12$$

*571. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

$$680 + 3 \cdot 40$$

$$(350 + 560) : 130$$

$$730 - 4 \cdot 70$$

$$(600 - 150) : 150$$

$$260 + 6 \cdot 50$$

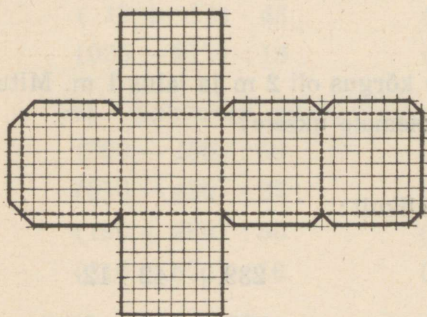
$$(480 + 240) : 180$$

$$900 - 7 \cdot 80$$

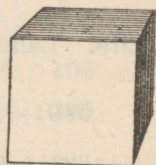
$$(800 - 340) : 230$$

Kuup.

572. Risttahukat, mille servad on kõik ühepikkused, nimetatakse **kuubiks**. Joonestan ruudulisele paberile joonisel 13 kujutatud kuubi pinnalaotuse, lõikan välja ja kleebin temast joonisel 14 kujutatud kuubi.

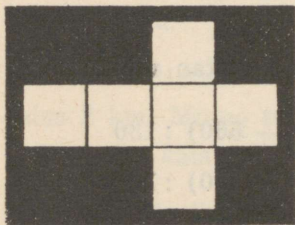

Joonis 13.

Joonis 14.

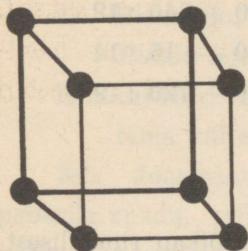
573. Lõikan ruudulisest paberist endavalmistatud kuubi iga tahu jaoks parajas suuruses paberitüki ja võrdlen neid isekeskis. Pärast kleebin need paberitükid vihikusse, nagu on näidatud joonisel 15.

Joonis 15.

Pea n meeles: Kuubil on 6 tahu, kõik isekeskis ühesuurused.

574. Vaatlen kuubi traatmudelit (joonis 16). Seal kujutavad traaditükid kuubi servi ja neid ühendavad korgist kuulikesed ta tippe. Kirjutan vihikusse, mitu serva ja mitu tippu on kuubil.

Joonis 16.

575. Mõõdan endavalmistatud kuubi servade pikkused ja tõmban vihikusse üksteise kõrvale 12 niisama pikka sirgjoont.

Pea n meeles: Kuubi servad on kõik ühepikkused.

576. Kui palju traati kulub kuubi traatmudeli valmistamiseks, mille serva pikkus on 8 cm.

577. Kui pika servaga kuubi traatmudeli saab valmistada 48 cm pikkusest traaditükist?

578. Mitu korgist kuulikest kulub kuubi traatmudeli valmistamiseks? Mitme kuubi traatmudeli valmistamiseks kulub 24; 40; 32 säärast kuulikest?

579. Leian kuubi serva pikkuse, kui kõikide servade kogupikkus on 1 m 80 cm.

*580. Lahendan kirjalikult:

$$194 + 42 \cdot 17$$

$$752 - 14 \cdot 26$$

$$287 + 984 : 41$$

$$802 - 45 \cdot 13$$

$$189 + 26 \cdot 24$$

$$471 - 840 : 5$$

$$154 + 18 \cdot 37$$

$$813 - 972 : 2$$

$$859 - 43 \cdot 16$$

$$257 + 178 \cdot 4$$

$$416 - 795 : 3$$

$$147 + 21 \cdot 37$$

*581. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

$$450 - 15 \cdot 26$$

$$9 + 945 : 315$$

$$300 - 11 \cdot 24$$

$$17 + 640 : 40$$

$$600 - 9 \cdot 56$$

$$280 + 840 : 12$$

$$300 - 15 \cdot 14$$

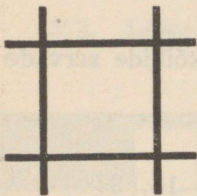
$$170 + 720 : 9$$

Ruut.

582. Kuubi tahul on ruudu kuju. Lõikan ruudulisest paberist mingi kuubi tahu. Võrdlen ta külgi ja nurki üksteise peale murdmise teel. Kirjutatakse vihikusse, mitu külge ja mitu nurka on ruudul.

Pea meeles: Kõik ruudu küljed on ühepikkused. Kõik ruudu nurgad on täisnurgad.

583. Joonestan vihikusse ruudu ja pikendan ta lähiskülgi, nagu on näidatud joonisel 17. Mis tekib ruudu igasse nurka ta lähiskülgede pikendamisel? Kirjutatakse vihikusse, kuidas asetsevad vastastikku ruudu lähisküljed.

Joonis 17.

584. Kirjutatakse vihikusse ristküliku ja ruudu võrdluse alljärgneva kava järgi:

1) Ristkülikul on ... külge ja ... nurka.

Ruudul on ...

2) Ristküliku lähisküljed asetsevad vastastikku ... seisus.

Ruudu lähisküljed ...

3) Ristküliku vastasküljed on ... pikkused.

Ruudu küljed on kõik ...

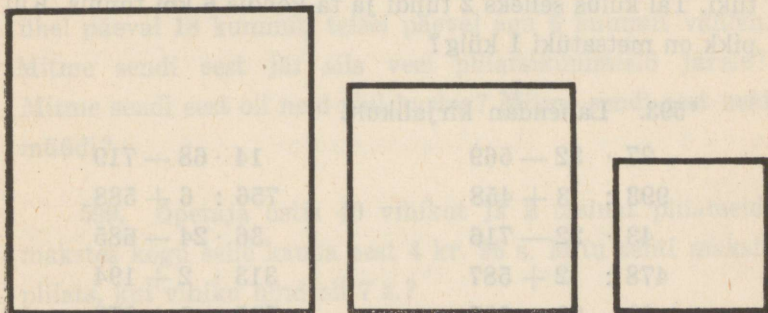
4) Ristküliku nurgad on kõik ... nurgad.

Ruudu nurgad on kõik ...

Kokkuvõte: Ruut on sama, mis ristkülik, ainult et tema küljed on kõik ...

585. Joonestan joonlaua ja nurklaua abil ruutudeta paberile ruudu, mille külg oleks 5 cm pikk. Kirjutan iga külje juurde ta pikkuse. Arvutan ka ruudu übermõõdu ja kirjutan selle ta keskele.

586. Mõõdan joonisel 18 esinevatel ruutudel igaühel ühe külje ja arvutan selle järel ta übermõõdu. Kirjutan übermõõdud vihikusse.

Joonis 18.

Mõtlemiseks: Miks pole vaja mõõta teisi külgi?

587. Leia ruudu übermõõdu, kui ta külg on 8 cm;
— 12 cm; — 15 cm; — 23 cm.

588. Leian ruudu külje, kui ta übermõõt on 40 cm; — 52 cm; — 72 cm; — 100 cm.

589. Ruudukujuline ehituskrunt, mille külje pikkus on 30 m, tahetakse piirata taraga. Mitu krooni maksab see tara, kui 1 meetri tara tegemine ühes materjaliga maksab 2 kr.?

590. Ruudukujulise põllu külje pikkus on 48 m. Leian põllu übermõõdu.

591. Ruudukujulise põllu übermõõt oli 224 m. Leian, kui pikk on põllu 1 külg.

592. Metsavaht tegi ringi über ruudukujulise metsatüki. Tal kulus selleks 2 tundi ja ta kõndis 6 km tunnis. Kui pikk on metsatüki 1 külg?

*593. Lahendan kirjalikult.

$$27 \cdot 32 - 569$$

$$993 : 3 + 458$$

$$43 \cdot 22 - 716$$

$$478 : 2 + 587$$

$$39 \cdot 23 - 607$$

$$2 \cdot 198 + 395$$

$$14 \cdot 68 - 719$$

$$756 : 6 + 588$$

$$36 \cdot 24 - 685$$

$$313 \cdot 2 + 194$$

$$735 : 3 + 378$$

$$23 \cdot 38 - 485$$

*594. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

$$20 \cdot 34 - 250$$

$$2 \cdot 313 - 46$$

$$30 \cdot 25 + 120$$

$$3 \cdot 235 - 80$$

$$945 : 3 - 65$$

$$5 \cdot 120 + 173$$

$$832 : 4 + 32$$

$$4 \cdot 180 + 180$$

7. Ülesandeid kordamiseks.

595. Tõnnil oli 1 kr. 25 s. Ta ostis selle eest 45-sendise kaustiku ja 4 vihikut. Mitu senti jäi tal järele, kui vihik maksis 8 s.?

596. Annil oli 87 s. Ema andis talle veel 53 s. Ta ostis selle raha eest raamatu ja 5-sendiseid vihikuid. Mitu vihikut ta sai, kui raamat maksis 1 kr. 25 s.?

597. Jaan ostis raamatu ja 7 vihikut. Ta sai 3 kroonist 94 s. tagasi. Mitu senti maksis vihik, kui raamatu hind oli 1 kr. 50 s.?

598. Karbis oli 57 pliiatsikummit, à 6 s. Neist müüdi ühel päeval 18 kummit, teisel päeval aga 6 kummit vähem. Mitme sendi eest jäi siis veel pliiatsikummisid järele? Mitme sendi eest oli neid alul karbis? Mitme sendi eest neid müüdi?

599. Õpetaja ostis 40 vihikut ja 2 tosinat pliiatseid, makstes kogu selle kauba eest 4 kr. 96 s. Mitu senti maksis pliiats, kui vihiku hind oli 7 s.?

600. Riiulil oli kallimaid ja odavamaid kaustikuid. Odavamaid oli 21, à 25 s.; kallimaid oli 9 vähem kui odavamaid. Mitme krooni ja mitme sendi eest oli riiulil kaustikuid, kui kallima kaustiku hind oli 28 s.?

601. Kauplus maksis pliiatsitosinast 75 s. Müües võeti 8 s. pliiatsist. Mitu senti saadi kasu 12 tosinalt?

602. 25 kaustiku õblemiseks tarvitati 400 lehte kirjutuspaperit. Mitu lehte sai iga kaustik paks, kui ühest kirjutuspaperi lehest saab 4 kaustiku lehte?

603. Lahendan kirjalikult.

$$67 \cdot 15 = 846 \qquad 37 \cdot 27 = 658$$

$$227 \cdot 3 = 295 \qquad 754 \cdot 58 = 5$$

$$23 \cdot 25 = 198 \qquad 28 \cdot 34 = 548$$

$$630 : 21 = 726 \qquad 496 : 8 = 179$$

$$43 \cdot 20 = 593 \qquad 4 \cdot 212 = 563$$

$$810 : 162 = 16 \qquad 989 : 23 = 17$$

604. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

$$11 \cdot 34 = 199 \qquad 996 : 3 = 498$$

$$15 \cdot 42 = 398 \qquad 874 : 2 = 196$$

$$10 \cdot 72 = 499 \qquad 792 : 6 = 595$$

$$9 \cdot 67 = 297 \qquad 936 : 4 = 99$$

605. Mitu päeva on 6 nädalat ja 5 päeva? — 8 nädalat ja 3 päeva? — 15 nädalat ja 6 päeva? — 36 nädalat ja 4 päeva?

606. Mitu nädalat ja mitu päeva on 47 päeva? — 64 päeva? — 115 päeva? — 240 päeva?

607. Aastas on 365 päeva. Mitu nädalat ja mitu päeva see on?

608. Aastas on 12 kuud. Mitu kuud on $\frac{1}{2}$ aastas? — $\frac{1}{3}$ aastas? — $\frac{1}{4}$ aastas?

609. Jõuan kalendri abil selgusele, mitu päeva on 1. jaanuarist 31. märtsini; — 1. aprillist 30. juunini; — 1. juulist 30. septembrini; — 1. oktoobrist 31. detsembrini.

610. Tööline teenis juunikuu jooksul igal tööpäeval 2 kr. Jõuan kalendri abil selgusele, mitu krooni ta teenis sel kuul.

611. Jõuan kalendri abil selgusele, mitu krooni võib tööline teenida juulikuul, kui ta teenib igal tööpäeval 3 kr.

612. Kraavikaevaja teenis augustikuu jooksul igal tööpäeval 3 kr., kulutades söögiks iga päev 1 kr. Mitu krooni jäi tal augustikuus muuks otstarbeks?

613. Mitu minutit on 2 tundi 35 minutit? — 5 tundi 27 minutit? — 12 tundi 19 minutit? — 16 tundi 23 minutit?

614. Mitu tundi ja mitu minutit on 138 minutit? — 259 minutit? — 476 minutit?

615. Mitu sekundit on 5 minutit 54 sekundit? — 15 minutit 42 sekundit? — 9 minutit 38 sekundit?

616. Mitu minutit ja mitu sekundit on 276 sekundit? — 593 sekundit? — 947 sekundit?

617. Tööline asus tööle hommikul kell 7 ja lõpetas kell 4 peale lõunat. Lõunavaheaega ta ei pidanud. Mitu krooni ja mitu senti ta teenis, kui talle maksti 35 s. tunnis?

618. Õmbleja alustas tööd hommikul kell 8 ja lõpetas peale lõunat kell 6, pidades 1 tunni lõunavaheaega. Ta teenis selle aja jooksul 4 kr. 50 s. Mitu senti teenis ta tunnis?

619. Lahendan kirjalikult.

$$17 \cdot 58 - 764$$

$$3 \cdot 296 + 112$$

$$55 \cdot 18 - 691$$

$$31 \cdot 18 + 263$$

$$19 \cdot 49 - 856$$

$$35 \cdot 15 + 378$$

$$992 : 2 + 357$$

$$858 : 6 + 768$$

$$27 \cdot 29 - 576$$

$$984 : 6 + 258$$

$$32 \cdot 25 - 423$$

$$872 : 4 + 387$$

620. Lahendan peast. Vastused kirjutatud vihikusse.

$$440 : 40 + 39$$

$$720 : 90 - 27$$

$$480 : 80 + 56$$

$$350 : 50 - 28$$

$$750 : 15 - 17$$

$$840 : 12 + 86$$

$$920 : 23 - 13$$

$$810 : 27 + 94$$

621. Kalur müüs 12 kg turski ja 6 kg kammeljaid 3 kr. 72 s. eest. Mis maksis kammeljate kilo, kui ta turskade kilost võttis 17 s.?

622. Kaks kalurit püüdsid koos 14 kg turski ja ühe 5-kilose lõhe. Müües said nad tursa kilost 17 s. ja lõhe kilost 1 kr. 50 s. Mitu krooni ja mitu senti teenis kumbki?

623. Kalur müüs 5 kg angerjaid, à 1 kr. 30 s., ja 8 kg latikaid, à 28 s. Kui palju pidi ta 10-kroonisest tagasi andma?

624. Ema ostis turult 3 kg ahvenaid, à 18 s., ja ühe 2-kilose siia. Mis maksis siia kilo, kui ta sai 5-kroonisest 3 kr. 16 s. tagasi?

625. Kaluritel oli 3 mehe peale üks rüsa. Nad leidsid hommikul rüsast 6 kg angerjaid ja 3 kg siigu. Mitu krooni ja mitu senti teenis iga mees, kui nad müües said angerja kilost 1 kr. 28 s. ja siia kilost 60 s.?

626. Kalamees müüs ühel päeval 580 suitsuräime, teisel päeval aga 160 suitsuräime rohkem. Mitme krooni ja mitme senti eest müüs ta neid mõlemal päeval kokku, kui nende hind oli 6 s. kümme?

627. Lahendan kirjalikult.

28 · 23 — 398	154 · 6 — 814
3 · 256 + 186	924 : 33 + 672
798 : 6 — 75	48 · 20 — 567
966 : 138 + 5	928 : 8 + 497
12 · 83 — 754	28 · 32 — 479
792 : 2 + 518	828 : 36 + 86

628. Lahendan peast. Vastused kirjutatud vihikusse.

5 · 80 — 160	810 : 2 + 125
3 · 90 + 380	960 : 4 — 60
7 · 60 — 150	763 : 7 + 136
9 · 40 + 540	519 : 3 — 49

629. Perenaine ostis 112 kapsapead, makstes 32 suuremast peast 5 s. ja ülejäänud väiksemaid 4 s. Mis tuli perenaisel maksma hapukapsa liiter, kui ta sai ostetud kapsastest 120 l hapukapsaid?

630. Aednik müüs 1200 kaalikataime ja 1500 kapsataime. Mitu krooni ja mitu senti sai ta neist raha, kui ta võttis kaalikataime sajast 28 s. ja kapsataime sajast 25 senti?

631. Ema ostis turult 6 värsket kurki, à 12 s., 3 mõõtu kartuleid, à 17 s., ja 5 kimpu porgandeid, à 9 s. Kui palju sai ta 2 kroonist tagasi?

632. Aino viis turule 18 kg rabarbrit ja sai 22 s. kilost. Saadud raha eest ostis ta 3 m riidet, makstes 75 s. meetrist. Kui palju jäi tal raha järele?

633. Aedviljamüüja müüs päeva jooksul 24 l poetatud herneid ja 36 l hernekaunu, kokku 9 kr. 48 s. eest. Mitu senti võttis ta hernekaunte liitrist, kui ta poetatud herneste liitrist sai 23 s.?

634. Aednik müüs ühel päeval 18 l maasikaid, teisel päeval aga 7 l rohkem. Mitu krooni ja mitu senti sai ta nimetatud kahel päeval maasikate eest, kui ta võttis liitrist 28 s.?

635. Ema ostis 5 l ploome, à 54 s., ja 3 l kirsse. Mis maksis liiter kirsse, kui ema sai 10-kroonisest tagasi 5 kr. 74 s.?

636. Kahel aednikul oli kummalgi 28 l sibulaid. Esimene müüs oma sibulad sügisel ja sai 15 s. liitrist. Teine müüs nad kevadel ja sai 32 s. liitrist. Mitu krooni ja mitu senti sai teine aednik oma sibulatest rohkem kui esimene?

637. Jüri müüs turul 4 kr. 20 s. eest 9 l vaarikaid ja 15 l musti sõstraid. Mitu senti sai ta mustade sõstarde liitrist, kui vaarika liiter maksis 20 s.?

638. Perenaine viis turule 16 l maasikaid ja sai 32 s. liitrist. Saadud rahaga ostis ta 4 kg suhkrut, makstes 45 s. kilost. Kui palju jäi tal raha järele?

639. Kolmes kastis oli kokku 127 l karusmarju. Ühes kastis oli 37 l, teises oli 12 l rohkem. Mitu liitrit karusmarju oli kolmandas kastis?

640. Aiast müüdi 8 kr. 16 s. eest 24 l karusmarju, a 18 s., ja 32 l õunu. Mis maksis õuna liiter?

641. Lahendan kirjalikult.

$2 \cdot (278 + 189)$	$(379 + 389) : 48$
$779 : (507 - 488)$	$(562 + 386) : 237$
$6 \cdot (911 - 784)$	$(901 - 589) : 24$
$567 : (914 - 887)$	$(723 - 285) : 146$
$3 \cdot (751 - 465)$	$(489 + 187) : 52$
$612 : (437 - 369)$	$(901 - 189) : 178$

642. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

$2 \cdot (360 + 110)$	$15 \cdot (24 + 12)$
$720 : (65 - 47)$	$840 : (71 - 59)$
$8 \cdot (910 - 890)$	$11 : (647 - 624)$
$545 : (35 + 74)$	$420 : (510 - 480)$

643. Talus oli 6 lehma. Iga lehm andis keskmiselt 12 l piima päevas. Saadud piimast anti kahele vasikale kummalgi 8 l ja perele jäeti 5 l. Kõik ülejäänud piim viidi linna, kus sellest saadi 12 s. liitrist. Mitu krooni ja mitu senti saadi päevas piimast raha?

644. Perekond ostis päevas 2 l piima, makstes 12 s. liitrist. Kui palju kulus neil piima peale nädalas? — kuus?

645. Ühes anumas oli 45 l piima, teises oli 9 l vähem. Mis maksis kogu see piim, kui liitri hind oli 11 s.? — 12 s.? — 13 s.?

646. Talus oli 8 lehma. Nad andsid nädalas kokku 840 l piima. Mitu liitrit andis iga lehm keskmiselt päevas?

647. Kolm lehma andsid 30 päevaga kokku 780 l piima. Esimene lehm andis päevas keskmiselt 6 l, teine andis 2 korda rohkem kui esimene. Mitu liitrit piima andis keskmiselt päevas kolmas lehm?

648. Ühes anumamas oli 40 l piima, teises oli 2 korda vähem kui esimeses, kolmandas aga oli 15 l rohkem kui teises. Mis maksis kogu see piim, kui liitri hind oli 9 s.?

649. Perenaine viis turule 6 kg võid ja sai 1 kr. 60 s. kilost. Saadud rahaga ostis ta 5 kg suhkrut, 45 s. kilo, ja 4 m riiet, 1 kr. 20 s. meeter. Kui palju jäi tal raha järele?

650. Ema ostis 3 kg võid, 1 kr. 70 s. kilo, ja 4 kg kohupiima. Mis maksis kohupiima kilo, kui talle anti 10-kroonist 3 kr. 94 s. tagasi?

651. Ema ostis 2 kg võid, 1 kr. 85 s. kilo, ja 3 kg kohupiima, 28 s. kilo. Mitu senti sai ta 5 kroonist tagasi?

652. Talumees müüs turul ühele ostjale 2 kg võid, teisele 1 kg võid ja 2 kg hapukoort, kolmandale aga 3 kg kohupiima. Hapukoore kilo maksis 1 kr. 5 s., kohupiima kilo 25 s. Mis maksis või kilo, kui talumees sai kogu selle kauba eest 8 kr. 25 s.?

653. Ema müüs 7 kr. 25 s. eest 2 pütitait võid, saades 1 kr. 45 s. kilost. Suuremas pütis oli võid 1 kg rohkem kui väiksemas. Mitu kilo võid oli kummaski pütis?

654. Kauplusest müüdi kahel päeval kokku 9 kr. 60 s. eest kohupiima, 24 s. kilo. Mitu kilo müüdi kummalgi päeval, kui esimesel päeval müüdi 4 kg rohkem kui teisel päeval?

655. Lahendan kirjalikult.

$$56 : 16 - 354$$

$$33 \cdot 13 + 467$$

$$948 : 2 + 397$$

$$675 : 5 + 179$$

$$28 \cdot 31 - 589$$

$$44 \cdot 22 - 773$$

$$778 : 389 + 17$$

$$708 : 4 + 654$$

$$3 \cdot 283 - 542$$

$$235 \cdot 3 - 509$$

$$810 : 27 + 770$$

$$36 \cdot 23 + 94$$

656. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

$$6 \cdot (72 - 34)$$

$$560 : (38 + 32)$$

$$112 : (293 - 237)$$

$$9 \cdot (128 - 61)$$

$$4 \cdot (58 + 35)$$

$$750 : (79 + 71)$$

$$230 : (513 - 490)$$

$$7 \cdot (167 - 73)$$

657. Ühes korvis oli 60 muna, teises ainult pool sellest, mis esimeses, kolmandas aga 15 muna rohkem kui teises. Mis maksid kõik need munad, kui muna hind oli 6 s.?

658. Perenaisel oli 48 kana. Iga kana munes aastas keskmiselt 150 muna ja muna keskmine müügihind oli 6 s. Mitu krooni sai perenaine oma kanadest aastas sissetulekut?

659. Mitu krooni saaks perenaine aastas kanadest sissetulekut, kui tal oleks 54 kana, kui iga kana muneks aastas keskmiselt 140 muna ja kui muna keskmine müügihind oleks 5 s.?

660. 28 kanast saadi aastas 168 kr. sissetulekut. Mitu muna munes kana keskmiselt aastas, kui muna keskmine müügihind oli 5 s.?

661. 45 kanast saadi aastas 405 kr. sissetulekut. Mitu muna munes kana keskmiselt aastas, kui muna keskmine müügihind oli 6 s.?

662. Perenaine sai kanadest aastas 192 kr. sissetulekut. Mitu kana tal oli, kui iga kana munes aastas keskmiselt 160 muna ja kui muna keskmine müügihind oli 5 s.?

663. Mitu kana peaks olema, et saada kanadest aastas 423 kr. sissetulekut, kui iga kana muneks aastas keskmiselt 180 muna ja kui muna keskmine müügihind oleks 5 s.?

664. Lahendan kirjalikult.

$$(715 - 323) : 14 \qquad 23 \cdot 38 - 585$$

$$(187 + 176) \cdot 3 \qquad 18 \cdot 42 + 177$$

$$(823 - 379) : 74 \qquad 37 \cdot 24 - 691$$

$$(613 - 376) \cdot 4 \qquad 882 : 7 + 587$$

$$(278 + 136) : 46 \qquad 956 : 4 + 375$$

$$(658 + 266) : 6 \qquad 984 : 3 + 493$$

665. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

$$450 : 9 - 24 \qquad 580 + 60 : 80$$

$$207 \cdot 4 + 72 \qquad 820 - 70 : 15$$

$$760 : 2 - 99 \qquad 700 - 58 : 6$$

$$240 \cdot 3 + 97 \qquad 490 + 470 : 4$$

8. Tuhandest suuremad arvud.

666. Mitu senti on 10 kr.? Kirjutan numbritega sentides: 20 kr.; 60 kr.; 30 kr.; 50 kr.; 80 kr.; 40 kr.

Näidis: 70 kr. = 7 000 s.

667. Kirjutan numbritega sentides: 43 kr. 25 s.; 72 kr. 63 s.; 95 kr. 48 s.; 68 kr. 36 s.; 24 kr. 59 s.; 57 kr. 92 s.

Näidis: 37 kr. 15 s. = 3 715 s.

668. Kirjutan numbritega sentides: 30 kr. 74 s.; 60 kr. 36 s.; 90 kr. 48 s.; 70 kr. 62 s.; 40 kr. 53 s.; 50 kr. 27 s.

Näidis: 20 kr. 82 s. = 2 082 s.

669. Kirjutan numbritega sentides: 60 kr. 3 s.; 20 kr. 9 s.; 50 kr. 2 s.; 40 kr. 8 s.; 70 kr. 5 s.; 40 kr. 4 s.

Näidis: 80 kr. 6 s. = 8 006 s.

Mõtlemiseks: Mitmendal kohal tagant ettepoole loendades peab seisma number, et ta tähendaks **tuhandeid** sente? Mis seisavad tuhandetest sentidest järjekorras tagapool? Millal kirjutame nullid?

670. Kirjutan numbritega sentides: 92 kr. 45 s.; 80 kr. 28 s.; 27 kr. 3 s.; 62 kr. 79 s.; 79 kr. 40 s.; 50 kr. 8 s.; 30 kr. 50 s.; 10 kr. 1 s.

671. Võrdlen millimeetrit sentimeetriga; — detsimeetriga; — meetriga. Kirjutan vihikusse, mitu millimeetrit on 1 cm; — 1 dm; — 1 m.

M ä r k u s: Millimeeter kirjutatakse lühendatult **mm**.

P e a n m e e l e s: $1 \text{ m} = 10 \text{ dm} = 100 \text{ cm} = 1000 \text{ mm}$.

672. Kirjutatakse millimeetrites: 2 m; 5 m; 7 m; 9 m.

Näidis: $3 \text{ m} = 3000 \text{ mm}$.

673. Kirjutatakse millimeetris: 5 m 68 cm 7 mm; 3 m 28 cm 4 mm; 7 m 49 cm 6 mm; 2 m 36 cm 1 mm; 6 m 92 cm 5 mm; 8 m 72 cm 3 mm.

Näidis: $4 \text{ m } 18 \text{ cm } 2 \text{ mm} = 4182 \text{ mm}$.

674. Kirjutatakse millimeetris: 8 m 6 cm 2 mm; 6 m 20 cm; 3 m 5 mm; 9 m 10 cm 1 mm; 5 m 7 cm; 4 m 2 mm.

Näidiseid: $1 \text{ m } 3 \text{ cm } 4 \text{ mm} = 1034 \text{ mm}$; $7 \text{ m } 3 \text{ mm} = 7003 \text{ mm}$.

Mõtlemiseks: Mitmendal kohal tagant ettepoole loendades peab seisma number, et ta tähendaks **tuhandeid** millimeetreid? Mis seisavad tuhandetest millimeetritest järjekorras tagapool? Millal kirjutame nullid?

675. Kirjutatakse millimeetris: 2 m 4 mm; 5 m 7 cm; 8 m 60 cm; 3 m 5 cm 1 mm; 7 m 80 cm 2 mm; 4 m 9 mm.

676. Võrdlen 1 grammi, 10 grammi, 100 grammi ja 1 kg raskusi kaaluvihte. Jõuan kaalude abil selgusele, mitu korda pean võtma 100 grammi, et saada 1 kg.

M ä r k u s : Gramm kirjutatakse lühendatult g.

P e a n m e e l e s : 1 kg = 1 000 g.

677. Kirjutan grammides: 3 kg; 6 kg; 2 kg 457 g;
7 kg 850 g; 4 kg 600 g; 9 kg 300 g.

N ä i d i s e i d : 5 kg = 5 000 g; 8 kg 200 g = 8 200 g.

678. Kirjutan grammides: 2 kg 703 g; 5 kg 48 g;
8 kg 2 g; 3 kg; 14 g; 6 kg 9 g; 4 kg 50 g.

N ä i d i s e i d : 7 kg 30 g = 7 030 g; 9 kg 1 g =
= 9 001 g.

M õ t l e m i s e k s : Mitmendale kohale tagant ettepoole loendades peame kirjutama numbri, et ta tähendaks **tuhandeid** gramme? Mis seisavad tuhandetest grammidest järjekorras tagapool? Millal kirjutame nullid?

679. Kirjutan grammides: 4 kg 387 g; 2 kg 800 g;
5 kg 60 g; 7 kg 4 g; 9 kg 401 g; 6 kg 5 g.

680. Kirjutan numbritega: viis tuhat kakssada kuuskümmend seitse; kolm tuhat nelisada; kuus tuhat seitsesada kaksikümmend; kaks tuhat nelikümmend; kaheksa tuhat kuus; neli tuhat kolmkümmend kaheksa.

Mõtlemiseks: Mitmendal kohal tagant ettepoole loendades peab seisma number, et ta tähendaks **tuhandelisi**? Mis seisavad tuhandelistest järjekorras tagapool? Millal kirjutame nullid?

681. Kirjutan, mitmeks 10-krooniseks saab vahelada 4 586 s.; 9 675 s.; 8 084 s.; 5 603 s.; 7 025 s.; 6 010 s.; 3 008 s. ja mitu senti jääb peenemat raha igast summast üle.

Näidiseid: 3 287 s. = 3 kümnekr. 287 s.; 5 009 s. = 5 kümnekr. 9 s.

682. Kirjutan, mitmeks 1-krooniseks saab vahetada 2 507 s.; 3 075 s.; 9 500 s.; 4 180 s.; 8 639 s.; 5 070 s.; 7 568 s. ja mitu senti jääb igast summast peenemat raha üle.

Näidiseid: 6 429 s. = 64 kr. 29 s.; 4 002 s. = 40 kr. 2 s.

683. Kirjutan, mitmeks 10-sendiseks saab vahetada 6 072 s.; 4 590 s.; 9 706 s.; 1 489 s.; 5 020 s.; 7 453 s.; 2 801 s.; 8 005 s.; 3 659 s. ja mitu 1-sendist jääb igast summast üle.

Näidiseid: 5 683 s. = 568 kümnes. 3 s.

7 023 s. = 702 kümnes. 3 s.

684. Kirjutan meetreis, sentimeetreis ja millimeetreis: 7 605 mm; 4 087 mm; 3 106 mm; 8 026 mm; 5 370 mm; 9 002 mm; 2 438 mm; 7 103 mm; 1 056 mm; 5 607 mm; 9 834 mm; 6 009 mm.

Näidiseid: 5 762 mm = 5 m 76 cm 2 mm;

9 002 mm = 9 m 2 mm.

685. Kirjutan kilogrammides ja grammides: 6 754 g; 4 038 g; 3 205 g; 1 008 g; 5 670 g; 9 104 g; 2 635 g; 8 003 g; 1 269 g; 7 045 g; 3 365 g; 9 200 g.

Näidiseid: 5 238 g = 5 kg 238 g;
6 080 g = 6 kg 80 g.

686. Kirjutan, mitu tuhandelist, mitu sajalist, mitu kümnelist ja mitu ühelist on arvudes: 5 796; 3 204; 7 069; 4 280; 1 040; 9 007.

Näidiseid: 2 568 = 2 tuh. 5 saj. 6 kümn. 8 üh.
3 001 = 3 tuh. 1 üh.

687. Kirjutan arvud, milles on: 3 tuh. 4 saj. 1 kümn. 9 üh.; 6 tuh. 8 saj.; 7 tuh. 2 saj. 6 kümn.; 4 tuh. 9 kümn.; 2 tuh. 3 üh.; 8 tuh. 4 kümn. 5 üh. Kus sajalised, kümnelised või ühelistes puuduvad, sinna kirjutan vastavale kohale nulli.

Näidiseid: 2 tuh. 3 kümn. = 2 030;
1 tuh. 1 üh. = 1 001.

688. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

4 000 + 500	7 000 + 80	5 000 + 200
8 200 - 200	9 009 - 9	8 070 - 70
3 000 + 70	2 000 + 300	3 000 + 5
5 040 - 40	4 050 - 50	9 010 - 10
2 000 + 6	1 000 + 7	7 000 + 40
6 003 - 3	3 600 - 600	2 900 - 900

689. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

3 709 + 80	5 020 + 608	8 002 + 560
1 326 - 300	2 754 - 704	1 837 - 830
4 500 + 28	6 007 + 430	4 054 + 900

7 187 — 180

1 851 — 851

5 148 — 108

2 006 + 540

4 800 + 42

2 002 + 870

8 619 — 19

7 253 — 203

6 291 — 291

690. Kirjutan, mitu tuhandelist on 10 sajalist; — 30 sajalist; — 70 sajalist; — 20 sajalist; — 50 sajalist; — 80 sajalist.

Näidis: 40 saj. = 4 tuh.

Pea n meeles: Iga 10 sajalist moodustab 1 tuhandelise.

691. Kirjutan, mitu tuhandelist ja mitu sajalist on 24 sajalist; — 56 sajalist; — 93 sajalist; — 32 sajalist; — 75 sajalist; — 18 sajalist.

Näidis: 87 saj. = 8 tuh. 7 saj.

692. Kirjutan, mitu sajalist on 1 tuhandelises; — 3 tuhandelises; — 7 tuhandelises; — 5 tuhandelises; — 9 tuhandelises; — 2 tuhandelises.

Näidis: 4 tuh. = 40 saj.

Pea n meeles: Igas tuhandelises on 10 sajalist.

693. Kirjutan, mitu sajalist on 2 tuh. 3 saj.; — 5 tuh. 8 saj.; — 9 tuh. 1 saj.; — 3 tuh. 7 saj.; — 7 tuh. 8 saj.; — 4 tuh. 2 saj.

Näidis: 6 tuh. 5 saj. = 65 saj.

*694. Kirjutan, mitu künnelist on 1 saj.; — 7 saj.; — 12 saj.; — 36 saj.; — 58 saj.; — 84 saj.

Näidis: 48 saj. = 480 kümn.

695. Harutan mõõtpaela 10 m pikkuselt lahti, tõmban pingule ja võrdlen seda 1 millimeetriga. Kirjutan vihikusse, mitu millimeetrit on 1 m; — 10 m.

Kirjutan nii: 1 m = . . . mm; 10 m = . . . mm.

696. Kaalun kotti 10 kg liiva ja võrdlen selle raskust 1 grammiga. Kirjutan vihikusse, mitu grammi on 1 kg; — 10 kg.

697. Kirjutan millimeetreis 30 m; — 50 m; — 20 m; — 90 m; — 40 m; — 70 m.

Näidis: 60 m = 60 000 mm.

698. Kirjutan grammides 20 kg; — 80 kg; — 40 kg; — 70 kg; — 30 kg; — 50 kg.

Näidis: 90 kg = 90 000 g.

699. Kirjutan millimeetreis: 45 m 28 cm; 10 m 6 cm; 18 m 30 cm; 92 m 7 cm; 36 m 45 cm; 51 m 7 cm; 37 m 86 cm; 20 m 5 cm; 64 m 40 cm; 19 m 78 cm; 84 m 3 cm; 70 m 16 cm.

Näidiseid: 28 m 13 cm = 28 130 mm;

20 m 2 cm = 20 020 mm.

700. Kirjutan grammides: 29 kg 416 g; 32 kg 27 g; 19 kg 305 g; 47 kg 1 g; 69 kg 38 g; 73 kg 100 g; 52 kg 234 g; 10 kg 907 g; 87 kg 5 g; 61 kg 815 g; 94 kg 36 g; 17 kg 500 g.

Näidiseid: 25 kg 694 g = 25 694 g;

59 kg 9 g = 59 009 g.

Mõtlemiseks: Mitmendale kohale tagant ettepoole loendades peame kirjutama numbri, et ta tähendaks **kümneid tuhandeid** millimeetreid (gramme)? Mis seisavad kümne tuhandeist millimeetreist (grammest) järjekorras tagapool? Millal kirjutame nullid?

701. Kirjutan numbritega: kolmkümmend seitse tuhat viissada nelikümmend üheksa; kaheksakümmend üks tuhat kakssada kuusteist; nelikümmend tuhat viissada kolm; üheksakümmend kuus tuhat viissada; kakskümmend tuhat seitsekümmend; seitsekümmend tuhat üks.

Esiti kirjutan **kümnetuhandelised** ja **tuhandelised** kahe numbriga, siis kirjutan **sajalised, kümnelised** ja **ühelised** kolme numbriga. Kui mõni neist puudub, siis kirjutan ta asemele nulli.

Mõtlemiseks: Mitmendal kohal tagant ettepoole loendades peab seisma number, et ta tähendaks **kümnetuhandelisi**? Mis seisavad kümnetuhandelitest järjekorras tagapool? Millal kirjutame nullid?

702. Kirjutan numbritega: kuusteist tuhat seitse; üheksakümmend tuhat kakskümmend; kolmkümmend kaks tuhat viisteist; seitsekümmend tuhat kuus; kakskümmend tuhat neli; viiskümmend tuhat kaheksakümmend.

703. Viie numbriga kirjutatud arve loen sõnadega nii: esiti nimetan kahest esimesest numbrist koosneva arvu

ja lisan sellele juurde sõna „tuhat“, siis nimetan kolmest ülejäänud numbrist koosneva arvu. Kirjutan vihikusse, kuidas ma loen arve: 75 249; 60 300; 42 070; 24 009; 80 002; 31 018; 10 053; 56 008; 90 008.

Kirjutan nii: $86\,594 = 86$ tuh. 594 ; $20\,003 = 20$ tuh. 3 .

704. Kirjutan kilogrammides ja grammides: 45 675 g; 17 001 g; 39 260 g; 72 057 g; 90 008 g; 25 043 g; 50 632 g; 29 408 g; 60 039 g; 12 075 g; 84 397 g; 57 001 g.

Näidiseid: 29 276 g = 29 kg 276 g;

40 007 g = 40 kg 7 g.

705. Kirjutan kroonides ja sentides: 18 754 senti; 40 625 senti; 72 009 senti; 36 940 senti; 90 001 senti; 61 043 senti; 24 360 senti; 60 456 senti; 17 924 senti; 80 003 senti; 76 542 senti; 45 000 senti.

Näidiseid: 18 562 s. = 185 kr. 62 s.;

20 806 s. = 208 kr. 6 s.

706. Kirjutan, mitu kümnetuhandelist, mitu tuhandelist, mitu sajalist, mitu kümnelist ja mitu ühelist on arvudes: 56 786; 20 516; 72 008; 10 300; 80 050; 32 007; 60 005; 45 008.

Näidiseid: $34\,126 = 3$ kümnetuh. 4 tuh. 1 saj.

2 kümn. 6 üh.; $50\,003 = 5$ kümnetuh. 3 üh.

707. Kirjutan arvud, milles on: 7 kümnetuh. 2 tuh. 3 saj. 6 kümn. 4 üh.; 2 kümnetuh. 5 saj.; 8 kümnetuh. 1 tuh. 3 kümn.; 1 kümnetuh. 5 üh.; 6 kümnetuh. 8 kümn.; 4 kümnetuh. 9 saj. 1 üh.

Näidiseid: 5 kümnetuh. 8 tuh. 2 saj. 6 kümn.
4 üh. = 58 264; 9 kümnetuh. 7 kümn. = 90 070.

708. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

40 000 + 8 000	10 000 + 7 000	80 000 + 900
63 000 - 3 000	50 006 - 6	30 700 - 700
10 000 + 700	70 000 + 400	90 000 + 10
80 500 - 500	42 000 - 2 000	50 080 - 80
30 000 + 20	20 000 + 9	70 000 + 5 000
70 040 - 40	60 080 - 80	12 000 - 2 000

709. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

12 054 + 600	60 030 + 7 501	80 001 + 3 670
78 392 - 8 000	49 518 - 18	31 587 - 1 087
51 600 + 83	20 009 + 5 000	50 000 + 2 642
94 567 - 567	68 436 - 8 400	49 875 - 805
30 700 + 2 015	15 000 + 96	23 000 + 51
85 942 - 5 942	72 143 - 143	95 834 - 5 004

710. Kirjutatakse, mitu kümnetuhandelist on 10 tuhandelist; — 40 tuhandelist; — 90 tuhandelist; — 20 tuhandelist; — 70 tuhandelist; — 50 tuhandelist.

Näidis: 30 tuh. = 3 kümnetuh.

Pea meeles: Iga 10 tuhandelist moodustab 1 kümnetuhandelist.

711. Kirjutatakse, mitu kümnetuhandelist ja mitu tuhandelist on 56 tuhandelist; — 28 tuhandelist; — 93 tuhandelist; — 15 tuhandelist; — 87 tuhandelist; — 36 tuhandelist.

Näidis: 46 tuh. = 4 kümnetuh. 6 tuh.

712. Kirjutan, mitu tuhandelist on 1 kümnetuhandelises; — 5 kümnetuhandelises; — 9 kümnetuhandelises; — 3 kümnetuhandelises; — 7 kümnetuhandelises; — 4 kümnetuhandelises.

Näidis: 2 kümnetuh. = 20 tuh.

Pean meeles: Igas kümnetuhandelises on 10 tuhandelist.

713. Kirjutan, mitu tuhandelist on 5 kümnetuh. 2 tuh.; — 8 kümnetuh. 1 tuh.; — 2 kümnetuh. 8 tuh.; — 9 kümnetuh. 5 tuh.; — 4 kümnetuh. 7 tuh.; — 7 kümnetuh. 2 tuh.

Näidis: 3 kümnetuh. 6 tuh. = 36 tuh.

714. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

10 000 — 1 000	10 000 — 3 000	10 000 — 9 000
10 000 — 100	10 000 — 3	10 000 — 90
10 000 — 10	10 000 — 2 000	10 000 — 800
10 000 — 1	10 000 — 20	10 000 — 8
10 000 — 5 000	10 000 — 700	10 000 — 40
10 000 — 500	10 000 — 7	10 000 — 400

9. Liitmise ja lahutamise jätkamine ja kordamine.

715. Annikvere meiereisse toodi pühapäeval 3 456 kg piima, esmaspäeval aga 324 kg vähem. Mitu kilo piima toodi meiereisse pühapäeval ja esmaspäeval kokku?

716. Teisipäeval toodi meiereisse 2 986 kg piima, kolmapäeval aga 278 kg rohkem. Mitu kilo piima toodi meiereisse teisipäeval ja kolmapäeval kokku?

717. Neljapäeval toodi meiereisse piima 3 137 kg, reedel 248 kg vähem kui neljapäeval, laupäeval aga 367 kg rohkem kui reedel. Mitu kilo piima toodi meiereisse nimeetatud kolmel päeval kokku?

718. Ühel nädalal toodi meiereisse 18 237 kg piima, järgneval nädalal aga 1 968 kg rohkem. Mitu kilo piima toodi meiereisse kahel nädalal kokku?

719. Uustalult viidi mai- ja juunikuus kokku 7 283 kg piima meiereisse. Maikuus viidi 3 494 kg. Mitu kilo viidi juunikuus?

*720. Talus oli 8 lehma. Iga lehm andis päevas keskmiselt 12 liitrit piima. Mitu liitrit piima sai see talu nädalas?

*721. Talus saadi 6 lehmast nädalas 546 liitrit piima. Mitu liitrit piima andis iga lehm keskmiselt päevas?

722. Lahendan alljärgnevad harjutused, nagu on selgitatud ülesandes 131.

867 + 1 256	7 634 + 2 492	6 375 + 3 846
5 648 + 4 564	11 462 + 5 873	9 645 + 7 008
2 659 + 4 783	16 543 + 7 669	24 326 + 7 647
4 735 + 3 486	1 469 + 3 694	18 653 + 5 486
676 + 5 824	6 554 + 4 980	23 005 + 4 708
5 936 + 4 845	8 428 + 5 994	4 326 + 1 897

723. Lahendan alljärgnevad harjutused, nagu on selgitatud ülesandes 132.

3 458 — 586	1 639 — 278	12 632 — 894
1 734 — 845	1 342 — 465	2 362 — 1 579
4 275 — 2 386	8 250 — 1 746	10 230 — 2 482
3 713 — 2 659	45 386 — 8 469	1 742 — 925
2 592 — 927	17 235 — 6 258	23 005 — 4 708
8 342 — 6 734	4 365 — 987	4 321 — 1 835

724. Lahendan peast. Vastused kirjutati vihikusse.

700 + 800	800 + 600	400 + 700
1 500 — 600	2 400 — 700	1 600 — 800
900 + 300	500 + 900	800 + 500
1 100 — 500	1 300 — 800	1 200 — 400

*725. Lahendan peast. Vastused kirjutati vihikusse.

5 · 80 + 700	(1 280 — 800) : 6	(1 260 — 900) : 40
7 · 90 + 900	(1 540 — 900) : 8	(1 150 — 700) : 90
9 · 60 + 800	(1 310 — 500) : 9	(1 380 — 900) : 60
8 · 70 + 600	(1 120 — 700) : 7	(1 070 — 800) : 30

726. Munaauto sai ühest külast 2 074 muna, teisest külast aga 296 muna vähem. Mitu muna sai munaauto kahelt külast kokku?

727. Meie külast sai munaauto teisipäeval 1 967 muna, neljapäeval aga 306 muna rohkem. Mitu muna sai munaauto meie külast kahel nimetatud päeval kokku?

728. Üldse kogus munaauto teisipäeval ringsõidul 15 234 muna, neljapäeval ringsõidul aga 1 368 muna vähem. Mitu muna kogus munaauto kahel ringsõidul kokku?

729. Kauplusse toodi kahe nädalaga kokku 7 234 muna. Eelmisel nädalal toodi 3 457 muna. Mitu muna toodi käesoleval nädalal?

*730. Perenaine kogus nädala jooksul iga päev keskmiselt 23 muna. Mitu senti sai ta nimetatud aja jooksul kogutud munade müügist, kui ta sai igast munast 6 s.?

*731. Perenaine sai nädala jooksul kogutud munade müügist 8 kr. 82 s. Mitu muna kogus ta keskmiselt päevas, kui ta sai igast munast 7 s.?

732. Lahendan kirjalikult.

827 + 1 251	4 375 + 3 926	7 634 + 2 453
3 458 — 246	3 713 — 2 659	1 639 — 278
5 123 + 4 275	676 + 5 824	11 462 + 5 326
1 724 — 312	2 592 — 927	1 642 — 287
2 652 + 4 224	5 936 + 4 845	16 543 + 2 465
4 275 — 2 163	8 342 — 6 734	8 250 — 745

733. Lahendan kirjalikult.

4 706 + 11 058	5 001 + 6 939	56 208 + 3 897
6 508 — 5 398	3 000 — 2 786	9 024 — 5 096
3 907 + 6 804	7 304 + 10 098	3 946 + 4 564
40 026 — 7 962	21 039 — 14 904	4 300 — 1 206
8 360 + 21 050	6 506 + 37	8 000 + 17 859
4 000 — 2 956	3 040 — 1 881	7 430 — 5 787

734. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

3 400 + 900	7 900 + 600	8 000 + 5 000
5 200 — 700	9 300 — 400	13 000 — 7 000
4 600 + 500	8 500 + 700	6 000 + 8 000
2 100 — 800	6 200 — 900	12 000 — 3 000

*735. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$6 \cdot 72 + 800$	$(1\ 186 - 700) : 6$	$800 + 4 \cdot 109$
$9 \cdot 81 + 600$	$(1\ 360 - 900) : 5$	$500 + 3 \cdot 304$
$8 \cdot 62 + 900$	$(1\ 168 - 600) : 8$	$900 + 5 \cdot 107$
$7 \cdot 93 + 500$	$(1\ 236 - 500) : 9$	$600 + 4 \cdot 208$

736. Ülo isa teenis kuus 134 kr. 75 s., ema teenis aga 48 kr. 50 s. vähem. Kui suur oli perekonna igakuine sissetulek? Kuidas liidan ja lahutan kroonides ja sentides kirjutatud arve, see on selgitatud ülesandes 489.

737. Perekond teenis kuus 127 kr. 80 s. Sellest summast kulus neil toidu peale keskmiselt 67 kr. 50 s. ja korteri, kütte ning valgustuse peale 36 kr. 80 s. Kui palju jäi sel perekonnal kuus muudeks kuludeks?

738. Ametnik sai kuus 115 kr. 75 s. palka. Kulused oli tal aprillis 109 kr. 80 s. ja mais 96 kr. 98 s. Kui palju hoidis ta nimetatud kahe kuuga kokku?

739. Äril oli aastas tulusid 8 214 kr. Ärikulusid oli sama aja jooksul 7 424 kr. Mitu krooni saadi puhaskasu?

*740. Ametnik sai kuus 75 kr. palka. Kulused oli tal aastas 785 kr. Mitu krooni jättis ta aastas järele?

*741. Perekonnal oli aastas tulusid ümmarguselt 1 000 kr. Sellest rahast hoidsid nad kokku 124 kr. Mitu krooni kulutasid nad keskmiselt kuus?

742. Lahendan kirjalikult.

5 001 + 6 939	56 208 + 3 897	54 236 + 37 295
3 000 — 2 786	9 204 — 5 096	13 276 — 9 627
7 304 + 10 098	3 946 + 4 564	32 384 + 19 575
21 039 — 14 904	4 300 — 1 206	81 147 — 26 359
6 506 + 37	8 000 + 17 859	7 299 + 15 498
3 040 — 1 881	7 430 — 5 787	11 000 — 3 768

743. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

9 000 + 4 000	28 000 + 5 000	67 000 + 8 000
12 000 — 7 000	41 000 — 3 000	92 000 — 4 000
5 000 + 8 000	34 000 + 6 000	75 000 + 7 000
14 000 — 6 000	53 000 — 9 000	23 000 — 5 000

*744. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

(1 272 — 1 200) : 12	(3 024 — 2 200) : 4
(7 595 — 7 500) : 19	(9 732 — 9 300) : 108
(9 381 — 9 300) : 27	(1 827 — 900) : 309
(4 856 — 4 800) : 14	(4 956 — 4 200) : 7

745. Piimaühing saatis nädala alguses saadetise võid Tallinna, millest saadi 478 kr. 5 s. Nädala lõpul läks teine saadetus. Sellest saadi 92 kr. 80 s. vähem. Kui palju saadi mõlemast saadetest kokku?

746. Järgmisel nädalal läks kolm saadetist võid. Esimesest saadi 340 kr. 68 s., teisest 308 kr. 13 s. ja kolmandast 351 kr. 19 s. Kui palju saadi sel nädalal võist raha?

747. Kolmandal nädalal läks jälle kaks saadetist, kokku 912 kr. 53 s. eest. Esimesest saadetest saadi 457 kr. 76 s. Kui palju saadi teisest saadetest?

*748. Perenaine viis turule 4 kg võid ja sai 2 kr. 10 s. kilost. Kogu saadud raha eest ostis ta 12 m pesuriiet. Mitu senti maksis meeter?

*749. Talumees müüs 5 kg võid ja andis ostjale 10-kroonisest 50 s. tagasi. Kui palju sai ta kilost?

750. Lahendan kirjalikult.

26 705 + 987	63 306 + 26 580	9 803 + 7 460
59 800 — 26 578	34 360 — 28 655	3 029 — 1 809
2 607 + 19 749	743 + 56 838	98 + 2 915
12 309 — 5 463	53 270 — 35 979	25 291 — 18 532
1 425 + 47 508	98 + 42 507	673 + 2 448
8 370 — 1 643	6 410 — 956	2 356 — 1 348

751. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

6 200 + 3 500	9 300 — 7 500	15 000 + 12 000
8 900 — 5 300	12 800 — 4 200	36 000 — 15 000
3 700 + 4 100	7 400 + 5 300	23 000 + 31 000
5 600 — 2 400	14 700 — 8 600	48 000 — 25 000

752. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

3 · 270 + 700	(1 680 — 700) : 2	(1 190 — 500) : 230
4 · 160 + 900	(1 420 — 500) : 4	(1 520 — 700) : 410
2 · 390 + 500	(1 740 — 900) : 3	(1 260 — 300) : 320
5 · 130 + 800	(1 250 — 400) : 5	(1 550 — 800) : 150

753. Kuu lõpul oli kooli ostuühingul kaupa järel:

64 vihikut	à 6 senti
128 lehte kirjutuspaberit	à 2 „
38 lehte ruudulist kirjutuspaberit	à 2 „
11 kaustikut	à 55 „

85 sulge	à 2 senti
18 pliiatsit	à 8 „
7 pliiatsikummit	à 5 „
4 tindikummit	à 6 „
14 joonistusplokki	à 15 „
13 lehte kuivatuspaberit	à 1 „
48 lehte ümberpanemispaberit	à 1 „
4 sulepead	à 8 „

Mitme krooni eest oli ostuühingul kuu lõpul kaupa?

754. Kuu jooksul oli ostuühingule kaupa juurde ostetud: arve nr. 1 järgi 2 kr. 15 s. eest, arve nr. 2 järgi 7 kr. 86 s. eest, arve nr. 3 järgi 18 kr. 56 s. eest ja arve nr. 4 järgi 26 kr. 78 s. eest. Mitme krooni ja mitme sendi eest oli kuu jooksul kaupa juurde ostetud?

755. Ostuühingul oli kuu alguses kaupa 137 kr. 48 s. eest, kuu jooksul oli juurde ostetud 84 kr. 76 s. eest ja kuu lõpul oli järel 118 kr. 83 s. eest. Mitme krooni ja mitme sendi eest oli kuu jooksul kaupa müüdud?

756. Kooli ostuühingul oli kuu alguses kaupa 98 kr. 74 s. eest. Kuu jooksul osteti juurde 76 kr. 68 s. eest ja müüdi 87 kr. 83 s. eest. Mitme krooni ja mitme sendi eest pidi ostuühingul kuu lõpul kaupa järel olema?

*757. Kaupluses võeti müües sulest 3 s. Endal maksis karp 2 kr. 75 s. Mitu krooni ja mitu senti saadi karbi sulgede müügist kasu, kui karbis on sulgi 12 tosinat?

*758. Kallimate sulgede karbist maksis kauplus ise 3 kr. 50 s., müües aga võeti 7 s. sulest. Mitu krooni ja mitu

senti sai kauplus kasu kallimate sulgede müügist, kui karbis oli sulgi 6 tosinat?

759. Lahendan kirjalikult, nagu on selgitatud ülendes 143.

587	15 938	59	670
+ 2 768	+ 69	+ 13 763	+ 25 946
825	4 383	837	38
-----	-----	-----	-----

760.

79	6 876	925	2 967
+ 27 625	+ 48 342	+ 3 814	+ 309
9 912	765	24 006	6 754
-----	-----	-----	-----

761.

36 247	47 985	62 958	15 678
+ 564	+ 2 056	+ 436	+ 1 080
1 873	782	3 009	987
-----	-----	-----	-----

762.

29 304	35 018	9 084	8 009
+ 1 796	+ 6 240	+ 24 587	+ 14 712
4 827	847	5 301	1 890
-----	-----	-----	-----

*763. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

2 700 + 3 500	640 + 910	18 000 + 15 000
6 300 — 1 800	1 580 — 750	42 000 — 24 000
4 800 + 2 400	430 + 360	27 000 + 38 000
7 100 — 5 600	1 270 — 820	71 000 — 56 000

*764. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$7 \cdot 69 + 300$	$4 \cdot 199 - 500$	$10 \cdot 75 + 820$
$9 \cdot 89 - 150$	$3 \cdot 298 + 700$	$15 \cdot 48 - 360$
$5 \cdot 49 + 230$	$5 \cdot 199 - 400$	$9 \cdot 67 + 840$
$9 \cdot 79 - 320$	$2 \cdot 399 + 600$	$11 \cdot 52 - 250$

10. Korrutamise ja jagamise jätkamine ja kordamine.

Korrutamine ja jagamine ühelistega.

765. Rõivakaupluses müüdi nädala jooksul 6 kallimat meesterahva ülikonda, 9 700 senti ülikond. Kui palju teenis kauplus neilt ülikondadelt, kui riie ja muu materjal iga ülikonna jaoks läks maksma keskmiselt 5 968 senti ja töö 1 650 senti?

766. Odavamaid meesterahva ülikondi müüdi sama aja jooksul 8 ja võeti ülikonnast 7 200 senti. Kui palju teenis ettevõtte odavamailt ülikondadelt, kui riie ja muu materjal iga odavama ülikonna jaoks läks maksma 3 857 senti ja töö 1 400 senti?

767. Kui palju jääb kauplusele sama nädala jooksul müüdud 3-st meesterahva talvepalitust, 9500 senti tükk, kui riie ja muu materjal iga palitu jaoks läks maksma 6 128 senti ja töö 1 750 senti?

768. Kui palju teenis kauplus 5-lt odavamalt meesterahva palitult, kui riie ja muu materjal iga palitu jaoks läks maksma 4 176 senti, töö 1 250 senti ja kui müües võeti palitust 7 200 senti?

*769. Isa ostis kaks uut ülikonda: ühe enesele, teise pojale. Isa ülikond maksis 72 kr., poja ülikond oli 14 kr. 50 s. odavam. Kui palju maksid mõlemad ülikonnad kokku?

*770. Ema laskis endale uue palitu õmmelda. Selleks ostis ta 2 m riidet, makstes 16 kr. meetrist. Vooder ja muu materjal maksis 12 kr. 76 s. ja rätsep võttis õmblemisest 18 kr. Mitu krooni maksis palitu?

771. Ülesande $4 \cdot 7896$ lahendan nii:

$$4 \cdot 7896 = 31584$$

Esiti korrutan ühelised, siis kümnelised ja siis sajalised, nagu on selgitatud ülesandes 297. Tulemused kirjutan võrdusmärgi järele, jättes ette ka tuhandeliste ja kümnetuhandeliste jaoks ruumi. Sajaliste korrutamisel saadud 3 tuhandelist pean meeles. Siis korrutan tuhandelised: $4 \cdot 7 = 28$. Meeles oli 3 tuhandelist, kokku on 31 tuhandelist. See on 1 tuhandeline ja 3 kümnetuhandelist. 1 tuhandelise kirjutan tuhandeliste kohale, 3 kümnetuhandelist kümnetuhandeliste kohale.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

$$2 \cdot 3654 \quad 4 \cdot 5269 \quad 6 \cdot 3285 \quad 3 \cdot 7523$$

$$7 \cdot 4921 \quad 9 \cdot 8237 \quad 5 \cdot 4352 \quad 9 \cdot 1345$$

$$5 \cdot 6894 \quad 2 \cdot 4658 \quad 7 \cdot 3176 \quad 2 \cdot 6946$$

$$8 \cdot 2685 \quad 6 \cdot 6924 \quad 4 \cdot 9374 \quad 6 \cdot 8473$$

$$3 \cdot 7983 \quad 5 \cdot 7325 \quad 8 \cdot 2746 \quad 3 \cdot 3647$$

$$6 \cdot 8452 \quad 3 \cdot 9536 \quad 2 \cdot 7539 \quad 5 \cdot 2843$$

772. Lahendan kirjalikult.

7 · 4 067	4 · 2 907	5 · 6 217	7 · 2 349
2 · 9 284	8 · 6 320	9 · 3 904	2 · 6 705
5 · 4 653	3 · 5 948	2 · 6 259	9 · 2 004
9 · 3 982	7 · 8 273	6 · 4 871	6 · 3 596
3 · 7 389	2 · 9 006	7 · 9 096	3 · 7 380
6 · 5 723	8 · 3 025	4 · 5 738	4 · 5 087

773. Lahendan kirjalikult.

3 · 8 097	2 · 4 367	7 · 2 328	5 · 8 371
8 · 2 546	6 · 8 592	3 · 6 785	2 · 6 075
5 · 3 295	9 · 6 186	8 · 4 293	7 · 4 593
4 · 7 436	4 · 9 018	4 · 9 879	9 · 1 926
9 · 2 683	5 · 1 573	6 · 8 168	4 · 4 538
7 · 7 404	3 · 3 842	2 · 7 549	9 · 3 078

774. Lahendan peast. Vastused kirjutatud vihikusse.

40 · 23 — 650	(1 580 — 800) : 39	(1 620 — 900) : 4
60 · 15 + 870	(1 250 — 400) : 17	(1 240 — 300) : 2
30 · 29 — 230	(1 180 — 200) : 14	(1 350 — 500) : 5
80 · 12 + 720	(1 410 — 600) : 27	(1 520 — 800) : 3

775. Kaupluses müüdi aprilli esimesel nädalal kaupa: esmaspäeval 4 857 s. eest, teisipäeval 5 864 sendi eest, kolmapäeval 3 971 sendi eest, neljapäeval 4 206 sendi eest, reedel 6 245 sendi eest ja laupäeval 6 519 sendi eest. Kui suur oli keskmine läbimüük päevas?

776. Järgmisel nädalal müüdi: esmaspäeval 6 873 sendi eest, teisipäeval 8 107 sendi eest, kolmapäeval 9 760

sendi eest, neljapäeval 4 962 sendi eest ja reedel 5 348 sendi eest. Laupäeval oli kauplus kinni. Kui suur oli keskmine päevane läbimüük sel nädalal?

777. Sellele järgneval nädalal müüdi 4 päevaga kaupa 190 kr. 52 sendi eest. Kui palju müüdi keskmiselt päevas?

M ä r k u s: Et korrutada või jagada kroonides ja sentides antud arvu, kirjutata ta sentides.

778. Tarvitajateühingu peakaupluses müüdi nädala jooksul päevas keskmiselt 85 kr. 76 s. eest kaupa, harukaupluses aga müüdi kogu nädala jooksul 188 kr. 28 s. eest vähem kui peakaupluses. Kui suur oli harukaupluse päevane läbimüük?

*779. Perekond kulutas liha peale nädalas 6 kr. 44 s., piima peale aga 3 kr. 29 s. vähem. Mitu liitrit tarvitas see perekond päevas piima, kui piima liiter maksis 15 s.?

*780. Ehitustööline tennis päevas keskmiselt 3 kr. 50 s. Oma nädalateenistusest hoidis ta perekonna ülalpidamiseks 12 kr. 95 s., ülejäänud osa kulutas ise. Mitu senti kulutas ta keskmiselt päevas, puhkepäev kaasa arvatud?

781. Ülesande $49\,237 : 4$ lahendan nii:

4 kümnetuhandelist jagan 4-ga, saan 1 kümnetuhandelise. Selle 1 kümnetuhandelise kirjutan võrdsmärgi järele, 4 kümnetuhandelise alla aga tõmban joone märgiks, et need on jagatud. Edasi jagan 9 tuhandelist 4-ga, saan 2 tu-

$$49\,237 : 4 = 12\,309$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ \hline \end{array}$$

handelist, jääk 1 tuhandeline. 2 tuhandelist kirjutan kümne-
 tuhandeliste järele, 9 tuhandelise alla aga tõmban joone ja
 selle joone alla kirjutan jäägi. Nüüd teen jäägi sajalisteks.
 Saan kokku nende 2 sajalisega, mis enne oli, 12 sajalist.
 Edasi talitan nii, nagu on selgitatud ülesannetes 253, 279
 ja 306.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

36 852 : 2	27 168 : 4	3 685 : 5
8 964 : 6	9 889 : 9	18 392 : 8
53 689 : 7	34 260 : 5	5 463 : 3
27 145 : 5	8 116 : 2	63 265 : 7
23 848 : 8	56 237 : 7	37 982 : 6
9 963 : 3	2 854 : 3	1 628 : 4

782. Lahendan kirjalikult.

5 040 : 2	6 326 : 7	4 396 : 3
32 356 : 4	94 953 : 9	2 765 : 5
7 830 : 6	8 106 : 2	19 388 : 8
54 928 : 8	35 272 : 4	35 436 : 6
63 712 : 3	9 740 : 6	1 084 : 2
8 490 : 5	62 472 : 8	56 251 : 7

783. Lahendan kirjalikult.

6 255 : 3	19 293 : 3	67 392 : 9
19 502 : 7	31 085 : 5	4 824 : 4
27 490 : 5	28 637 : 7	25 635 : 5
66 924 : 9	54 207 : 9	10 467 : 3
49 404 : 6	16 832 : 4	16 945 : 7
32 596 : 2	42 354 : 6	38 274 : 6

*784. Lahendan kirjalikult.

47 586 + 19 978	40 301 — 15 246	783 957 + 16 854
50 000 — 27 634	9 375 + 2 586	90 010 — 5 162
19 376 + 5 287	11 002 — 3 218	68 247 + 1 753

*785. Lahendan peast. Vastused kirjutati vihikusse.

75 000 + 8 000	4 · 6 000	42 000 : 7
32 000 — 6 000	9 · 700	6 400 : 8
18 000 + 276	6 · 1 200	81 000 : 9

Korrutamine ja jagamine 10-ga ja 100-ga.

786. Raamat maksis 225 s. Kui palju maksavad 10 eksemplari seda raamatut? — 100 eksemplari sama raamatut?

787. Jalgratas maksis 125 kr. Kui palju maksavad 10 niisugust jalgratast? — 100 niisugust jalgratast?

788. Mesinik sai 10 tarust 150 kg mett. Mitu kilo mett võiks ta saada 100 tarust niisama suure saagi puhul?

789. Mitu krooni tuleb maksta 10 ruumimeetrist küttepudest, kui 1 ruumimeeter maksis 640 s.? Mitu krooni tuleb maksta 100 ruumimeetrist küttepudest sama hinna puhul?

790. Kaupluses maksti raamatu 10 eksemplari eest 27 kr. 50 s. Kui palju maksis 1 eksemplar?

791. Kaupluses maksti 100 jalgratta eest 11 200 kr. Kui palju maksis 1 jalgratas?

792. Mesinik sai 10 tarust 180 kg mett. Mitu kilo sai ta keskmiselt igast tarust?

793. Puulaos maksti 100 ruumimeetrist küttepuudest 520 kr. Mitu krooni ja mitu senti maksis 1 ruumimeeter?

794. Toiduainetekaupluses müüdi päeva jooksul 2 150 s. eest võid. Mitu kilo võid müüdi, kui kilo hind oli 215 s.?

795. Kauplus ostis 15 600 kg heeringaid. Mitu tunni neid heeringaid oli, kui 1 tünn kaalub keskmiselt 156 kg?

796.	10 · 456	100 · 39	4 560 : 10
	10 · 2 798	100 · 527	53 420 : 10
	10 · 934	100 · 86	3 900 : 100
	10 · 5 342	100 · 143	14 300 : 100

P e a n m e e l e s : Et korrutada arvu 10-ga, kirjutata talle 1 nulli järele; et korrutada arvu 100-ga, kirjutata talle 2 nulli järele. Et jagada arvu 10-ga, jätan tal lõpust 1 nulli ära; et jagada arvu 100-ga, jätan tal lõpust 2 nulli ära.

797. Lahendan peast. Vastused kirjutata vihikusse.

10 · 7 246	100 · 57	37 800 : 100
10 · 859	100 · 329	5 100 : 100
10 · 3 284	100 · 80	18 500 : 10
10 · 516	100 · 940	4 800 : 100
10 · 6 140	100 · 71	60 000 : 100
10 · 172	100 · 603	9 000 : 10

798. Et jagada 100-ga arvu, mis ei lõpe kahe nulliga, jätan tal lõpust kaks viimast numbrit ära. Arv, mille moodustavad ärajäetud numbrid, näitab jääki.

N ä i d i s : $51\ 675 : 100 = 516 (75)$.

Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

67 413 : 100 21 127 : 100 38 496 : 100

5 926 : 100 6 085 : 100 2 834 : 100

18 109 : 100 42 004 : 100 15 201 : 100

9 740 : 100 5 260 : 100 7 163 : 100

799. Ülesande 72 800 : 728 lahendan nii:

Katsun, mitu korda pean võtma 728, et saada 72 800. Näen kohe, et 100 korda.

Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

31 500 : 315 3 600 : 36 93 000 : 9 300

4 560 : 456 87 100 : 871 56 270 : 5 627

7 200 : 72 5 390 : 539 8 100 : 81

26 900 : 269 18 300 : 183 60 000 : 600

Korrutamine ja jagamine kümnelistega.

800. Saiajahu kilost maksti 42 s. Kui palju tuleb maksta 30 kg eest?

801. Riisi kilost maksti 65 s. Leian 50 kg hinna.

802. Mitu krooni ja mitu senti sai talumees 80 kg raskusest seast, kui kilo hind oli 96 s.?

803. Mitu krooni ja mitu senti tuleb maksta 40 kg juustu eest, kui kilost nõutakse 184 s.?

804. Kaupmees ostis 30 m riidet ja maksis 2 kr. 25 s. meetrist. Kui palju tuli tal maksta?

805. Ülesande $40 \cdot 356$ lahendan nii:

$$40 \cdot 356 = 14\,240$$

Esiteks võtan 4 korda 356, saan 1 424. Siis võtan 10 korda 1 424, saan 14 240.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

40 · 187	50 · 649	80 · 596	40 · 837
90 · 84	30 · 257	20 · 1 748	90 · 84
20 · 356	60 · 98	70 · 349	30 · 1 426
80 · 68	40 · 564	50 · 827	60 · 549
30 · 239	90 · 73	30 · 2 543	80 · 732
70 · 93	20 · 836	60 · 417	50 · 1 219

*806. Lahendan kirjalikult.

15 948 + 36 297	62 939 + 19 371	36 547 + 13 453
28 004 — 9 245	40 312 — 24 834	90 102 — 5 246

*807. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

2 · 18 000	5 · 17 000	75 000 : 15
3 · 24 000	8 · 9 000	91 000 : 13

808. Osteti 40 kg saiajahu ja maksti selle eest 15 kr. 20 s. Kui palju maksti kilost?

809. Talumees sai 70 kg raskusest seast 68 kr. 60 s. Kui palju sai ta kilost?

810. Osteti 30 kg juustu ja maksti sellest 52 kr. 50 s. Kui palju maksti kilost?

811. Kauplusele osteti 50 m riidet ja maksti sellest 122 kr. 50 s. Kui palju maksti meetrist?

812. Ülesande 15 120 : 40 lahendan nii:

$$15\ 120 : 40 = \underline{1\ 512} : 4 = 378$$

$$\begin{array}{r} 31 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 32 \\ \hline \end{array}$$

Jagan 15 120 esiti 10-ga. Saan 1 512. Siis jagan 1 512 veel 4-ga, saan 378.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

18 940 : 20	31 350 : 50	11 360 : 80	19 760 : 80
6 840 : 90	25 780 : 20	19 350 : 50	32 760 : 40
8 550 : 30	5 760 : 60	40 810 : 70	42 280 : 70
7 520 : 80	56 280 : 30	58 720 : 20	45 720 : 90
29 560 : 40	7 020 : 90	8 460 : 90	31 740 : 60
5 880 : 70	10 320 : 40	17 070 : 30	45 300 : 50

*813. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

10 · 372 + 800	100 · 54 + 800	7 480 : 10 + 90
10 · 564 — 900	100 · 32 — 500	5 200 : 100 — 24

Korrutamise ja jagamise kahekohalise arvuga.

814. Ema ostis lastele 36 m särgiriiet, makstes 43 s. meetrist. Kui palju sai ta 20 kroonist tagasi?

815. Mitu krooni ja mitu senti tuleb maksta 28 m pesuriidest, kui meetri hind on 48 s.? — 52 s.?

816. Mitu krooni ja mitu senti tuleb maksta 24 m voodilinaariidest, kui meetri hind on 98 s.?

817. Perenaine ostis padjakatete jaoks 32 m pleegitatud riidet, makstes 78 s. meetrist. Kui palju sai ta 30 kroonist tagasi?

818. Ülesande 47 · 63 lahendan nii:

47 · 63
2520
441
2961

Esiteks võtan 40 korda 63, saan 2 520 ja kirjutan selle 63 alla, nii et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümneliste all, sajaliselised ja tuhandelised aga eespool. Siis võtan 7 korda 63, saan 441, kirjutan selle 2 520 alla ja liidan mõlemad arvud.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

28 · 95	85 · 62	67 · 95	42 · 58
59 · 72	43 · 68	45 · 29	37 · 61
46 · 54	84 · 99	91 · 54	78 · 36
38 · 72	73 · 78	63 · 87	54 · 65
77 · 63	16 · 82	39 · 45	26 · 48
61 · 75	58 · 65	47 · 75	39 · 52

819. Lahendan kirjalikult.

87 · 55	54 · 67	72 · 26	65 · 71
94 · 76	36 · 85	34 · 96	87 · 92
23 · 44	23 · 84	88 · 87	52 · 83
77 · 68	68 · 74	43 · 98	67 · 66
68 · 93	57 · 78	93 · 25	78 · 35
53 · 46	64 · 79	48 · 86	49 · 97

820. Lahendan kirjalikult.

46 · 79	55 · 82	64 · 58	76 · 89
37 · 82	78 · 56	26 · 74	65 · 48

52 · 49	64 · 79	79 · 34	87 · 33
41 · 74	51 · 94	87 · 94	94 · 75
96 · 25	49 · 86	53 · 86	52 · 86
79 · 69	68 · 35	81 · 97	39 · 75

821. Kauplusse osteti 58 m särgiriiet ja maksti sellest 23 kr. 20 s. Kui palju maksti meetrist?

822. Mitu senti maksab meeter särgiriiet, kui 48 m eest maksti 20 kr. 16 s.?

823. Kauplusse osteti 24 m meeste aluspükste riidet ja saadi 20 kroonist 9 kr. 68 s. tagasi. Mis maksis meeter?

824. Mis maksab meeter pleegitatud pesuriidet, kui 56 m eest maksti 35 kr. 84 s.?

825. Mis maksab meeter voodilinariidet, kui seda osteti 52 m ja maksmisel saadi 50 kroonist 8 s. tagasi?

826. Ülesande $7\,492 : 78$ lahendan nii:

$7\,492 : 78 = 96$
$7\,02$
$\underline{472}$
$\underline{468}$
4

Jagan 749 kümnelist 78-ga, saan 9 kümnelist ja kirjutan need võrdusmärgi järele. Jäägi leidmiseks lahutan 749 kümnelisest $9 \cdot 78 = 702$ kümnelist, saan 47 kümnelist. Need 47 kümnelist teen ühelisteks, saan kokku nende 2 üheli-sega, mis enne oli, 472 ühelist. Nüüd ja-gan 472 ühelist 78-ga, saan 6 ühelist ja kirjutan need 9 küm-nelise järele. Jäägi leidmiseks lahutan 472 ühelistest $6 \cdot 78 = 468$ ühelist, saan 4 ühelist. Sain seega jagamise tulemu-sena 96, jääk 4.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

8 633 : 95	2 871 : 99	7 569 : 87	5 286 : 63
6 241 : 79	4 275 : 45	6 460 : 85	2 736 : 57
8 392 : 94	5 864 : 63	2 948 : 84	3 718 : 45
4 288 : 71	4 234 : 98	7 128 : 72	5 631 : 63
5 644 : 83	6 138 : 66	9 504 : 96	2 418 : 93
2 709 : 65	7 374 : 35	2 793 : 35	4 619 : 58

827. Lahendan kirjalikult.

2 592 : 72	3 690 : 82	5 550 : 74	5 676 : 86
7 296 : 96	9 024 : 94	7 488 : 96	6 256 : 92
6 593 : 75	7 980 : 95	6 474 : 69	4 800 : 64
6 561 : 81	2 658 : 35	3 276 : 84	5 327 : 67
7 315 : 95	8 613 : 87	6 664 : 98	3 293 : 89
7 659 : 82	3 420 : 76	6 945 : 77	5 325 : 75

828. Lahendan kirjalikult.

6 305 : 65	6 641 : 91	2 418 : 62	2 576 : 56
5 626 : 58	8 536 : 87	1 950 : 78	7 533 : 93
7 458 : 82	4 810 : 74	3 764 : 53	5 892 : 66
2 772 : 77	6 935 : 95	2 392 : 38	2 350 : 94
3 392 : 64	7 842 : 83	6 111 : 97	4 385 : 68
5 716 : 63	6 138 : 69	4 276 : 54	7 164 : 81

*829. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

100 · 345 + 2 000	24 300 : 100 + 80	45 200 : 100 + 200
100 · 178 — 500	56 700 : 100 — 300	91 700 : 100 — 50

830. Talumees viis linna 36 puuda rukkijahu. Sellest müüs ta 14 puuda, hinnaga 235 senti puud, ja ülejäänud osa hinnaga 245 senti puud. Kui palju sai talumees jahukoormast?

M ä r k u s: 1 puud = 16 kg.

831. Koormas on 18 puuda kaeru ja 35 puuda otri. Mitme krooni ja mitme senti eest on koormas vilja, kui odrad maksavad 225 s. ja kaerad 185 s. puud?

832. Talumees müüs 48 puuda rukkeid, 54 puuda kaeru ja 72 puuda otri. Mitu krooni ja mitu senti sai ta selle vilja müügist, kui rukki puud maksis 2 kr. 65 s., odra puud 2 kr. 45 s. ja kaera puud 2 kr. 15 s.?

833. Voorimees ostis aasta jooksul hobusele 64 puuda kaeru. Mitu krooni ja mitu senti kulus tal kaerte peale, kui võtame kaerapuuda keskmiseks hinnaks 1 kr. 93 s.?

834. Talumehe nisusaak oli 58 puuda. Leian selle hinna, kui puud maksab 3 kr. 75 s.

835. Ülesande $48 \cdot 274$ lahendan nii:

$48 \cdot 274$
10 960
2 192
13 152

Esiteks võtan 40 korda 274, saan 10 960 ja kirjutan selle 274 alla, nii et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümneliste all ja sajaliselised sajaliste all, tuhandelised ja kümnetuhandelised aga eespool. Siis võtan 8 korda 274, saan 2 192, kirjutan selle 10 960 alla ja liidan mõle-

mad arvud.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

49 · 473 52 · 683 28 · 964 34 · 196

95 · 528 46 · 672 61 · 396 84 · 254

87 · 723	97 · 425	44 · 975	63 · 542
53 · 562	33 · 761	35 · 868	46 · 859
26 · 845	64 · 497	51 · 364	27 · 319
83 · 239	89 · 746	84 · 935	58 · 237

836. Lahendan kirjalikult.

96 · 329	46 · 579	66 · 295	54 · 587
43 · 674	39 · 483	34 · 781	66 · 955
37 · 585	53 · 286	57 · 765	74 · 843
65 · 657	42 · 573	29 · 908	83 · 236
23 · 752	25 · 453	73 · 242	55 · 967
72 · 446	64 · 851	26 · 493	22 · 398

837. Lahendan kirjalikult.

73 · 635	62 · 453	81 · 934	78 · 944
68 · 793	76 · 448	96 · 822	86 · 433
45 · 375	37 · 306	48 · 876	47 · 308
93 · 126	58 · 984	23 · 695	92 · 752
36 · 904	95 · 723	79 · 949	37 · 498
75 · 637	84 · 537	93 · 926	97 · 568

*838. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

3 700 + 5 800	4 · 15 000	11 · 2 400 + 800
7 300 — 2 500	7 · 12 000	15 · 1 600 — 500

839. Leo isa tennis lauatehases kuu jooksul 5 175 senti. Mitu senti tennis ta päevas, kui selles kuus oli 23 tööpäeva?

840. Leo vanem vend töötas sealsamas lauatehases. Tema sai eelmisel kuul 26 tööpäeva eest kokku 4 810 senti. Kui suur oli tema päevapalk?

841. Mürsepp teenis tükitööga 26 tööpäeva jooksul 99 kr. 84 s. Kui palju teenis ta keskmiselt päevas?

842. Mitu krooni ja mitu senti teenis puusepp tükitööga keskmiselt päevas, kui ta 24 päevaga teenis 76 kr. 8 s.?

*843. Ehitustööline teenis päevas 3 kr. 25 s. Nädala jooksul kulutas ta enda toitmiseks 7 kr. 56 s. Kui palju kogu ta nädalas perekonna jaoks?

*844. Kraavikaevaja kaevab nädala jooksul iga päev keskmiselt 12 m kraavi. Nii teenis ta nädala lõpuks 28 kr. 80 s. Mitu senti maksti talle kraavi jooksu meetri kaevamisest?

845. Ülesande $59\ 638 : 96$ lahendan nii:

$$\begin{array}{r} 59\ 638 : 96 = 621 \\ 57\ 6 \\ \hline 2\ 03 \\ 1\ 92 \\ \hline 118 \\ 96 \\ \hline 22 \end{array}$$

Jagan esiti 596 sajalist 96-ga, saan 6 sajalist ja kirjutan need võrdsmärgi järele. Jäägi leidmiseks lahutan 596 sajalisest $6 \cdot 96 = 576$ sajalist, saan 20 sajalist. Need 20 sajalist teen kümnelisteks, saan kokku nende 3 kümnelisega, mis enne oli, 203 kümnelist. Edasi talitan nii, nagu on

juba selgitatud ülesandes 826.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

$$31\ 428 : 36 \qquad 25\ 674 : 33 \qquad 52\ 187 : 63$$

$$24\ 765 : 65 \qquad 72\ 675 : 75 \qquad 14\ 932 : 28$$

$$47\ 080 : 55 \qquad 39\ 842 : 69 \qquad 24\ 138 : 27$$

68 293 : 97	39 996 : 44	38 251 : 54

28 103 : 89	27 692 : 43	41 094 : 45

3 822 : 13	15 232 : 32	43 624 : 76

846. Lahendan kirjalikult.

18 724 : 52	42 121 : 73	21 796 : 45

17 430 : 85	14 760 : 48	39 957 : 57

15 330 : 42	17 340 : 68	7 840 : 15

79 631 : 97	32 765 : 53	19 414 : 34

35 568 : 76	8 085 : 21	27 670 : 81

41 731 : 86	20 995 : 85	56 324 : 75

847. Lahendan kirjalikult.

38 164 : 58	15 996 : 31	46 375 : 49

16 725 : 77	63 284 : 45	87 235 : 92

41 568 : 96	28 626 : 78	38 913 : 51

34 768 : 82	7 486 : 19	16 346 : 22

5 146 : 17	29 260 : 95	43 946 : 73

27 354 : 29	56 289 : 87	5 924 : 28

*848. Lahendan kirjalikult.

36 · 78 — 2 758	9 874 — 3 · 1 527	15 124 — 12 936 : 4

47 · 84 + 5 649	7 686 + 4 · 2 984	11 712 + 18 354 : 6

*849. Lahendan peast. Vastused kirjutata vihikusse.

9 · 150 + 650	15 · 320 + 1 200	9 · 1 500 + 700

11 · 160 — 240	10 · 750 — 2 300	10 · 1 800 — 600

Jagamine kolme- ja neljakohalise arvuga.

850. Mitme päevaga teenib pottsepp 4 845 senti, kui ta saab päevas 285 senti?

851. Kui kaua peab mullatööline töötama 6 475 senti teenimiseks, kui ta päevapalk on kõigest 175 senti?

852. Kraavikaevaja kaevas 336 m kraavi ja sai 27 senti meetrist. Ta teenis selle tööga keskmiselt 216 senti päevas. Mitu päeva kulus tal kraavi kaevamiseks?

853. Mürsepp teenis kuus 88 kr. 32 s. Mitu päeva ta sel kuul töötas, kui ta keskmine päevane teenistus oli 3 kr. 68 s.?

854. Ülesande $25\ 648 : 712$ lahendan nii:

$25\ 648 : 712 = 36$
$21\ 36$
$4\ 288$
$4\ 272$
16

Näen kohe, et ei 2 kümnetuhandelist, 25 tuhandelist ega ka 256 sajalist ei jagu 712-ga. Seepärast jagan 2 564 kümnelist. Kuidas ma seda teen, see on selgitatud ülesandes 318. Kümneliste jagamisest saan 3 kümnelist ja kirjutan need võrdusmärgi järele.

Jäägi leidmiseks lahutan 2 564 kümnelisest $3 \cdot 712 = 2\ 136$ kümnelist, saan 428 kümnelist. Need 428 kümnelist teen ühelisteks, saan kokku nende 8 ühelisega, mis enne oli, 4 288 ühelist. Edasi jagan 4 288 ühelist 712-ga, saan 6 ühelist ja kirjutan selle 3 kümnelise järele. Jäägi leidmiseks lahutan 4 288 ühelisest $6 \cdot 712 = 4\ 272$ ühelist, saan 16 ühelist. Sain seega jagamise tulemusena 36, jääk 16.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

25 764 : 678	17 025 : 681	38 192 : 537
46 909 : 769	33 726 : 438	16 464 : 294
57 234 : 825	16 344 : 534	29 287 : 431
13 196 : 488	26 566 : 359	27 354 : 582
40 392 : 459	12 125 : 125	37 119 : 742
36 414 : 578	63 310 : 974	75 293 : 815

855. Lahendan kirjalikult.

26 976 : 562	32 970 : 942	26 432 : 944
35 845 : 595	57 362 : 925	75 270 : 965
21 436 : 284	17 080 : 276	14 014 : 637
33 165 : 335	53 492 : 622	28 656 : 398
24 064 : 512	18 815 : 265	19 396 : 746
8 036 : 287	63 608 : 673	43 788 : 492

856. Lahendan kirjalikult.

12 151 : 537	74 823 : 781	28 322 : 299
58 380 : 695	8 126 : 239	63 275 : 769
42 316 : 498	26 751 : 723	51 634 : 841
36 426 : 934	14 526 : 274	27 563 : 647
39 123 : 483	55 480 : 584	37 812 : 822
67 219 : 756	29 632 : 926	21 902 : 466

857. Isa ostis viljaniidumasina, mille hind oli 350 kr. 155 kr. maksis ta kohe ära, ülejäänud osa aga pidi maksma kuude kaupa, 32 kr. 50 s. kuus. Mitme kuuga sai ta masina tasa?

858. Talumees ostis järelmaksuga heinaniidumasina, mille hind oli 280 kr. Ta maksis kohe ära 62 kr., kuna ülejäänud osa tasumiseks kohustus ta maksma iga kuu 1. päeval 27 kr. 25 s. Mitu kuud kulus tal võla tasumiseks?

859. Sulane ostis 135-kroonise jalgratta, makstes kohe ära 28 kr. 75 s. ja kohustudes ülejäänud summa tasumiseks maksma 21 kr. 25 s. kuus. Mitme kuuga sai võlg makstud?

860. Ülesande $9\ 853 : 3\ 215$ lahendan nii:

$$\begin{array}{r} 9\ 853 : 3215 = 3 \\ 9\ 645 \\ \hline 208 \end{array}$$

Katsun, mitu korda pean võtma $3\ 215$, et saada $9\ 853$. Et leida, millise arvuga katsuda, selleks jagan 9 tuhandelist 3 tuhandelisega, saan 3 .

Kirjutan siis 3 võrdusmärgi järele.

Jäägi leidmiseks võtan 3 korda $3\ 215$, saan $9\ 645$, kirjutan selle $9\ 853$ alla ja lahutan.

Lahendan samal viisil alljärgnevad harjutused.

$15\ 250 : 7\ 625$	$38\ 268 : 9\ 567$	$33\ 468 : 8\ 367$
$65\ 529 : 7\ 881$	$19\ 923 : 3\ 045$	$26\ 517 : 4\ 275$
$23\ 982 : 3\ 426$	$43\ 506 : 4\ 834$	$14\ 856 : 4\ 952$
$19\ 450 : 3\ 243$	$12\ 698 : 6\ 349$	$35\ 188 : 5\ 698$
$61\ 208 : 7\ 651$	$67\ 282 : 8\ 563$	$19\ 502 : 2\ 786$
$14\ 493 : 4\ 832$	$23\ 160 : 4\ 632$	$38\ 205 : 7\ 094$

861. Lahendan kirjalikult.

$51\ 480 : 6\ 435$	$49\ 638 : 8\ 273$	$10\ 812 : 5\ 406$
$18\ 650 : 9\ 325$	$15\ 276 : 5\ 160$	$29\ 472 : 9\ 824$
$66\ 924 : 7\ 436$	$48\ 013 : 6\ 859$	$56\ 816 : 7\ 102$
$11\ 416 : 2\ 854$	$14\ 740 : 3\ 685$	$64\ 792 : 9\ 256$
$27\ 596 : 3\ 064$	$31\ 085 : 6\ 217$	$49\ 500 : 8\ 235$
$25\ 963 : 3\ 485$	$56\ 207 : 9\ 236$	$13\ 715 : 2\ 743$

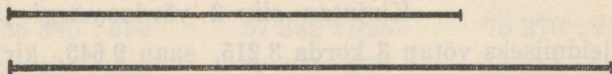
*862. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$31\ 800 : 318 - 74$	$100 \cdot 64 + 1\ 100$	$10 \cdot 479 - 250$
$58\ 700 : 587 - 39$	$100 \cdot 87 - 3\ 500$	$10 \cdot 638 + 170$

11. Sirglõik. Pikkuste mõõtmine.

863. Joonestan joonlaua abil vihikusse kolm sirglõiku: esimene 6 cm, teine 8 cm ja kolmas 10 cm pikkune. Kirjutatan iga sirglõigu juurde ta pikkuse.

864. Mõõdan täissentimeetris ja kirjutatan vihikusse joonisel 19 kujutatud kahe sirglõigu pikkused.

Joonis 19.

P e a n m e e l e s : Mõõtes sirglõigu pikkust täissentimeetris, jäetakse ta lõpposa, mis ulatub üle viimase täissentimeetri, arvestamata, kui selle pikkus on vähem kui pool sentimeetrit, ja arvestatakse täissentimeetrina, kui selle pikkus on üle poole sentimeetri.

865. Joonestan vihikusse kolm eri pikkusega sirglõiku. Hindan esiti silmaga ja pärast mõõdan mõõtpuuga nende pikkused täissentimeetris. Kirjutatan mõlemad tulemused ja ka vea iga sirglõigu juurde.

Kirjutatan nii: Silmaga: 5 cm, mõõtes: 6 cm, viga: 1 cm.

866. Joonestan vihikusse kolm eri pikkusega sirglõiku. Hindan esiti silmaga ja pärast mõõdan mõõtpuuga nende

pikkused **täismillimeetris**. Kirjutan tulemused eelmise ülesande eeskujul iga sirglõigu juurde.

867. Kirjutan **sentimeetris** sirglõikude pikkused, mis millimeetris on: 20 mm; 40 mm; 70 mm; 50 mm; 90 mm; 100 mm; 30 mm; 60 mm.

Näidiseid: 70 mm = 7 cm; 80 mm = 8 cm.

868. Kirjutan **meetris** sirglõikude pikkused, mis sentimeetris on: 100 cm; 200 cm; 300 cm; 4100 cm; 8600 cm; 12700 cm; 7500 cm; 9200 cm.

Näidiseid: 2600 cm = 26 m; 5800 cm = 58 m.

869. Kirjutan **kilomeetris** sirglõikude pikkused, mis meetris on 1000 m; 2000 m; 9000 m; 12000 m; 15000 m; 29000 m; 18000 m; 32000 m.

Näidiseid: 1000 m = 1 km; 7000 m = 7 km.

Märkus: 1 kilomeeter on 1000 m ja kirjutatakse lühendatult **km**

*870. Lahendan kirjalikult.

$$7 \cdot 1258 - 3949$$

$$5 \cdot 12347 - 42835$$

$$3 \cdot 9637 + 7681$$

$$8 \cdot 6209 + 15748$$

$$9569 - 18356 : 4$$

$$8257 + 25389 : 7$$

*871. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$$56200 : 100 + 170 \quad 4750 : 10 - 225 \quad 7900 : 10 + 160$$

$$38700 : 100 - 150 \quad 6280 : 10 + 72 \quad 5200 : 10 - 270$$

872. Pikkusi võib mõõta ka **kaksiksammudega**. Selleks loeme sammud kahekaupa. Mitu meetrit on 80 kaksiksammu, kui mõõtja 2 kaksiksammu on 3 m?

873. Mitu meetrit on 150 kaksiksammu, kui 2 kaksiksammu on 3 m?

874. Mitu meetrit on 120 kaksiksammu, kui mõõtja jõuab iga 4 kaksiksammuga 5 m edasi?

875. Mitu meetrit on 256 kaksiksammu, kui 4 kaksiksammu on 5 m?

876. Lahendan kirjalikult.

$$16 \cdot 62 + 8\ 025 \qquad 33\ 968 : 8 - 3\ 062$$

$$942 \cdot 3 - 69 \qquad 896 : 4 + 789$$

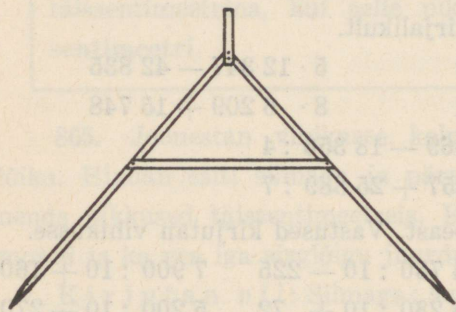
$$4 \cdot 163 + 39\ 273 \qquad 4 \cdot 204 - 518$$

$$624 : 156 - 2 \qquad 35\ 612 : 8\ 903 + 16$$

$$27 \cdot 22 + 73\ 658 \qquad 15 \cdot 65 - 817$$

$$908 : 2 - 295 \qquad 861 : 3 + 29\ 576$$

877. Joonisel 20 kujutatud meetripuu haarade otsad asetsevad teineteisest 2 m kaugusel. Säärane meetripuu

Joonis 20.

mahtus kraavi pikkusse 98 korda. Kui palju maksis selle kraavi kaevamine, kui 1 m kaevamisest maksti 38 s.?

878. Ühe kraavi pikkusse mahtus meetripuu 65 korda, teise pikkusse 57 korda. Mis maksis nende kraavide kaevamine, kui 1 m kaevamisest maksti 24 s.?

879. Ristkülikukujulise viljapuuaija pikkusse mahtus meetripuu 18 korda ja laiusse 16 korda. Leian viljapuuaija übermõõdu meetreis.

880. Ruudukujulise ehituskrundi küljesse mahtus meetripuu 17 korda. Leian selle ehituskrundi übermõõdu.

*881. Lahendan kirjalikult.

$$62\ 748 : 8\ 964 + 3 \qquad 43 \cdot 22 + 3\ 564$$

$$65 \cdot 15 - 719 \qquad 42\ 112 : 5\ 264 - 7$$

$$15\ 024 : 3 - 4\ 987 \qquad 38 \cdot 25 + 46\ 329$$

$$2 \cdot 473 + 18\ 545 \qquad 1\ 000 : 250 - 2$$

$$31\ 412 : 4 - 1\ 096 \qquad 19 \cdot 28 + 8\ 605$$

$$906 : 302 + 27 \qquad 682 : 2 - 197$$

882. Leo jõuab 4 kaksiksammuga 5 m edasi. Mitu Leo kaksiksammu on kilomeetris?

883. Rein jõuab iga 2 kaksiksammuga 3 m edasi. Mitu Reinu kaksiksammu on $1\frac{1}{2}$ kilomeetris?

884. Külüst linna oli 24 km. Hobune sõitis 10 km tunnis. Mitu minutit kulus hobusel 1 km sõitmiseks? Mitu tundi ja mitu minutit kulus tal 24 km sõitmiseks?

885. Ühest linnast teise oli 150 km. Aeroplaan jõudis tunnis edasi 120 km. Mitu kilomeetrit sõitis aeroplaan minutis? Kui palju aega kulus tal 150 km sõitmiseks?

886. Ühest linnast teise oli 270 km. Aeroplaan sõitis selle maa ära $1\frac{1}{2}$ tunniga. Mitu kilomeetrit jõudis ta edasi minutis? — tunnis?

*887. Lahendan kirjalikult.

25 · 39 + 1 683	58 · 13 + 1 406
6 804 : 9 — 397	47 364 : 6 — 5 094
19 · 30 + 17 625	17 · 18 + 398
42 287 : 6 041 + 4	68 742 : 7 638 — 6
3 · 5 692 + 8 256	84 · 935 + 8 157
25 · 493 — 689	3 · 5 627 — 14 038

888. Kilomeetri käimiseks kulub keskmiselt 12 minutit. Mitu kilomeetrit jõuab edasi tunnis?

889. Kiiresti kõndides võib jõuda Merinõmme koolimaja juurest linna 4 tunniga, kui kulutada kilomeetri käimiseks 10 minutit. Kui kaugel asetseb see koolimaja linnast?

890. Missuguse osa kilomeetrist jõuab ära käia 3 minutiga; 6 minutiga; 9 minutiga, kui 1 km käimiseks kulub 12 minutit?

891. Mitu kilomeetrit jõuab edasi 18 minutiga; 24 minutiga; 45 minutiga; 66 minutiga, kui 1 km käimiseks kulub 12 minutit?

892. Kustil kulus igal hommikul kooliminemiseks 30 minutit. 1 km käimiseks kulus tal keskmiselt 12 minutit. Kui kaugel elas Kusti koolimajast?

*893. Lahendan kirjalikult.

32 · 289 + 1 068	4 · 241 + 25 436
30 850 : 5 — 5 237	33 952 : 4 — 6 907
46 · 21 + 924	64 · 851 — 34 069
25 728 : 4 — 2 109	948 : 316 + 5
485 · 2 + 17 356	23 · 27 — 128
31 412 : 7 853 — 1	5 · 198 + 16 394

*894. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

$$15 \cdot 48 - 120$$

$$9 \cdot 57 + 62$$

$$4 \cdot 79 + 84$$

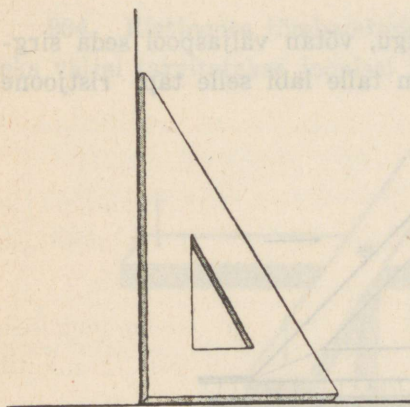
$$11 \cdot 36 + 247$$

$$15 \cdot 16 - 76$$

$$5 \cdot 69 - 90$$

12. Rist- ja rööpseis. Püst- ja rõhtsiht.

895. Joonestan vihikusse sirglõigu ja tõmban talle joonisel 21 näidatud viisil nurklaua abil ristjoone.

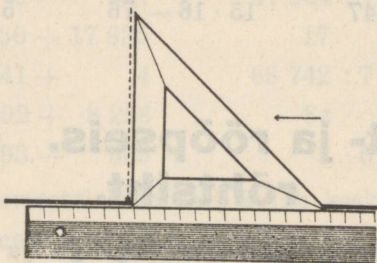
Joonis 21.

Mõtlemiseks:
Mitu nurka moodustab sirglõik talle tõmmatud ristjoonega ja missugused on need nurgad?

896. Pikendan eelmise ülesande lahendamisel tõmmatud ristjoont 4 cm võrra teisele poole alustõmmatud sirglõiku. Kui kaks sirglõiku teineteisest läbi lähevad, siis öeldakse neist, et nad lõikuvad.

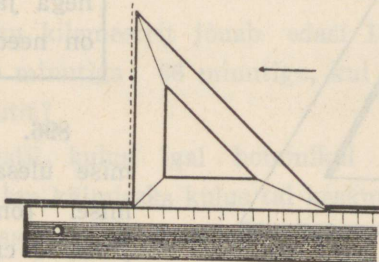
Mõtlemiseks: Mitu nurka tekib kahe sirglõigu lõikumisel? Missugused on need nurgad, kui lõikuvad kaks ristjoont?

897. Joonestan sirglõigu, võtan sel sirglõigul mingi täpi ja tõmban talle sellest täpist ristjoone (joonis 22).

Joonis 22.

898. Joonestan sirglõigu, võtan väljaspool seda sirglõiku mingi täpi ja tõmban talle läbi selle täpi ristjoone (joonis 23).

Joonis 23.

899. Joonestan sirglõigu ja tõmban talle 2 ristjoont, mis asetseksid teineteisest 3 cm kaugusel.

900. Joonestan 4 cm pikkuse sirglõigu ja tõmban talle kummassegi otsa 3 cm pikkused ristlõigud. Pärast ühendan

sirglõiguga ristlõikude vabad otsad. Kirjutan joonise juurde, mis ma sain.

901. Joonestan 6 cm pikkuse ja 4 cm laiuse ristküliku.

902. Joonestan 5 cm pikkuse küljega ruudu.

*903. Lahendan kirjalikult.

$$18 \cdot 962 - 9\ 408$$

$$780 \cdot 87 - 43\ 256$$

$$61 \cdot 14 + 13\ 006$$

$$24 \cdot 25 + 892$$

$$75 \cdot 297 - 20\ 065$$

$$61\ 257 : 7 - 6\ 384$$

$$33\ 600 : 5 + 28\ 996$$

$$445 \cdot 61 + 39\ 648$$

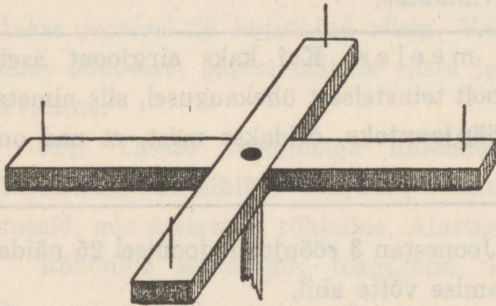
$$839 \cdot 36 - 15\ 443$$

$$29\ 370 : 6 - 987$$

$$27 \cdot 23 + 629$$

$$26 \cdot 37 + 10\ 254$$

904. Ristjoonte tõmbamiseks ja täisnurkade ehitamiseks väljal tarvitatakse joonisel 24 kujutatud riista, mida

Joonis 24.

nimetatakse **nurkristiks**. Tutvun selle riistaga ja õpin teda tarvitama.

905. Ehitan väljale nurkristi ja mõõtpaela abil ning tähistan sihitikkudega ristküliku, mille 1) pikkus oleks 20 m, laius 16 m; 2) pikkus 40 m, laius 35 m; 3) pikkus 80 m, laius 60 m.

906. Ehitan väljale nurkristi ja mõõtpaela abil ruudu, mille külje pikkus oleks 25 m; 36 m; 50 m.

*907. Lahendan kirjalikult.

$$639 \cdot 69 - 38\,725$$

$$20 \cdot 47 + 15\,276$$

$$62\,748 : 7 - 4\,598$$

$$27 \cdot 598 + 78\,264$$

$$32 \cdot 22 - 305$$

$$33\,968 : 8 + 18\,367$$

$$66 \cdot 562 - 35\,836$$

$$2 \cdot 4\,963 + 45\,237$$

$$33\,335 : 565 - 49$$

$$359 \cdot 14 + 15\,974$$

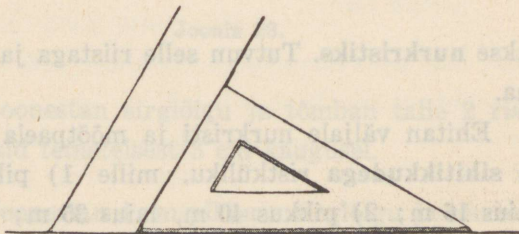
$$32\,095 : 5 - 3\,298$$

$$4 \cdot 8\,488 - 19\,665$$

908. Joonestan sirglõigu ja tõmban talle kaks ristjoont. Mõõdan kolmest kohast, keskelt ja mõlemast otsast, nende ristjoonte kauguse teineteisest. Kirjutan mõõtmise tulemused vihikusse.

Pea n meeles: Kui kaks sirgjoont asetsevad igalt poolt teineteisest ühekaugusel, siis nimetatakse neid **rööpjoonteks**, öeldakse neist, et nad on **rööbikud**.

909. Joonestan 3 rööpjoont joonisel 25 näidatud nurklaua nihutamise võtte abil.

Joonis 25.

910. Joonestan 5 rööpjoont, mis asetseksid kõik üksteisest 1 cm kaugusel.

*911. Lahendan kirjalikult.

$$86 \cdot 607 - 29\,075 \qquad 23 \cdot 456 - 564$$

$$25 \cdot 36 + 7\,890 \qquad 47 \cdot 19 + 2\,859$$

$$54\,675 : 9 - 4\,003 \qquad 31\,626 : 3 - 2\,726$$

$$28 \cdot 31 + 92\,827 \qquad 27 \cdot 33 + 9\,234$$

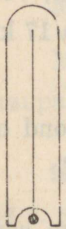
$$563 \cdot 74 - 35\,886 \qquad 13\,780 : 265 - 46$$

$$84 \cdot 11 + 6\,510 \qquad 26 \cdot 33 + 6\,250$$

912. Nöörist, mille otsas vabalt ripub mingi raskus, öeldakse, et ta asetseb **püstsihis**. Kirjutan vihikusse asjade nimesid, mis asetsevad püstsihis. Alustan nii:

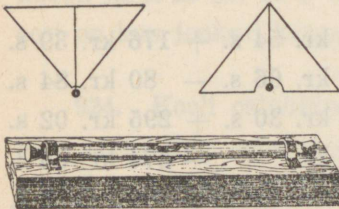
Püstsihis asetsevad: vabrikukorsten, telefonipost. . .

913. Et asetada asju püstsiihti, selleks tarvitatakse joonisel 26 kujutatud riista. Valmistan ka endale õhukesest papist säärase riista ja õpin teda tarvitama.

914. Tasase veepinnaga ühtelangevat sihti nimetatakse **rõhtsihiks**. Kirjutan vihikusse asjade nimesid, mis asetsevad rõhtsihis. Alustan nii:

Joonis 26. Rõhtsihis asetsevad: toapõrand, katuseräästas. . .

Joonis 27.

915. Rõhtsihi kindlaksmääramiseks tarvitatakse joonisel 27 kujutatud riistu. Kaht ülemist neist nimetatakse **loodlaudadeks**, alumist **vesiloeks**. Tutvun nende riistadega ja õpin neid tarvitama.

*916. Lahendan kirjalikult.

10 556 :	29 + 6 873	5 · 7 534 — 28 692	
3 · 9 639 — 25 220		24 · 39 + 6 234	
22 · 45 + 497		2 · 3 025 — 4 073	
33 150 :	425 — 49	52 353 :	63 + 548
24 · 38 + 2 107		3 · 9 645 — 17 876	
11 648 :	16 — 395	59 · 12 + 235	

13. Ülesandeid kordamiseks.

917. Ema laskis pojale uue ülikonna õmmelda. Riie maksis 17 kr. 46 s., vooder ja muu materjal 8 kr. 78 s., rätsep võttis õmblemise eest 7 kr. 50 s. Mis maksis see ülikond?

918. Isa ülikonna jaoks maksis riie 52 kr. 26 s., vooder ja muu materjal 15 kr. 48 s., rätsep võttis tööraha 17 kr. 50 s. Mis maksis isa ülikond?

919. Isa ülikond maksis 82 kr. 42 s., poja ülikond oli 38 kr. 67 s. võrra odavam? Mis maksis poja ülikond?

920. Poja saabaste eest maksti 8 kr. 75 s., isa saabaste eest aga 6 kr. 75 s. rohkem. Mis maksid isa saapad?

921. Lahendan kirjalikult.

492 kr.	— 37 kr. 75 s.	420 kr. 54 s. + 176 kr. 39 s.
374 kr. 50 s. + 86 kr. 09 s.		519 kr. 06 s. — 80 kr. 84 s.
50 kr.	— 28 kr. 70 s.	147 kr. 30 s. + 295 kr. 02 s.
263 kr. 60 s. + 97 kr. 40 s.		548 kr. — 374 kr. 65 s.
20 kr.	— 15 kr. 38 s.	850 kr. 72 s. + 86 kr. 93 s.
718 kr. 40 s. + 73 kr. 64 s.		36 kr. 25 s. — 19 kr. 54 s.

922. Meie ostuühingul oli 1. aprillil kaupa:

82 vihikut	à 6 senti
3 kaustikut	à 55 „
72 lehte valget kirjutuspaberit	à 2 „
46 lehte ruutudega paberit	à 2 „
18 lehte kuivatuspaberit	à 1 „
145 lehte ümberpanemispaberit	à 1 „
128 sulge	à 2 „
23 pliiatsit	à 8 „
49 pliiatsikummit	à 7 „
21 joonistusplokki	à 15 „
170 vesivärvi	à 3 „
14 pintslit	à 12 „

Mitme krooni ja mitme sendi eest oli iga kaupa eraldi?

Mitme krooni ja mitme sendi eest oli 1. aprillil üldse kaupa?

923. Meie ostuühingul oli kuu alguses kaupa 27 kr. 64 s. eest. Kuu jooksul on kaupa juurde ostetud kolmel korral: arve nr. 1 järgi 8 kr. 15 s. eest, arve nr. 2 järgi 10 kr. 67 s. eest ja arve nr. 3 järgi 12 kr. 86 s. eest. Kuu lõpul oli kaupa järel 28 kr. 15 s. eest. Mitme krooni ja mitme sendi eest on kuu jooksul kaupa müüdnud?

924. Kooli ostuühingul oli kuu alguses kaupa 47 kr. 56 s. eest. Kuu jooksul osteti juurde 28 kr. 75 s. eest ja müüdi 30 kr. 19 s. eest. Mitme krooni ja mitme sendi eest pidi kuu lõpul kaupa järel olema?

925. Kassas oli kuu alguses 56 kr. 89 s. Kuu jooksul oli tulusid 47 kr. 68 s. ja kulusid 15 kr. 29 s. Kui palju pidi kassas kuu lõpul raha olema?

926. Kassas oli kuu alguses 24 kr. 74 s. Kuu jooksul oli tulusid 59 kr. 46 s. ja kuu lõpul oli järel 49 kr. 68 s. Mitu krooni ja mitu senti oli kuu jooksul olnud kulusid?

927.	4 375	2 187	5 227
	+ 27 540	+ 7 625	+ 308
	<u>900</u>	<u>38 450</u>	<u>1 460</u>

928.	500	40 900	75
	+ 1 249	+ 785	+ 29 400
	<u>7 116</u>	<u>98</u>	<u>1 903</u>

929.	68 707	2 752	36 409
	+ 5 662	+ 43 900	+ 1 750
	<u>18 430</u>	<u>48</u>	<u>8 206</u>

930.	68 709	67 260	71 574
	+ 1 204	+ 12 507	+ 9 015
	<u>950</u>	<u>1 828</u>	<u>7 500</u>

931. Lahendan peast. Vastused kirjutatan vihikusse.

$$5 \cdot 90 - 80 \quad 3 \cdot 800 + 2 \cdot 600 \quad 3 \cdot 200 : 4 + 700$$

$$7 \cdot 40 + 70 \quad 6 \cdot 600 - 1 \cdot 800 \quad 5 \cdot 600 : 8 + 500$$

$$9 \cdot 60 - 80 \quad 4 \cdot 700 + 1 \cdot 200 \quad 4 \cdot 800 : 6 + 900$$

932.

A r v e

Lahesalu Tarvitajateühingule.

Arv	Kauba nimetus	Hind	Summa
20	kg rosinaid	175 senti	
18	pakki kohvi	45 „	
50	pakki teed	35 „	
15	kg kakaod	175 „	
Kokku			

Kui palju tuleb maksta selle arve järgi?

933.

A r v e

Lahesalu Tarvitajateühingule.

Arv	Kauba nimetus	Hind	Summa
47	m kollast pesuriiet . .	43 senti	
43	m valget pesuriiet . .	56 „	
21	m põlleriit	87 „	
25	m kirjut sitsriiet . .	73 „	
15	sitsrätikut	50 „	
Kokku			

Kui palju tuleb maksta selle arve järgi?

934.

Arve

Lahesalu Tarvitajateühingule.

Arv	Kauba nimetus	Hind	Summa
300	kg suhkrut	47 senti	
250	kg pehmet jahu . . .	47 „	
250	kg sõredat jahu . . .	48 „	
100	kg riisi	72 „	
150	kg mannat	53 „	
50	kg kamajahu	35 „	
Kokku			

Kui palju tuleb maksta selle arve järgi?

935. Lahendan kirjalikult.

$4\ 826 : 2 + 3\ 794$	$7\ 432 : 4 + 5\ 687$	$5\ 264 : 8 + 795$
$3\ 546 : 6 + 1\ 847$	$6\ 858 : 9 - 576$	$7\ 563 : 3 - 1\ 647$
$4\ 240 : 8 - 368$	$5\ 625 : 3 - 948$	$9\ 282 : 6 + 3\ 718$
$8\ 940 : 3 - 1\ 794$	$9\ 648 : 2 + 3\ 784$	$5\ 684 : 4 - 856$

936. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

$72\ 000 : 6 - 800$	$15\ 000 + 21\ 000 : 3$	$7\ 000 - 3\ 200 : 4$
$45\ 000 : 3 - 600$	$37\ 000 - 48\ 000 : 6$	$9\ 000 - 4\ 500 : 9$
$80\ 000 : 5 - 900$	$26\ 000 + 63\ 000 : 7$	$6\ 000 - 2\ 100 : 3$

937. Rong väljus Tallinnast kell 8.50 ja saabus Tartu 4 tunni ja 18 minutiga. Mis kella ajal ta saabus?

938. Päike tõusis 11. mail kell 3.56. Mis kella ajal ta loojus, kui päeva pikkus oli 16 tundi 27 minutit?

939. Aurik saabus sihtsadamasse kell 15.42. Mis kella ajal väljus ta lähtesadamast, kui ta oli teel 7 tundi 55 minutit?

940. Aeroplaan maabus kell 21.17. Mis kella ajal ta startis, kui ta oli õhus 4 tundi 37 minutit?

941. Päike tõusis 1. juunil kell 3.18 ja loojus kell 21.04. Mitu tundi ja mitu minutit oli päev pikk?

942. Rong väljus Narvast kell 22.15 ja saabus Rakveresse kell 1.30. Mitu tundi ja mitu minutit oli ta teel?

943. Rein on sündinud 14. märtsil ja on praegu 9-aastane. Mis aastal on ta sündinud?

944. Aino on sündinud 23. juulil ja on praegu 7-aastane. Mis aastal on sündinud Aino?

945. Lahendan nii, nagu on selgitatud ülesandes 513.

5 t. 48 min. + 7 t. 36 min.	8 t. 27 min. + 9 t. 54 min.
9 t. 12 min. — 6 t. 53 min.	5 t. 13 min. — 2 t. 36 min.
8 t. 25 min. — 3 t. 47 min.	3 t. 46 min. + 6 t. 25 min.
2 t. 30 min. — 58 min.	9 t. 23 min. — 5 t. 48 min.
7 t. 55 min. + 9 t. 18 min.	4 t. 39 min. + 8 t. 52 min.
6 t. — 1 t. 29 min.	7 t. 30 min. — 3 t. 45 min.

946. Ajalehe üksiknumber maksab 7 s. Kui palju kulus selle lehe lugejal numbriviisi ostes märtsikuus, kui leht ilmus iga päev?

947. Ajalehe tellimishind on 3 kuu eest 5 kr. ja iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s. Isa tellis selle ajalehe 6 kuuks. Kui palju pidi ta maksma?

948. Kui palju tuleb maksta eelmises ülesandes antud tellimishinna puhul, tellides ajalehe 8 kuuks? — 10 kuuks? — 1 aastaks?

949. Ajalehe tellimishind 1 aastaks on 16 kr. Sama ajalehe üksiknumber maksab 6 s. Mitu krooni ja mitu senti hoidsime kokku, tellides selle ajalehe aastaks, selle asemel et osta üksiknumbreid, kui teame, et aastas ilmus 308 numbrit?

950.	$2 \cdot 4\ 826 + 15\ 649$	$48\ 300 : 92 + 16\ 709$
	$28\ 012 : 47 + 23\ 056$	$8\ 993 \cdot 4 - 19\ 068$
	$8 \cdot 9\ 541 - 38\ 705$	$22 \cdot 27 + 11\ 492$
	$23 \cdot 24 + 16\ 257$	$5\ 627 \cdot 3 - 9\ 406$
	$15\ 024 : 3 - 2\ 642$	$79\ 560 : 85 + 12\ 635$
	$20 \cdot 36 + 17\ 590$	$26 \cdot 29 + 37\ 058$

951. Lahendan peast. Vastused kirjutun vihikusse.

$9 \cdot 32 - 56$	$4\ 200 : 60 + 90$	$5 \cdot 87 + 405$
$7 \cdot 45 - 25$	$8\ 100 : 90 + 50$	$2 \cdot 96 + 308$
$3 \cdot 87 + 70$	$5\ 600 : 70 + 60$	$6 \cdot 58 - 141$
$8 \cdot 56 + 80$	$2\ 700 : 30 - 47$	$4 \cdot 73 - 152$

952. Pudeli viina maksab 150 senti. Mitu krooni kulutab viinatarvitaja viina peale aastaks, kui ta ostab seda iga nädal ühe pudeli?

M ä r k u s: Aastas on 52 nädalat.

953. Viinatarvitaja kulutas aastas viina peale ümmarguselt 60 kr. Mitu krooni koguks ta 10 aastaga, kui ta selle summa iga aasta alles hoiaks? Mitu krooni koguks ta 15 aastaga? — 20 aastaga?

954. Viinatarvitaja kulutas aastas viina peale ümmarguselt 50 kr. Mitu 250-kroonist hobust võiks ta osta 20 aasta jooksul viina peale kulutatud rahaga, kui ta selle raha alles hoiaks?

955. Viinatarvitaja kulutas aastas viina peale ümmarguselt 60 kr. Mitu 150-kroonist lehma võiks ta osta 15 aasta jooksul viina peale kulutatud rahaga, kui ta selle raha alles hoiaks?

956. Pudel õlut maksab 35 s. Mitu krooni kulutab õlle-tarvitaja aastas õlle peale, kui ta ostab seda nädalas keskmiselt 4 pudelit?

957. Õlletarvitaja kulutas aastas õlle peale ümmarguselt 70 kr. Mitu 350-kroonist viljaniidumasinat võiks ta osta 15 aasta jooksul õlle peale kulutatud rahaga, kui ta selle raha alles hoiaks?

958.

7 · 3 520 — 15 263	6 · 2 982 — 9 532
25 · 34 + 48 529	37 882 : 403 + 15 927
39 565 : 695 + 78 603	38 · 24 + 5 668
26 · 28 — 568	9 · 7 638 — 54 736
47 364 : 6 — 4 625	30 · 25 + 62 345
24 · 33 + 91 254	37 125 : 55 — 249

959. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$$3 \cdot 40 + 280 : 2 \qquad 30 \cdot 60 + 500 \qquad 5 \cdot 700 - 1\,200$$

$$5 \cdot 70 - 360 : 3 \qquad 40 \cdot 80 - 900 \qquad 8 \cdot 600 + 2\,300$$

$$7 \cdot 90 + 600 : 5 \qquad 70 \cdot 50 + 600 \qquad 6 \cdot 900 - 2\,600$$

$$4 \cdot 80 - 350 : 7 \qquad 90 \cdot 80 - 700 \qquad 3 \cdot 800 + 3\,700$$

960. Tagasihoidlik suitsetaja suitsetab nädalas 3 pakki paberosse. Mitu krooni ja mitu senti kulub tal paberosside peale aastas, kui ta suitsetab odavaid paberosse, mille karp maksab 25 s.?

961. Mitu krooni ja mitu senti kulub suitsetajal paberosside peale aastas, kui ta suitsetab nädalas 4 karpi, à 30 s.?

962. Mitu krooni ja mitu senti kulutab suitsetaja paberosside peale aastas, kui ta suitsetab karbi päevas, tarvitades paberosse, mille karp maksab 40 s.?

963. Suitsetaja kulutas aastas paberosside peale keskmiselt 65 kr. 80 s. Kui palju ta oleks võinud koguda 15 aastaga, kui ta selle raha oleks iga aasta alles jätnud?

$$964. \quad 3\,451 \cdot 6 - 16\,725 \qquad 27 \cdot 36 + 78\,235$$

$$25 \cdot 32 + 9\,673 \qquad 35 \cdot 567 - 16\,235$$

$$34\,452 : 44 + 46\,706 \qquad 42\,112 : 8 + 13\,746$$

$$6 \cdot 9\,282 - 39\,004 \qquad 22 \cdot 34 - 69$$

$$23 \cdot 31 + 590 \qquad 10\,260 : 38 + 27\,008$$

$$43\,704 : 8 - 2\,607 \qquad 23 \cdot 42 - 765$$

965. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$$4 \cdot 69 + 50 \qquad 500 + 3 \cdot 132 \qquad 600 - 840 : 4$$

$$7 \cdot 89 - 40 \qquad 400 + 2 \cdot 243 \qquad 300 + 693 : 3$$

$$5 \cdot 49 + 80 \qquad 800 - 4 \cdot 215 \qquad 500 - 480 : 2$$

966. Mitme tunniga võib autoga, sõites keskmiselt 50 km tunnis, ära käia niisama pika maa, mille hobune jõuab käia 25 tunniga, sõites keskmiselt 8 km tunnis?

967. Mitme päevaga jõuab matkaja käia 175 km, kui ta käib 5 tundi päevas ja jõuab edasi 5 km tunnis?

968. Ekskursioon sõitis omnibusega esimesel päeval 182 km, teisel päeval aga 29 km rohkem. Kui palju tuli maksta sõiduraha, kui kilomeetrilt võeti 35 s.?

969. Mitu kilomeetrit jõuab ekskursioon läbi sõita 7 päevaga, kui iga päev sõidetakse keskmiselt 8 tundi ja kui keskmine kiirus on 35 km tunnis?

970. Mitu kilomeetrit jõuab reisija edasi 17 tunniga, kui ta 4 tundi sellest ajast sõidab hobusega, keskmiselt 8 km tunnis, 9 tundi autoga, keskmiselt 42 km tunnis, ja ülejäänud aja lennukiga, keskmiselt 125 km tunnis?

971. Mitme tunniga jõuab lennuk sõita 2 160 km, sõites minutis keskmiselt 3 km?

972.	41 111 :	49 + 17 234	38 ·	23 +	753
	7 · 6 041 —	19 548	25 375 :	7 —	2 989
	28 ·	23 + 10 637	83 ·	405 +	65 497
	30 ·	28 + 436	40 ·	19 —	234
	68 040 :	9 — 1 985	31 104 :	384 +	925
	394 ·	54 — 11 749	4 · 5 845 —	20 236	

973. Lahendan peast. Vastused kirjutatakse vihikusse.

72 — 156 : 4	4 · 209 — 510	730 — 621 : 3
49 + 192 : 8	3 · 107 + 209	230 + 836 : 4
81 — 258 : 6	2 · 406 — 602	310 — 642 : 6
48 + 276 : 3	5 · 109 + 320	150 + 525 : 5

974. Puuaeda osteti 172 ruumimeetrit kasepuid, lepuuid aga 15 ruumimeetrit vähem. Mis maksid need puud, kui kasepuude hind oli 8 kr. ja lepuude hind 6 kr. ruumi-meeter?

975. Mitu ruumimeetrit küttepuid jõuavad saagida 8 meest 4 nädalaga, kui 1 mees saab päevas 3 ruumimeetrit?

976. Mitu meest jõuavad saagida 2 nädalaga 192 ruumimeetrit küttepuid, kui 1 mees jõuab saagida päevas 2 ruumimeetrit?

977. Puuaiast müüdi kahel päeval kokku 72 ruumi-meetrit kase- ja lepuuid; kasepuid 12 ruumimeetrit vähem kui lepuuid. Kasepuude ruumimeeter maksis 7 kr., lepuude ruumimeeter 6 kr. Mitu krooni saadi nende puude müügist?

978. Puuaias oli 84 ruumimeetrit puud. Veerand neist olid kased, teised kõik segapuud. Mitu ruumimeetrit oli segapuud?

979. Puuaias oli 168 ruumimeetrit puud. Üks kolmandik neist olid lepad ja üks neljandik haavad, teised kõik olid kased. Mitu ruumimeetrit oli kaski?

980.	624 : 156 + 79	15 · 65 — 817
	3 · 5 692 + 8 256	47 364 : 6 — 5 094
	31 412 : 4 — 1 096	19 · 28 + 8 060
	46 · 21 + 924	30 850 : 5 — 4 978
	29 370 : 6 — 847	25 · 24 + 1 298
	22 · 32 + 1 459	13 780 : 265 — 46

981. Lahendan peast. Vastused kirjutun vihikusse.

(604 — 298) : 3	(343 + 299) : 6	(627 — 199) : 107
(731 — 299) : 4	(529 + 398) : 9	(398 + 220) : 206
(811 — 199) : 2	(499 + 229) : 7	(940 — 198) : 106
(933 — 398) : 5	(234 + 598) : 4	(699 + 228) : 309

982. Ühes pakis oli 27 m riidet, teises pakis oli 2 korda rohkem kui esimeses, kolmandas aga 18 m vähem kui kahes esimeses kokku. Mis maksis kogu see riie, kui meetri hind oli 2 kr.?

983. Osteti 8 m plussiriidet. Kassas anti 10-kroonisest 2 kr. 40 s. tagasi. Mis maksis plussiriide meeter?

984. Müüdi 17 kr. 76 s. eest 12 kallimat ja 18 odavam taskurätti. Mis maksis kallima taskurätti tükk, kui odavama hind oli 42 s.?

985. Osteti 14 m käterätiriidet. Mis maksis käterätti riide meeter, kui kassas anti 10-kroonisest 3 kr. 70 s. tagasi?

986. Kahes pakis oli kokku 76 m riidet. Ühes pakis oli 12 m vähem kui teises. Mis maksis kogu see riie, kui meeter maksis väiksemas pakis 56 s., suuremas aga 47 s.?

987. Ema ostis 16 kr. 71 s. eest 15 m kallimat ja 12 m odavam pesuriidet. Mis maksis odavama pesuriide meeter, kui kallima meeter maksis 65 s.?

988. $11\ 648 : 16 + 478$ $5 \cdot 7\ 836 - 27\ 356$
 $19 \cdot 47 - 568$ $54\ 675 : 9 + 7\ 619$
 $4 \cdot 9\ 516 - 19\ 671$ $65 \cdot 562 - 25\ 947$
 $29\ 370 : 6 + 5\ 748$ $4\ 795 : 5 + 8\ 358$
 $62\ 748 : 8\ 964 + 183$ $9 \cdot 6\ 758 - 23\ 196$
 $97 \cdot 83 - 4\ 896$ $20\ 412 : 378 + 98$

989. Lahendan peast. Vastused kirjutan vihikusse.

$3 \cdot 240 - 300$ $840 - 2 \cdot 360$ $(785 - 305) : 2$
 $2 \cdot 180 + 290$ $260 + 3 \cdot 170$ $(540 + 380) : 4$
 $4 \cdot 160 - 450$ $980 - 4 \cdot 190$ $(960 - 150) : 3$
 $7 \cdot 120 + 160$ $250 + 3 \cdot 250$ $(390 + 460) : 5$

990. Perenaine ostis 112 kapsapead, makstes 32 suuremast peast 5 s. ja ülejäänud väiksemaist 4 s. Mis tuli perenaisel maksma hapukapsa liiter, kui ta sai ostetud kapsastest 120 liitrit hapukapsaid?

991. Perenaine viis turule 5 kg võid ja 80 muna. Või kilost sai ta 1 kr. 80 s. ja munapaarist 12 s. Poole saadud rahast kulutas ta riide ostmiseks, makstes 1 kr. 15 s. meetrist. Mitu meetrit riidet ta ostis?

992. Mitu korda saab keeta suppi 45 liitrist hernesest, kui ühte suppi läheb 3 teeklaasitäit herneid ja kui liitris on 4 säärast klaasitäit?

993. Kui palju tuli emal maksma 1 kg piparkooke, kui 6 kg valmistamiseks kulus 58 s. eest jahu, 18 s. eest mune, 1 kr. 10 s. eest võid ja 84 s. eest maitseaineid?

994. Perenaine sai kanadest aastas 225 kr. sissetulekut. Mitu kana tal oli, kui iga kana munes aastas keskmiselt 150 muna ja kui muna keskmine müügihind oli 5 s.?

995.	4 · 15 873 — 25 946	27 354 — 45 876 : 3
	7 · 8 542 + 9 687	15 796 + 86 247 : 9
	3 · 12 756 — 18 493	42 003 — 63 124 : 4

996. Lahendan peast. Vastused kirjutati vihikusse.

5 · 199 — 480	(310 + 230) : 180	5 600 — 8 400 : 70
2 · 398 + 120	(830 — 180) : 130	1 400 — 7 600 : 40
4 · 198 — 350	(750 + 170) : 230	4 200 — 8 100 : 27

SISUKORD:

	Lk.
1. Arvud 100—1000	3
2. Liitmine ja lahutamine tuhande piires	9
3. Korrutamise ja jagamise tuhande piires	32
4. Murrud	77
5. Nimega arvused	91
6. Risttahukas ja ristkülik. Kuup ja ruut	102
7. Ülesandeid kordamiseks	115
8. Tuhandest suuremad arvud	125
9. Liitmise ja lahutamise jätkamine ja kordamine	135
10. Korrutamise ja jagamise jätkamine ja kordamine	144
11. Sirglõik. Pikkuste mõõtmine	164
12. Rist- ja rööpseis. Püst- ja rõhtsiht	169
13. Ülesandeid kordamiseks	174

